

Dunaharaszti Város Önkormányzata

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

314/2012. (IX. 8.) Korm. rendelet 31. § (1) bekezdése szerinti véleményezési szakaszra

2015. október 30.

Urban-Lis Stúdió Kft.
Cím: 1031 Budapest, Kadosa utca 19-21.
Tel: +36 1 242-2257
Fax: +36 1 242-2257
E-mail: urbanlis@urbanlis.hu
Honlap: www.urbanlis.hu

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
Cím: 1061 Budapest, Andrásy út 10.
Tel: +36 1 317-5318
Fax: +36 1 317-3296
E-mail: www.bfvt.hu
Honlap: www.bfvt.hu

PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft.
Cím: 1146 BUDAPEST, Hermina út 17.
Tel: +36 1 471-8959
Fax: +36 1 471 8975
E-mail: proregio@proregio.hu
Honlap: www.proregio.hu

Liszkay Krisztina	Urban-Lis Stúdió Kft – településtervező TT/1 01-1455
Szczuka Levente	Urban-Lis Stúdió Kft. – településtervező TT01-6111
Sipos Zsuzsa	Urban-Lis Stúdió Kft. – településtervező
Román Péter	településtervezési vízközmű szakági tervező TV-T-01-13717
Albrecht Ute	BFVT Kft. – ügyvezető, vezető településtervező TT/1É 01-0517
Zikkert Zoltán	BFVT Kft. – településtervező TT01-6182
Balla Mariann	BFVT Kft. – építész É 01-4620
Pető Zoltán	BFVT Kft. – településtervezési közlekedési szakági tervező Tk0 01-2321
Rubus Zoltán	BFVT Kft. – településtervezési közlekedési szakági tervező
Horváth Adrienn	BFVT Kft. – vízközmű szakági tervező
Orosz István	BFVT Kft. – településtervezési energiaközmű és elektronikus hírközlési szakági tervező TE, TH 05-1585
Pogány Aurél	BFVT Kft. – településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező TK 01-5060
Niedetzky Andrea	BFVT Kft. településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező K 01-5152
Gutai Berta	PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft. – településmérnök TT-01-4858, szociológus
Bezerédy-Herald Balázs	PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft. – közigazgász
Bóta-Bachraty Zsófia	PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft. – építészmérnök
Dr. Uzzoli Annamária	PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft. – geográfus
Dr. Molnár Balázs	PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft. – geográfus

Tartalomjegyzék

ELŐZMÉNYEK	5
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	7
1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	8
1.2. AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A TEMATIKUS ÉS TERÜLETI CÉLOK KAPCSOLATA.....	9
1.3. A TEMATIKUS, TERÜLETI CÉLOK, VALAMINT A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA	10
1.3.1. DUNAHARASZTI VÁROSRÉSZEI.....	10
1.3.2. A TEMATIKUS, TERÜLETI CÉLOK EGYES VÁROSRÉSZEKBE VALÓ ÉRVÉNYESSÉGÉNEK ERŐSSÉGE	11
1.3.3. VÁROSRÉSZI CÉLOK	12
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	16
2.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELEMLÉSE, A KIJELEMLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSÁVAL	18
2.1.1. A TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK ÉS VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA:	18
2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK BEMUTATÁSA.....	20
2.2.1. A PROJEKTEK IDŐBELI ÜTEMEZÉSÉNEK BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK.....	27
2.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE	29
2.4. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK	30
2.4.1. BERUHÁZÁSI JELLEGŰ PONTSZERŰ FEJLESZTÉSEK	30
2.4.1. BERUHÁZÁSI JELLEGŰ HÁLÓZATOS PROJEKTCOMAGOK	30
2.4.2. NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ HÁLÓZATOS PROJEKTCOMAGOK (SOFT PROJEKTEK).....	32
2.5. AZ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ BEAVATKOZÁSOK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE	34
2.6. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁKBAN MEGFOGALMAZOTT FEJLESZTÉSEK INDIKATÍV FORRÁSIGÉNYE....	35
2.7. PIACI SZEREPLŐK ÁLTAL MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZHANGJA.....	37
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	39
3.1. AZ ÉRINTETT VÁROSRÉSZEK FŐBB JELLEMZŐI	39
3.2. A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET HELYZETELEMZÉSE.....	46
3.3. A 2008-AS ANTISZEGREGÁCIÓS TERV FONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSAI	55
3.4. A 2008-AS ANTI-SZEGREGÁCIÓS TERVBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK MEGVALÓSULÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE:	55
3.5. TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN:	57
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	60
4.1. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	60
4.1.1. MAGASABB SZINTŰ TERVEK ÉS A STRATÉGIA ÖSSZEFÜGGÉSEINEK BEMUTATÁSA	61
4.1.2. A STRATÉGIA ÉS A VÁROS ÁGAZATI DOKUMENTUMAI KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA.....	71
4.2. A STRATÉGIA BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	74
5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	76
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	79

6.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	79
6.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA.....	81
6.3. TELEPÜLÉS KÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	82
6.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	84
6.4.1. A MONITORING RENDSZER FELADATA ÉS MÓDSZERTANA	84
6.4.2. A MONITORING RENDSZER MŰKÖDTETÉSI MECHANIZMUSAINAK MEGHATÁROZÁSA	84
6.4.3. A STRATÉGIAI CÉLOK TELJESÜLÉSÉT MÉRŐ JAVASOLT EREDMÉNY ÉS HATÁSINDIKÁTOROK	86
6.4.4. AZ ITS PROJEKTJEINEK MEGVALÓSULÁSÁNAK MÉRÉSÉRE JAVASOLT OUTPUT INDIKÁTOROK	87
MELLÉKLETEK	90

Táblázatok jegyzéke

1. TÁBLÁZAT: AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A TEMATIKUS ÉS TERÜLETI CÉLOK KAPCSOLATA	9
2. TÁBLÁZAT: TEMATIKUS CÉLOK ÉS VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA.....	11
3. TÁBLÁZAT: AZ AKCIÓTERÜLETEK ÉS A PONTESZERŰ FEJLESZTÉSEK KAPCSOLATA A VÁROSRÉSZEKSEL	18
4. TÁBLÁZAT: A HÁLÓZATOS FEJLESZTÉSEK ÉS A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA.....	19
5. TÁBLÁZAT: A „SOFT” PROJEKTEK ÉS A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA.....	19
6. TÁBLÁZAT: A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK FORRÁSLEHETŐSÉGEI.....	37
7. TÁBLÁZAT: LAKÓNÉPESSÉG SZÁMA (FŐ) ÉS ARÁNYA (%) A VÁROSRÉSZEKBEN (2011).....	40
8. TÁBLÁZAT: FOGLALKOZTATOTSÁGI MUTATÓK AZ VÁROSRÉSZENKÉNT, 2011 (%)	42
9. TÁBLÁZAT: LAKÁSOK SZÁMA ÉS AZ ALACSONY KOMFORTFOKOZATÚ LAKÁSOK ARÁNYA (%) VÁROSRÉSZENKÉNT, 2011(%) ...	44
10. TÁBLÁZAT: ADATOK DUNAHARASZTI VESZÉLYEZTETETT TERÜLETÉRŐL (2011).....	48
11. TÁBLÁZAT: FOGLALKOZTATOTSÁGI MUTATÓK A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ VÁROSRÉSZBEN ÉS DUNAHARASZTIN (2011) (%).....	51
12. TÁBLÁZAT: MUNKANÉLKÜLISÉGI MUTATÓK A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN AZ AHHOZ TARTOZÓ VÁROSRÉSZBEN ÉS DUNAHARASZTIBAN, 2011.....	52
13. TÁBLÁZAT: SEGÉLYEZÉSI ADATOK A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN DUNAHARASZTIN (2015)	53
14. TÁBLÁZAT: A SZÉCHENYI 2020 TEMATIKUS CÉLOK ÉS AZ ITS KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KAPCSOLATA	62
15. TÁBLÁZAT: PEST MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ STRATÉGIAI CÉLOK ÉS AZ ITS KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KAPCSOLATA...	67
16. TÁBLÁZAT: A STRATÉGIA CÉLOKHOZ RENDELT INDIKÁTOROK	86
17. TÁBLÁZAT: AZ ITS PROJEKTJEINEK MEGVALÓSULÁSÁNAK MÉRÉSÉRE JAVASOLT OUTPUT INDIKÁTOROK.....	89

Ábrák jegyzéke

1. ÁBRA: DUNAHARASZTIHOSSZÚTÁVÚ CÉLJAI.....	7
2. ÁBRA: DUNAHARASZTI VÁROSRESZEI	10
3. ÁBRA: BEAVATKOZÁSOK HELYSZÍNÉNEK ÁTTEKINTŐ TÉRKÉPE.....	17
4. ÁBRA: A LAKOSSÁG KORCSOPORT SZERINTI ALAKULÁSA VÁROSRESZENKÉNT, 2011 (%)	41
5. ÁBRA: A NÉPESSÉG ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINTI MEGOSZLÁSA VÁROSRESZENKÉNT, 2011 (%).....	41
6. ÁBRA: FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA VÁROSRESZENKÉNT, 2011.....	43
7. ÁBRA: DUNAHARASZTI VESZÉLYEZTETETT TERÜLETE	48
8. ÁBRA: DUNAHARASZTI VESZÉLYEZTETETT TERÜLET HATÁRAI.....	49
9. ÁBRA: A VESZÉLYEZTETETT TERÜLET, AZ AHHOZ TARTOZÓ VÁROSRESZ ÉS DUNAHARASZTI LAKÓNÉPESSÉGE KORCSOPORTOS ÖSSZETÉTELE (2011) (%)	50
10. ÁBRA: A VESZÉLYEZTETETT TERÜLET, AZ AHHOZ TARTOZÓ VÁROSRESZ ÉS DUNAHARASZTI LAKOSSÁGA ISKOLAI VÉGZETTSÉGE (2011) (%)	51
11. ÁBRA: FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ VÁROSRESZBEN ÉS DUNAHARASZTIN (2011) (%)	52
12. ÁBRA: A LAKÁSOK KOMFORTFOKOZAT SZERINTI MUTATÓI A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ VÁROSRESZBEN ÉS DUNAHARASZTIN (2011) (%)	53
13. ÁBRA: AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA HELYE A TERVRENDSZERBEN	60

ELŐZMÉNYEK

Dunaharaszti város integrált városfejlesztési stratégiája 2009-ben, az ÖTM által kiadott Kézikönyv módszertanának megfelelően, és tartalommal készült el. A város számára bár nem volt kötelező IVS készítése, a városvezetés felismerte a lehetőséget, hogy egy komplex területi alapú stratégiai szemléletű dokumentumot készítsen el.

Az IVS-ben meghatározásra kerültek a 7-8 éves, 15-20 éves időszakokra vonatkozó városfejlesztési irányok, fő célok, akcióterületek. Az IVS készítése óta eltelt időszakban a projektek közül számos megvalósításra került, legteljesebb mértékben a „városközpont” akcióterületen tervezett beavatkozások. 2009 óta olyan jelentős változások következtek be, mind a gazdasági, társadalmi folyamatokban, jogszabályi környezetben, illetve az önkormányzati feladatok és hatáskörök átalakítása kapcsán, melyek indokoltá tették az IVS és párhuzamosan a településfejlesztési koncepció felülvizsgálatát, módosítását.

2012-ben a magyar kormány rendelet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012.(XI.8) korm. rendelet). Ebben a rendeletben a tartalmi követelmények mellett, rögzítésre került az ITS egyeztetésének és az elfogadás a rendje, melynek megfelelően készült el a jelenlegi stratégia.

A stratégia kidolgozását részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló Megalapozó vizsgálat elkészítése előzte meg, amely közös tervezési alapot nyújt a településfejlesztési koncepciónak és az integrált településfejlesztési stratégiának. A jogszabály szerint Dunaharaszti Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az előterjesztés mellékletében foglalt, Dunaharaszti Településfejlesztési koncepciójának és Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálatához kapcsolódó Megalapozó vizsgálatot és Településfejlesztési Koncepció kiválasztott fejlesztési irányát jóváhagyta és elfogadta, valamint úgy döntött, hogy a Megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának. (1. sz. melléklet:103/2015. (IX.28.) számú Kt. határozat)

A tervezés során figyelembe vett jogszabályok, fejlesztési dokumentumok, útmutatók

A koncepció készítésénél az alábbi jogszabályok és dokumentumok kerültek elsősorban figyelembe vételre:

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (elfogadva az 1/2014 OGY. határozattal);
- Országos Területrendezési Terv (OTRT) 2014. február 1-től hatályos módosítása;
- Pest megyei területfejlesztési Koncepció és Program (2014. évi elfogadás);
- Az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet;
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az ITS 2014 – 2020 elkészítéséhez (BM);
- Városfejlesztési Kézikönyv, Második, javított kiadás (NGM).

Európai Unió 2014-2020-as programozási időszakának támogatáspolitikai célkitűzései, és az azokhoz kapcsolódó uniós és hazai tervdokumentumok, jogszabályok:

- EU 2020 Stratégia, amelynek céljai: az energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások arányának növelése, CO₂ kibocsátás csökkentése, foglalkoztatás növelése, szegénység elleni küzdelem, társadalmi leszakadás megállítása, felzárkózás lehetősége.
- az EU 2020 stratégiához igazodóan kidolgozásra és az Európai Bizottság által is elfogadásra került a Partnerségi Megállapodás
- a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozták a 2014-2020-as támogatási időszak Operatív Programjait

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészítésének módszertana

Az integrált településfejlesztési stratégia a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott környezeti, társadalmi, gazdasági célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési program.

A rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében határozza meg a koncepcióban megfogalmazott meghatározott célok megvalósítását szolgáló beavatkozásokat, programokat, a megvalósítás eszközeit, nyomon követését.

A tervezés folyamatában (tervezés, kidolgozás, ellenőrzés, végrehajtás) kiemelten fontos szempont a partnerség és az az együttműködés, amelynek a kereteit a Partnerségi terv határozta meg.

A tervezési folyamat elindításakor az önkormányzat meghatározta:

- a partnerségi együttműködés céljait
- tervezési folyamatok legfontosabb mérföldköveit,
- a tervezési folyamatba bevonandók körét,
- a partnerség szervezésének módját,
- az egyeztetések módszereit, eszközeit, szervezeti keretét,
- az egyeztetések folyamatát, módszerét, ütemezését,
- a széles helyi nyilvánosságot biztosító eszközöket, eseményeket,

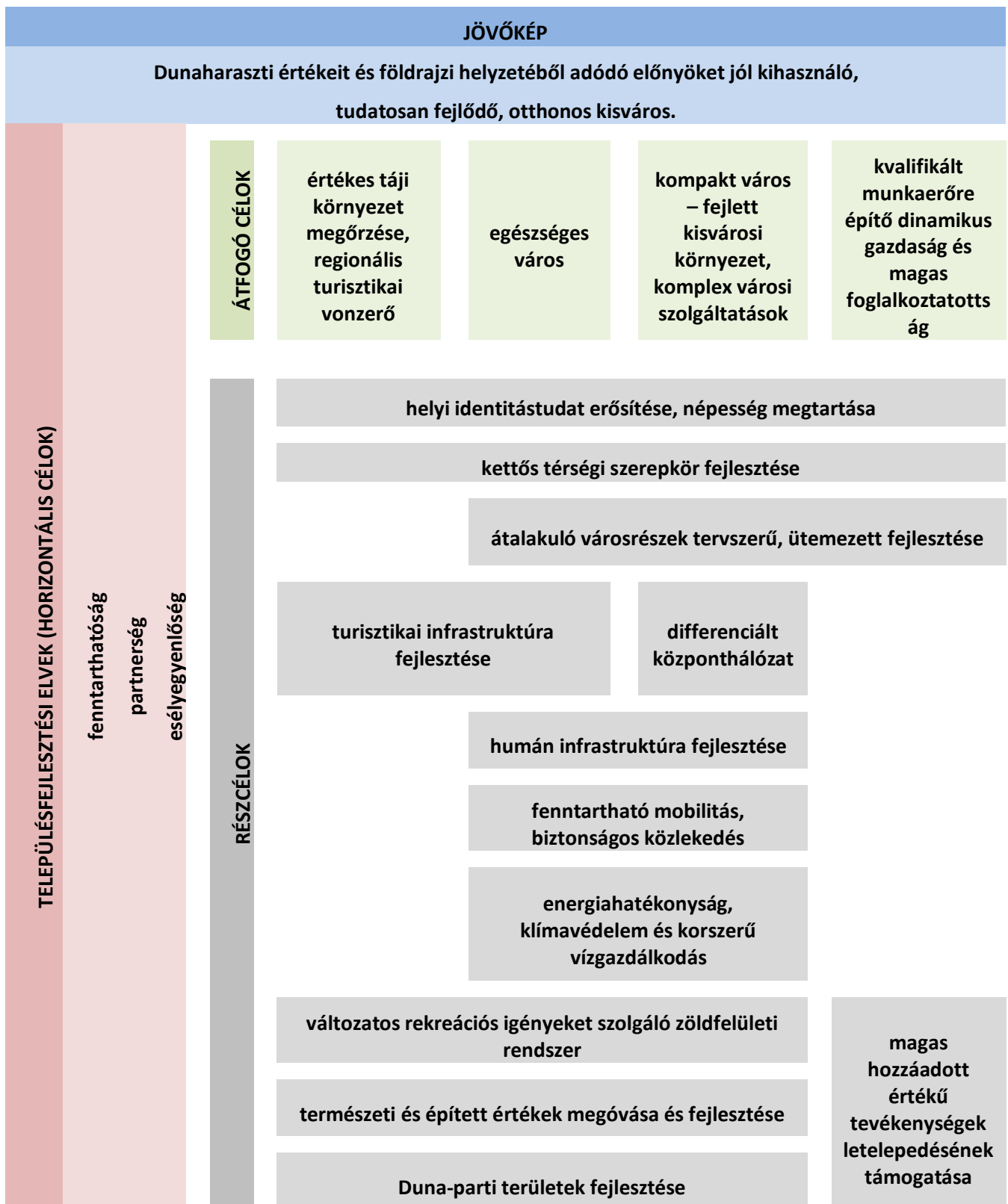
A partnerségi tervben meghatározott szereplőkkel kezdődött meg az együttműködés, megalakult a tervezés szempontjából legfontosabb partneri szervezet, a Stratégiai Munkacsoport (SMCS). Az SMCS tagjainak feladata a tervezési munka segítése volt, a tagok speciális nézőpontja, helyismerete segítségével. Az SMCS a tervezés fontosabb fázisánál ülésezett, a jövőképzalkotás és a célok kialakítása során.

A közösen meghatározott erősségek, gyengégek, lehetőségek, veszélyek beazonosítását követően az ok-okozati összefüggések keresésével folytatódott a munka. A probléma hierarchia felállítása, kapcsolatok rendszerének értelmezése után rajzolódott ki a célrendszer váza, a fejlesztési irányok.

A koncepcióban meghatározott hosszú távú fejlesztési célok, részcélok eléréséhez szükséges középtávú beavatkozásokat az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmazza. A két dokumentum párhuzamosan készült és – a tervhierarchiának megfelelően – az ITS a koncepcióra épülve határozza meg a város középtávon megvalósítandó projektjeit.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

A település jövőképe, átfogó céljai, rész céljai

1. ábra: Dunaharaszti hosszútávú céljai

Forrás: Megalapozó vizsgálat BFVT

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

- **S1** Gazdasági társaságok helyben való megtartása, újak településre való vonzása
- **S2** A városi környezet tudatos fejlesztése, természeti, környezeti és épített értékek megőrzése
- **S3** Fejlesztésre alkalmas területek irányított, ütemezett fejlesztésének elősegítése
- **S4** A meglévő adottságokra épülő turisztikai infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése
- **S5** A helyi természeti adottságokra épülő aktív életmód és sportolási lehetőségek népszerűsítése, az ehhez kapcsolódó alapinfrastruktúra megteremtése és fejlesztése
- **S6** Közmű-infrastruktúra fejlesztése, energiahatékonyság növelése
- **S7** Központi funkciók erősítéséhez szükséges humán infrastruktúra fejlesztése
- **S8** Az oktatás fejlesztése és a humán infrastruktúra meglévő szolgáltatásainak bővítése
- **S9** A városba beköltözők integrálása, kisvárosias életfeltételek kialakítása a természeti adottságok hasznosításával és a biztonságos lakókörnyezet megteremtésével
- **S10** Hátrányos helyzetű csoportok társadalmi felemelkedésének elősegítése
- **S11** Városrészek harmonikus fejlesztése alközpontok kialakításával
- **S12** Duna-parti területek fejlesztése, természetvédelmi, rekreációs szempontok figyelembe vétele mellett
- **S13** Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a fenntartható mobilitás jegyében

1.2. Az átfogó célok és a tematikus és területi célok kapcsolata

Az átfogó célok és stratégiai célok, a megalapozó vizsgálat, és a stratégiai munkacsoport munkájának, valamint a település meghatározó gazdasági, társadalmi, kulturális, civil véleményformálóinak helyismeretére alapozva kerültek meghatározásra. Ezek együttesen biztosítják az átfogó célok és stratégiai célok megalapozottságát, amelyek hozzájárulnak egy reális és hosszútávon elérhető jövőkép eléréséhez. A település jövőképe egy olyan átfogó vízió, amely 2030-ra meghatározza, hogy milyen településsé szeretne válni, és milyen célok irányába mozgósítsa mindig korlátos erőforrásait.

A célrendszer hierarchia alulról fölfelé építkezik. Egy-egy stratégiai cél, vagy átfogó cél önmagában való teljesülése nem lenne elégséges a kívánt jövőkép eléréséhez. Ezek együttes teljesülése szinergikus hatásként eredményezheti a kitűzött jövőkép megvalósulását.

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk az átfogó célok és a stratégiai célok kapcsolatát

Átfogó célok	Stratégiai célok												
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
A1. értékes táji környezet megőrzése, regionális turisztikai vonzerő		+++		+++	+				+			++	++
A2 egészséges város		++			+++	++			+	+		+++	++
A3 kompakt város – fejlett kisvárosi környezet, komplex városi szolgáltatások	+	+	+	+	+	+	+++	+++	++		+++	++	+++
A4 kvalifikált munkaerőre építő dinamikus gazdaság és magas foglalkoztatottság	+++		+	+			+	+	++				+++

+ gyenge szinergia

++ közepes szinergia

+++ erős szinergia

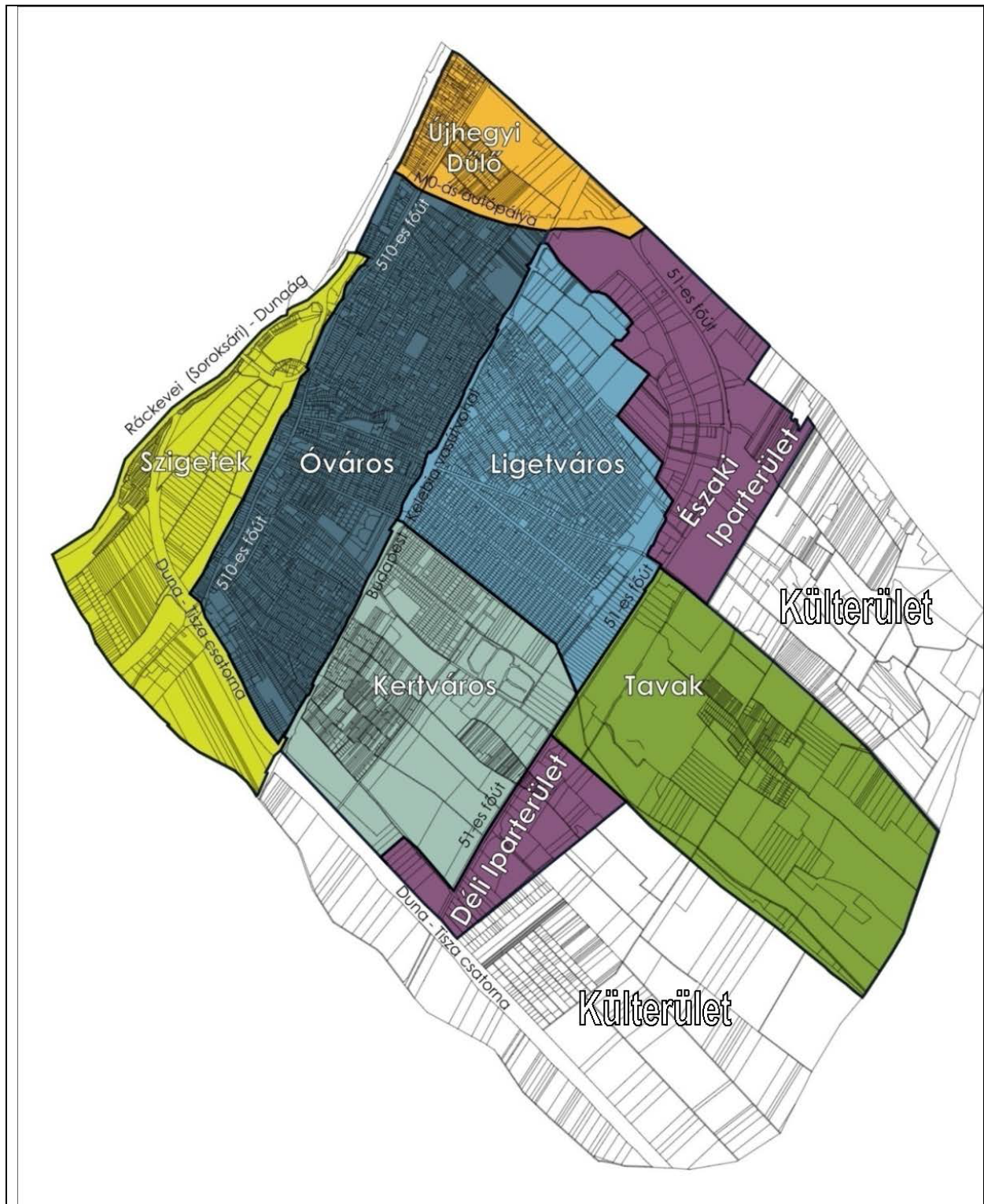
1. táblázat: Az átfogó célok és a tematikus és területi célok kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

Ahogy a fenti táblázatból kirajzolódik, a stratégiai célok mindegyike hozzájárul egy, de leginkább több átfogó cél teljesüléséhez. Az átfogó célok közül a „kompakt város – fejlett kisvárosi környezet” olyan általánosan elérendő cél, amelynek a teljesüléséhez közvetve, vagy közvetlenül szinte bármelyik stratégiai cél hozzá tud járulni. A stratégiai célok komplexitását tekintve szintén nagyon különböznek egymástól: míg egy alközpontok kialakítását célzó klasszikus városfejlesztési cél a kompakt város – fejlett kisvárosi környezet átfogó cél eléréséhez járul hozzá, addig például az S9 stratégiai cél (A városba beköltözők integrálása, kisvárosias életfeltételek kialakítása a természeti adottságok hasznosításával és a biztonságos lakókörnyezet megteremtésével) kisebb nagyobb mértékben mindegyik átfogó cél megvalósulását segíti.

1.3. A tematikus, területi célok, valamint a városrészek kapcsolata

1.3.1. Dunaharaszti városrészei

2. ábra: Dunaharaszti városrészei
 Forrás: Megalapozó vizsgálat BFVT

1.3.2. A tematikus, területi célok egyes városrészekben való érvényességének erőssége

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a stratégiai célok valamint a városrészek kapcsolatát.

Városrészek/területi célok		Stratégia célok												
		S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
1.	Óváros	++	+++	+++	++	++	+++	++	+++	+++	++	++	++	++
2.	Ligetváros	++	+++	+++	++	++	+++	++	+++	+++	++	+++	+	++
3.	Kertváros	++	+++	+++	++	++	+++	++	+++	+++	++	+++	+	++
4.	Újhegyi Dűlő	+	+++	++	+	+	++	++	++	+++	++	+	++	++
5.	Szigetek (Hókony, Paradicsomsziget, Sportsziget egyéb belterülettel)	++	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	++	+	+	+++	++
6.	Tavak (Kiskertek külterülettel)	++	+++	+++	+++	+++	++	+	+	++	+	+	+	++
7.	Iparterületek	+++	+++	+++	+	+	++	+	+	+	+	+	+	++

+ Általános kapcsolat – Kevésbé érvényesíthető cél

++ Közepes kapcsolat – Általánosan érvényesíthető cél

+++ Erős kapcsolat – Fokozottan érvényesíthető cél

2. táblázat: Tematikus célok és városrészek kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

A táblázatban jól látható, hogy a tematikus típusú stratégiai célok egy része olyan általános célokat fogalmaz meg (pl. S2 a városi környezet tudatos fejlesztése, természeti, környezeti szempontok figyelembe vétele mellett, S6 közmű-infrastruktúra fejlesztése, energiahatékonyság növelése.) amelyek egységesen vonatkoznak a teljes településre, területi diverzifikációjuk nem értelmezhető. A tematikus célok másik része viszont egy-egy tényező által determinált. Így például értelmiszerűen a „A meglévő adottságokra épülő turisztikai infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése” azokban a városrészekben értelmezhető, amelyekben van ilyen terület. A cél és a városrész kapcsolatának erőssége pedig attól függ, hogy milyen arányban fordulnak elő ezek a területek, illetve, hogy mennyire élvez prioritást a település stratégiájában. A stratégiai célok közül az S12 cél területi fókuszú. Ez azt jelenti, hogy egy jól körülhatárolható területre vonatkozik.

1.3.3. Városrészi célok

Óváros

Az Óváros Dunaharaszti legrégebbi településrésze. A Dunával párhuzamosan haladó főút mellett kialakult város településmagja helyezkedik el itt, és ennek megfelelően ez a műemlékekben és régészeti emlékekben leggazdagabb terület. Itt sűrűsödnek az igazgatási, pénzügyi, kereskedelmi, oktatási, szociális és egyházi funkciók. Történelmileg két részre osztható: a régebbi Alsóvárosra és az újabb Felsővárosra. Az Óváros legnagyobb kihívását a területet délről északra keresztül szelő 510. sz. főút jelenti, ami nélkül nem úgy alakult volna ki a város, ahogy ma ismerjük, de ma már jelentős problémák hordozója ez a közlekedési tengely. A gyors fejlődésből fakad a terület másik lényeges problémája, hogy a város belső magja heterogén arculatot mutat, nem alakult ki egy kisvárosias központ, noha az utóbbi idők fejlesztései jelentős előrelépést hoztak ezen a téren.

Az Óvárost érintő hosszú távú cél a Városközpont megújításának kiterjesztése északi és déli irányban az 510. sz. főút mentén, valamint az úgynevezett Városi alközpont irányában, a Dózsa György út mentén a vasútállomásig. Dunaharaszti kisvárosias imázsának erősítése és a városias lakókörnyezet funkcióinak biztosítása érdekében szükséges a közterületek komplex megújítása, a kapcsolódó intézmények felújítása, bővítése, hasznosítása, a kereskedelmi és vendéglátó helyek megjelenésének, arculatának rendezése, valamint a Hősök tere és a felhagyott zsidó temető felújítása. Utóbbi új kulturális funkció megjelenését is jelentené itt szabadtéri múzeumként.

Cél az 510. sz. főút forgalmának csökkentése és további forgalomtechnikai beavatkozásokkal a forgalombiztonság növelése. A parkolási problémák csökkentése szabályozási eszközökkel történhet, de további P+R és B+R parkolók kialakítása is szükséges a HÉV megálló közelében. A gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztésének általános igénye hangsúlyosan érinti az Óvárost. A gyalogosbarát felületek kiterjesztése kedvező lenne a Baktay tér környezetében, a kerékpáros hálózat főelemei pedig megvalósítandók kelet-nyugati és észak-déli irányban.

A területen sűrűsödő intézmények miatt a városrész érintett az intézmények energetikai korszerűsítése, az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások alkalmazása terén is.

A városrész északi, Duna-ág melletti területén a funkcióváltás kívánatos, és ezt a területet érinti a Ráckevei (Soroksári)–Duna menti gyalogos és kerékpáros útvonal kialakítása is.

Ligetváros

A Ligetváros a Budapest – Kelebia vasútvonaltól az 51. sz. főútig húzódó, jórészt kialakult településrész. Részei a Rákóczi-liget és a Petőfi-liget, amelyek a XIX. század végétől alakultak ki, de a városrészhez tartoznak új beépítésű területek is a belterület szélein. Funkcióit tekintve meglehetősen homogén, a lakófunkció mellett elszórtan találhatóak gyermekintézmények és közhasználatú zöldfelületek, játszóterek.

A Ligetvárost érintő cél a homogén lakóterületek élhetőségének, szolgáltatásainak fejlesztése. Ennek érdekében a Hétszínvirág Óvoda környezetében megjelent alközponti funkciók batorítására, támogatására van szükség. A zöldfelületi fejlesztések folytatása, utcafásítás fejlesztése, forgalomcsillapított övezetek további kijelölése ugyanezt a célt szolgálhatja. Az 5201. sz. összekötő út forgalombiztonságának növelése további forgalomtechnikai beavatkozásokkal érhető el, valamint a Némedi út mentén a parkolási problémák csökkentésére van szükség. A gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztése terén a Ligetváros esetében elsősorban az Alsónémedi irányába vezető kerékpáros nyomvonal fejlesztése lényeges. Az itt található intézmények ugyancsak érintettek az intézmények energetikai korszerűsítése, az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások alkalmazása terén.

A városrész sajátossága, hogy a határain jelentkeznek további infrastrukturális fejlesztési célok. A vasútvonal új vágánnyal való fejlesztése kapcsán alapvető érdek gondoskodni arról, hogy a vasút szeparáló hatása ne növekedjen, és jól használható, kényelmes, biztonságos, sűrűn elhelyezett különszintű

csomópontok kerüljenek kialakításra az egyéni gépjármű közlekedés és a gyalogos keresztezések számára egyaránt. A déli városrészi határt képező csatorna jelenlegi keresztmetszete szűkös, és ez egyre nagyobb problémát okozhat, így kapacitásának fejlesztése szükséges. A városrész keleti határán pedig a gazdasági területek lakóterületeket terhelő, zavaró hatásának csökkentésére kell törekedni.

Kertváros

A Kertváros szintén a Budapest – Kelebia vasútvonaltól az 51. sz. főútig húzódik, de a Ligetvárostól délre. Területének északi részén a Bezerédi lakóterület új beépítései dominálnak, déli részét pedig az átalakulóban lévő MÁV-alsó lakóterület alkotja. A két lakóterületet a temető és annak bővítési területe választja el. A zártkertes területeken az utcahálózat kialakulatlan, egyaránt jelen vannak a hosszú szalagtelkek és az apró hétvégi házak, valamint a telkek újraosztásával kialakult kisebb földrészleteken a kertvárosias lakóházak. A városrész jelentős adottságát jelentik a horgásztavak.

A Kertvárost érintő cél a MÁV-alsó területének ütemezett, irányított fejlesztése, melynek révén a korábbi zártkertekből álló terület fokozatosan élhető, kényelmes, rendezett kertvárossá fejlődhet. Ennek érdekében gondoskodni kell a telekkönyvi és használati állapot közötti eltérések rendezéséről, a távlati célokat szem előtt tartó utcaszerkezet kijelöléséről, a víziközmű hálózat kiépítéséről, a gyűjtő- és kiszolgálóút-hálózat bővítéséről, a lakóterületek kialakulásával lépést tartó zöldterületi fejlesztésekről. Támogatni szükséges a MÁV-alsó terület fejlesztését szolgáló önszerveződéseket. A terület kiépülésével a helyi közösségi közlekedési hálózat kiterjesztése is aktuálissá válhat. A kedvező adottság kihasználása érdekében fejleszteni szükséges a MÁV Alsó megállót, környezetében P+R és B+R parkolókat kell kialakítani, autóbusz megállót fejleszteni. A közterületek rendezésével a gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztéséről is gondoskodni kell.

Támogatni kell a Szivárvány Óvoda környezetében az alközponti funkciók térnyerését, hogy a lakóterületek homogenitása oldódjon. Ez a terület a horgásztavaknak köszönhetően zöldfelületi fejlesztésekre is kiválóan alkalmas. A terület arculatának alakítását szolgálhatják az utcafásítások is. Az itt található intézmények ugyancsak érintettek az intézmények energetikai korszerűsítése, az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások alkalmazása terén.

Újhegyi-dűlő

Az Újhegyi-dűlő Dunaharaszti elkülönülő városrésze, az M0 gyorsforgalmi út választja el a település hagyományos központjától. A Ráckevei (Soroksári)–Duna és a Soroksári út közötti üdülőterület fokozatosan kertvárosias lakóterületté alakult át. A Soroksári úttól keletre, az M0 szomszédságában lévő hétvégi házas kiskertes terület kertvárosias átalakulása a közeljövőben várható. A közigazgatási határ melletti korábbi mezőgazdasági területen újonnan került lakóterület parcellázásra, beépülése megkezdődött.

Az Újhegyi-dűlőt érintő cél az átalakuló területek ütemezett, irányított fejlesztése, melynek révén a korábbi zártkertekből álló terület fokozatosan élhető, kényelmes, rendezett kertvárossá fejlődhet. Ennek érdekében gondoskodni kell az utcaszerkezet szabályozásáról, a gyűjtő- és kiszolgálóút-hálózat bővítéséről, a gyalogos infrastruktúra kiépítéséről, a víziközmű- és gázhálózat kiépítéséről, a lakóterületek kialakulásával lépést tartó zöldterületi fejlesztésekről, utcafásításról. A terület kiépülésével a helyi közösségi közlekedési hálózat kiterjesztése is aktuálissá válhat.

Szigetek

A Szigetek a Ráckevei (Soroksári)–Duna menti területeket foglalja magába. Ide tartozik a Hév sétány, a Sportsziget, a Haraszti-sziget (Hókony) és a Paradicsomsziget, valamint az Óvárostól délnyugatra lévő természetközeli és mezőgazdasági területek, de a Hév sétány és a Duna utca közötti telephely is. A beépített területek üdülőknek adnak helyet, míg a Sportsziget a rekreációs és sportfunkciók gyűjtőhelye. A nagyszerű természeti adottságok ellenére a végigjárhatóság akadályoztatása és a szolgáltatások hiánya miatt a terület nem használja ki a lehetőségeit. A Sportszigeten megkezdett fejlesztések viszont már előremutatóak.

A Szigeteket érintő cél a védett természeti területek megőrzése, a természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő bemutatása, valamint a Duna-part végigjárhatóságának biztosítása, és a Sportsziget természeti rekreációs központtá fejlesztése. A természeti területek megőrzésének igényéhez kapcsolódik a Ráckevei (Soroksári)–Duna revitalizációja. A víz közelségének kihasználása érdekében biztosítani kell a parti gazdasági területek funkcióváltását, a part gyalogos végigjárhatóságát, a part közelében kerékpáros útvonal kijelölését a nemzetközi kerékpárút hálózat részeként, valamint csónakkikötők létesítését.

A Sportsziget komplex fejlesztése érdekében szükség van a zöldfelületek fejlesztésére, a hajóállomás rehabilitációjára, kishajós turistajárat szervezésére, Duna-parti sétány és tanösvény kialakítására. Új rekreációs és turisztikai funkciót jelenthet a Nomád kemping rehabilitációja és a Duna kemping fejlesztése. A sportolási lehetőségek támogatása érdekében futópályát szükséges építeni és fejleszteni lehet az edzőparkot. A megközelítés biztosítása érdekében a parkolási lehetőségeket is rendezni kell.

Az üdülőterületek élhetősége érdekében gondoskodni kell az ivóvízhálózat kiépítéséről és a Paradicsomsziget megközelítésének rendezéséről, valamint a lakóutcák szilárd burkolattal való ellátásáról.

Tavak

A Tavak városrész az 51. sz. főúttól keletre az Alsónémedi közigazgatási határig húzódik. Északon a Némedi út, délen a Ganz Ábrahám utca, Alsónémedi-csatorna vonala határolja. Táji képét a 80-as években kezdődött kavicsbányászat határozza meg, melynek nyomán bányatavak maradtak hátra. Ezeket horgász-, csónakázó- és fürdőtóként hasznosítják, a törmeléklerakókat pedig erdősítik, amelyekből összefüggő kiránduló erdő alakítható ki. A rekreációs funkciók mellett üdülőházas, kiskertes terület alakult ki. A népszerű helyen újabb területeket parcelláztak üdülőterület számára.

A Tavakat érintő cél a bányatavakra építő turisztikai kínálat erősítése, párhuzamosan a rekultiváció folytatásával, a vízfelületek megőrzésével és az erdőterületek fejlesztésével, valamint az üdülőterületek infrastruktúrájának fejlesztése. A területen található védett természeti terület (turjános) megőrzése ugyanúgy feladat, mint az értékes, de nem védett természeti terület helyi jogszabályi védelmének biztosítása.

Az üdülőterületek ellátása érdekében a kiszolgálóút-hálózat bővítésére, szilárd burkolattal ellátására, gyalogos infrastruktúra kiépítésére, parkolási lehetőségek fejlesztésére, víziközmű és gázhálózat kiépítésére van szükség. Gondoskodni kell a terület közlekedési kapcsolatainak javításáról, az 51. sz. főút mellett, az úgy nevezett Csuklópont területén a Paál László út csomópontjának kiépítése szükséges.

A funkciókínálat bővítése és a lakosság kiszolgálása érdekében sportközpont (tornacsarnok és uszoda), valamint kapcsolódó zöldterület kialakítása lehetséges a területen.

Iparterületek

Az Iparterületek kialakítását az M0 és az 51. sz. főút megépítése segítette elő. Az Északi Iparterület kiépítése 1992 óta folyamatosan történik a telkek, utak, közművek kialakításával, és majdnem teljesen benépesült. A Déli Iparterületeken még csak néhány telephely található. Ide tartozik a város szennyvíztisztító telepe és a szomszédságában lévő komposztáló telep is. A zavaró hatású gazdasági tevékenységek számára a lakóterületektől távolabbi területek lettek kijelölve mind az Északi, mind a Déli Iparterületen.

Az Iparterületeket érintő cél az extenzív gazdaságfejlesztési stratégiából az intenzív gazdaságfejlesztési stratégiára történő fokozatos áttérés. Az új gazdaságfejlesztési törekvések középpontjába a logisztikai központok megújítása mellé egyre inkább a magas hozzáadott értéket előállító, kutatással és fejlesztéssel foglalkozó vállalatok megtelepítésének ösztönzését kell helyezni az iparterületek alkalmassá tétele mellett.

Cél továbbá a lakóterületeket érő zavaró hatások csökkentése az azokhoz közeli gazdasági területeken, a zavaró hatások elkerülése a még be nem épült területeken. Feladat a közlekedési infrastruktúra fejlesztése az iparterületi beruházások függvényében. Az infrastruktúra hálózatokat érintő további teendő az Északi Iparterületeken fellépő nyomásproblémák miatt a terület kétirányú betáplálásának megteremtése, valamint a beépítetlen területeken a víziközmű hálózat kiépítése, az Északi Iparterületek déli részén a nagyközépnymású gázvezeték-hálózat felbővítése, a Déli Iparterületeken a fejlesztések során a víziközmű-

és gázvezetékhalózat kiépítése. Feladat a megújuló energiaforrások hasznosításának támogatása, tanácsadás.

Külterület

A fenti városrészekbe be nem sorolt területek alkotják a város külterületeit a közigazgatási terület észak-keleti és dél-keleti részein: mezőgazdasági területek, erdőterületek, természeti területek, közlekedési területek tartoznak ide.

A külterületet érintő cél az erdőtelepítés, a belvíz és csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése, az 51. sz. főút kapacitásbővítése forgalmi sávbővítéssel, közlekedési csomópontok átépítésével, valamint a Budapest-Kelebia vasútvonal fejlesztése, második vágány építésével, pályarehabilitációval.

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

A megvalósítást szolgáló beavatkozásokat a következő csoportokba sorolhatjuk: akcióterületi projektek, akcióterületen kívüli, valamint hálózatos projektek.

Akcióterületi projektek

Akcióterületi projekteknek a **térben és időben koncentrált, jellemzően komplex jellegű** projekteket nevezünk. A térben való koncentrálttság azt jelenti, hogy a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek. Az időben való koncentrálttság azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott, de záros határidőn belül - legfeljebb néhány év alatt – megtörténnek. A komplex jelleg pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen többféle, de egymással szorosan összehangolt beavatkozások valósulnak meg. Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések:

- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen,
- együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

Akcióterületen kívüli projektek

Nem minden – a város területén megvalósuló - projekt tekinthető akcióterületi projektnak, mert vagy időben, vagy térben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege nem komplex. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a város különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- Hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

Hálózatos projektek

Hálózatos projektnak az egymással összehangolt, térben kapcsolódó beruházási jellegű projekteket nevezünk. A térben való kapcsolódás azt jelenti, hogy a hálózatos projekt kiterjedhet több városrészre, vagy akár a város egészére is, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemekből áll,
- a város egészére vagy annak egy részére – például több akcióterületre – terjed ki,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

A megvalósítást szolgáló beavatkozások – Akcióterületek áttekintő térképe

3. ábra: Beavatkozások helyszínének áttekintő térképe

2.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az akcióterület lehet egy városrészszel azonos, lehet egy városrészen belüli terület, vagy érinthet több városrészt is. Nagyságát a fejlesztési szükségletek – és a majdani pályázati jogosultsági kritériumoknak való megfelelés - határozza meg. A stratégiában **indikatív jelleggel** jelölendők ki az akcióterületek, azaz **határai később módosulhatnak**.

A fenti alapelveknek megfelelően Dunaharasztiiban a következő fejlesztési akcióterületeket határoltuk le a 2014-2020 közötti időszakra: (Az akcióterületek részletes bemutatására a 2.2. „Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések bemutatása” fejezetben kerül sor.)

- AT1. Városi alközpont
- AT2. Természeti és rekreációs központ
- AT3. Csuklópont
- AT4. MÁV alsó lakóterület

2.1.1. A tervezett beavatkozások és városrészek kapcsolata:

Az alábbi táblázatokban összefoglaltuk a városrészek, a kijelölt akcióterületek, pontszerű fejlesztések, hálózatos és soft elemek kapcsolatát. A kapcsolatok erősségét elsősorban az befolyásolja, hogy melyik városrészekben került kijelölésre a beavatkozás, azaz a tervezett fejlesztések hol fognak megvalósulni. Azonban a fejlesztések jellegétől függően a hatások nemcsak az adott városrészben érzékelhetőek, hanem a szomszédos városrészekben, vagy akár a település teljes területén.

Akcióterületek, pontszerű fejlesztések és városrészek kapcsolata

Városrészek:	Akcióterületi projektek (egybefüggő, vonallal körülhatárolható, akcióterületen végbemenő fejlesztések)				Pontszerű beavatkozások (Jól körülhatárolható, városrészek különálló pontszerű fejlesztések)		
	AT1	AT2	AT3	AT4	P1	P2	P3
Óváros	+++	++	++	+	+++	++	+++
Ligetváros	++	++	+++	++	+++	+	++
Kertváros	++	++	+++	+++	+++	+	++
Újhegyi Dűlő	++	++	++	+	+++	+++	++
Szigetek (Hókony, Paradicsomsziget, Sportsziget egyéb belterülettel)	+	+++	+	+	++	+++	++
Tavak (Kiskertek külterülettel)	+	+	+++	+	++	+	++
Iparterületek	+	+	+	+	++	+	+

+++ erős szinergia

++ közepes szinergia

+ általános szinergia

3. táblázat: Az akcióterületek és a pontszerű fejlesztések kapcsolata a városrészekkel

Forrás: Saját szerkesztés

Hálózatos fejlesztések és városrészek kapcsolata

Városrészek:	Hálózatos projektek (egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek)									
	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	H9	H10
Óváros	+++	+	+++	++	+++	++	++	+++	+++	+
Ligetváros	+++	+++	+++	++	+++	++	++	+++	+++	
Kertváros	+++	+++	+	+++	+++	++	++	+++	+++	
Újhegyi Dűlő	+++	+	+	++	+	++	++	+	+	+
Szigetek (Hókony, Paradicsomsziget, Sportsziget egyéb belterülettel)	++	+	++	++	++	+++	++	+	+	+++
Tavak (Kiskertek külterülettel)	+++	+	+	+	+	+	+	+	+	
Iparterületek	++	+	+	+	+	+++	+	+	+	

+++ erős szinergia

++ közepes szinergia

+ általános szinergia

4. táblázat: A hálózatos fejlesztések és a városrészek kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

„Soft” projektek és városrészek kapcsolata

Városrészek:	Soft projektek								
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9
Óváros	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++
Ligetváros	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++
Kertváros	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	++
Újhegyi Dűlő	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	++
Szigetek (Hókony, Paradicsomsziget, Sportsziget egyéb belterülettel)	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	++
Tavak (Kiskertek külterülettel)	+++	+++	+++	+++	++	++	+++	+++	++
Iparterületek	+++	+++	+++	+	+	+	++	+++	++

+++ erős szinergia

++ közepes szinergia

+ általános szinergia

5. táblázat: A „soft” projektek és a városrészek kapcsolata

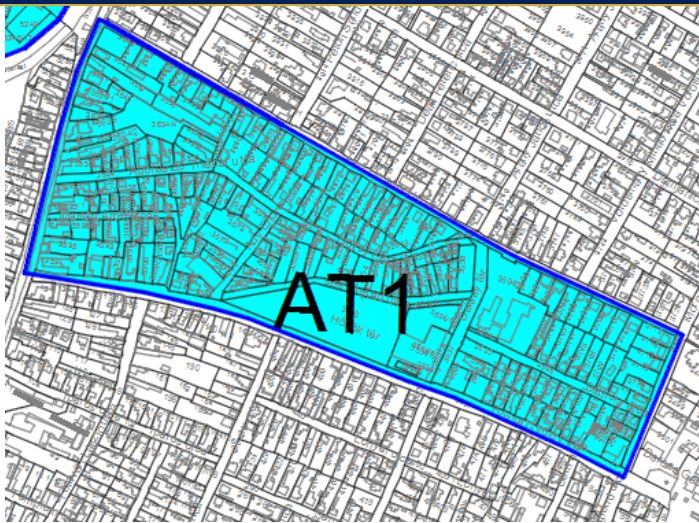
Forrás: Saját szerkesztés

2.2. Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések bemutatása

A fejezet célja bemutatni, hogy melyek azok a beavatkozások, amelyek megvalósításával a célok elérhetők, és amelyeket az önkormányzat és partnerei az akcióterületen az elkövetkezendő években terveznek elvégezni az akcióterület fizikai, társadalmi-gazdasági és környezeti megújítása érdekében.

AT1. Városi alközpont

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület Dunaharaszti Óváros városrészben helyezkedik el.

Az akcióterület határa:

Erzsébet utca – Móra Ferenc utca – Dózsa György utca – Fő út

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S1, S2, S3, S5, S6, S7, S8, S11, S13

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület Óváros városrészben található, közvetlenül kapcsolódik a városközpont-hoz, kiegészíti a városközpont-funkciókat. Számos közintézmény, kereskedelmi és szolgáltató épület található itt. A területnek a település életében kiemelt szerepe van, a Dózsa György út mentén kereskedelmi és szolgáltató funkciók, a Baktay Ervin téren fontosabb közintézmények találhatóak. Az akcióterület szerepelt a 2009-es IVS-ben, melyből a Dózsa György út térfalainak kialakítása, kereskedelmi funkció megtartása és erősítése, új városi funkciók telepítése, térrendezés, parkolók kialakítása, kulturális funkcióbővítések részben vagy egészben megvalósultak. Az akcióterületen a 2009-ben kimaradt projektek megvalósítása, illetve új elemként a Hősök tere zöldterületi parkfejlesztése a feladat. A meglévő közterületek fejlesztése mellett, fontos elem a Hősök parkfelújítása, a gimnázium és könyvtár épületének bővítése. A fizikai megújításokkal párhuzamosan új kulturális funkció megjelenése is az akcióterület beavatkozásai között szerepel.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Forrás: BFVT Megalapozó vizsgálat

Jelmagyarázat

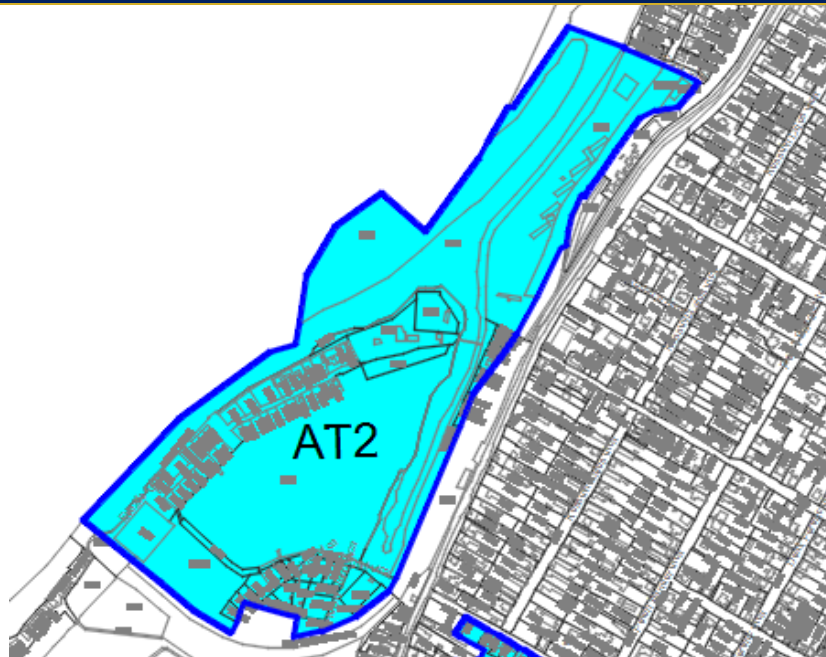
- Kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő forgalomképtelen törzsvagyon
- Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű forgalomképtelen törzsvagyon
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - önkormányzat tulajdonában álló közmű
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - az önkormányzat tulajdonában álló, a képviselő-testület és szervei, továbbá az önkormányzat által fenntartott, közfela-datot ellátó intézmény, költségvetési szerv elhelyezését, valamint azok feladatának ellátását szolgáló épület, épületrész
- Üzleti vagyon
- Önkormányzati résztulajdon

A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT1)

Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT1.1	Kulturális funkcióbővítés, zsidó temető	Felhagyott zsidó temető szabadtéri múzeumkertként történő hasznosítása, parkfelújítás	30	2018-2020	javaslati szint
AT1.2	Könyvtár bővítése	A jelenlegi könyvtár felújítása és bővítése	65	2018-2020	javaslati szint
AT1.3	Gimnázium bővítése	Baktay téren lévő gimnázium és szakközépiskola tornatermének építése	110	2018-2020	javaslati szint
AT1.4	Hősök tere fejlesztése, kapcsolódó közterületek megújítása	A park teljes körű felújítása közterületek rendezése, új fák ültetése,	300	2017-2020	előzetes vizsgálatok, fa felmérés rendelkezésre állnak

AT2. TERMÉSZETI REKREÁCIÓS KÖZPONT (Kulcsprojekt)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület Dunaharaszti szigetek városrészben helyezkedik el.

Az akcióterület határa:

Rácevei (Soroksári) – Duna – 0255 hrsz-ú telek határa – Rácevei (Soroksári) – Duna – Duna u. – Fő út – HÉV pályatest

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S1, S2, S3, S4, S5, S6, S9, S10, S11, S12, S13

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület Dunaharaszti szigetek városrészben helyezkedik el. Szerepelt a 2009-es IVS-ben, melyből az új rekreációs funkció kiépítéséért a Sport sziget területén megépült a szabadidős játszódomb. Részben megvalósításra kerültek a Parti sétány rendszerének, parkerdő fejlesztéseinek projektelei. A terület a természeti-rekreációs fejlesztések egyik legfontosabb helyszíne a településen. A tervezett beavatkozások a már korábbi ütemekben elkészült fejlesztések folytatásaként a parti sétányt és tanösvényeket foglalják rendszerbe.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Jelmagyarázat

- Kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő forgalomképtelen törzsvagyon
- Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű forgalomképtelen törzsvagyon
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - önkormányzat tulajdonában álló közmű
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - az önkormányzat tulajdonában álló, a képviselő-testület és szervei, továbbá az önkormányzat által fenntartott, közfela-datot ellátó intézmény, költségvetési szerv elhelyezését, valamint azok feladatának ellátását szolgáló épület, épületrész
- Üzleti vagyon
- Önkormányzati résztulajdon

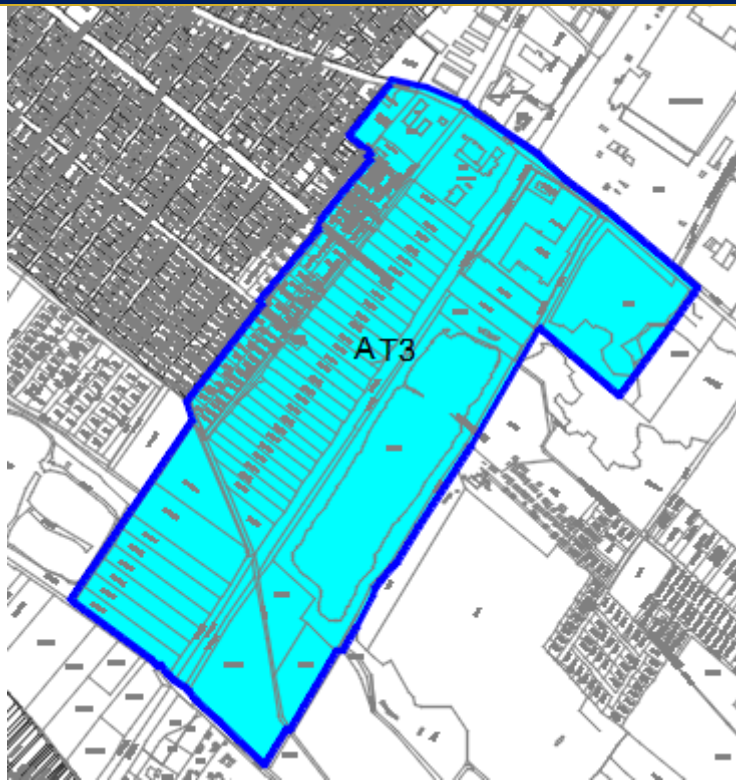
Forrás: BFVT Megalapozó vizsgálat

A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT2)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT2.1	Parti sétány rendszerének kialakítása	Parti sétány és tanösvények rendszerének kialakítása, és a már meglévő sétányrészekhez csatlakozása, megépítése	200	2017-2019	tanulmányterv készült, nyomvonalak kijelölésre kerültek
AT2.2	Parkerdő fejlesztése	Sport-szigeti parkerdő fejlesztési tervének folytatása.	15	2017	-
AT2.3	Hajóállomás	Meglévő hajóállomás rehabilitációja, kishajós turistajárat megindítása	25	2018-2020	-
AT2.4	Csónakkikötő	A volt Autótechnika-telep északi csúcskén csónakkikötő kialakítása, fahíd építése a Sport-szigeti holtágon	200	2017-2020	javaslati szint
AT2.5	Új rekreációs és turisztikai funkciók beépítése	Nomád kemping rehabilitációs terv megvalósítása a Sport-szigeten (rendezvények, szabadtéri programok megszervezése)	80	2018-2020	javaslati szint
AT2.6	Meglévő turisztikai funkció fejlesztése	Duna kemping fejlesztése, újrahasznosítása	55	2018-2020	-
AT2.7	Sportsziget fejlesztés	Futópálya megépítése, Sport edzőpark tovább fejlesztése	120	2017-2020	javaslati szint

AT3. CSUKLÓPONT

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület a Kertváros, Ligetváros és Tavak városrészt is érinti.

Az akcióterület határa:

Bethlen Gábor u. – Andrásy Gyula u. –
Golgota u. – Némedi út – 8230 hrsz-ú telek
határa – Napsugár u. – Ganz Ábrahám u. –
Paál László u. – Alsónémedi-csatorna

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S1, S2, S3, S5, S6, S9, S11, S13

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület a 2009-es IVS-ben is szerepelt. Az ipari funkció mellett megtalálható a rekreációs és a lakó funkció is. Fontos hogy a fejlesztések egymással összhangban jöjjenek létre és ne zavarják a már kialakult területhasználatot. A zajfalak telepítése a lakófunkció védelmét élhetőségét, míg az úthálózat, csomópontok kiépítése az elérhetőséget kívánja javítani. Az akcióterület kibővült, új projektelemként megjelent a 8230.hrsz-ú önkormányzati tulajdonú terület fejlesztése.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

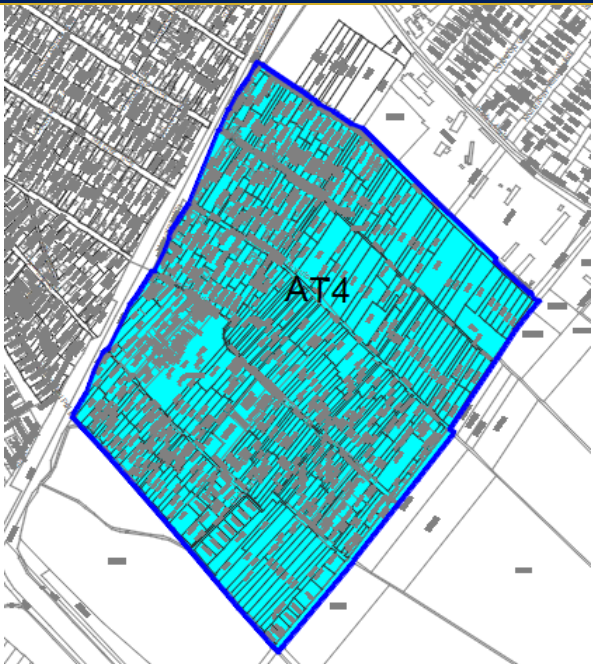
Jelmagyarázat

- Kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő forgalomképtelen törzsvagyon
- Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű forgalomképtelen törzsvagyon
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - önkormányzat tulajdonában álló közmű
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - az önkormányzat tulajdonában álló, a képviselő-testület és szervei, továbbá az önkormányzat által fenntartott, közfeladatot ellátó intézmény, költségvetési szerv elhelyezését, valamint azok feladatának ellátását szolgáló épület, épületrész
- Üzleti vagyon
- Önkormányzati résztulajdon

Forrás: BFVT Megalapozó vizsgálat

A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT3)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT3.1	Árnyékoló fal telepítése	Zajterhelések elleni védelem kialakítása az agglomerációs zajtérképen meghatározottak szerint	250	2018-2020	-
AT3.2	Úthálózat kiépítése, közlekedési csomópontok kialakítása	Paál László utca teljes kiépítése, 51-es főút csomópontjának kiépítése	800	2017-2020	tervezés alatt
AT3.3	Sportközpont kialakítása	Közművesítés, úthálózat kiépítése, sport kp. tervezése, kialakítása (tornacsarnok, uszoda építése), sportlétesítményekhez kapcsolódó zöldterület fejlesztés tervezése	1500	2017-2020	tervek készültek

AT4. MÁV ALSÓ LAKÓTERÜLET

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben, illeszkedése stratégiai célokhoz	
	<p><u>Az akcióterület elhelyezkedése:</u> Az akcióterület a Kertváros városrészben található.</p> <p><u>Az akcióterület határa:</u> Máv-Alsó u. – Zágonyi Károly u. – Fecskefű u. – Homoktövis u. – vasútpálya</p> <p><u>Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:</u> S2, S3, S6, S9, S11, S13</p>

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület Dunaharaszti kevésbé frekvenciált részén található. A 2009-es IVS részeként több projektelem megvalósult (lakóterületen belüli utak, parkok kiépítése). A jelenlegi megvalósításra váró projektelemek a lakóterület további fejlődését segítik, infrastruktúra, utcarendszer építés, fasorok ültetése segítségével.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Jelmagyarázat

- Kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő forgalomképtelen törzsvagyon
- Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű forgalomképtelen törzsvagyon
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - önkormányzat tulajdonában álló közmű
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon - az önkormányzat tulajdonában álló, a képviselő-testület és szervei, továbbá az önkormányzat által fenntartott, közfeladatot ellátó intézmény, költségvetési szerv elhelyezését, valamint azok feladatának ellátását szolgáló épület, épületrész
- Üzleti vagyon
- Önkormányzati résztulajdon

Forrás: BFVT Megalapozó vizsgálat

A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT4)

Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (nettó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT4.1	Utcarendszer fejlesztése	A terület városközponttal való kapcsolatának erősítése, Munkácsy Mihály utca kiépítése, utcarendszer fásítása, felújítása	320	2016-2020	úthálózat terve elkészült
AT4.2	Terület rendezése	Telekkönyvi és használati állapot közötti eltérés rendezése.	40	2016-2019	-
AT4.3	Infrastruktúra fejlesztés	Közművesítés megoldása	450	2016-2020	csapadékvíz tervek elkészültek, víz és szennyvízcsatorna tervezés alatt
AT4.4	Önszerveződő MÁV alsós fejlesztések támogatása	Önkormányzati támogatás: előkészítő tervek, geodéziai felmérések elkészítéséhez, földhivatali eljárási díjak	30	2016	-

2.2.1. A projektek időbeli ütemezésének befolyásoló tényezői, együttműködési lehetőségek

A projektek megvalósításának ütemezésénél fontos szempont, hogy a fejlesztések jelentős része a korlátozottan rendelkezésre álló önkormányzati források miatt európai uniós, hazai és egyéb forrásokból valósulhat meg. A már megkezdett projektek esetében, tervi előzményekkel, megvalósíthatósági tanulmányokkal, előzetes, engedélyes kiviteli tervekkel rendelkező projektek ütemezése már az időszak elejétől tervezhető. A kevésbé előkészített projekteknél a kezdés későbbi években való indulással, a befejezés a program időszak végére tervezett.

AT1 – Városi alközpont

Projekt száma	Projekt neve	Megvalósítást befolyásoló tényezők	Együttműködés lehetőségei
AT1.1	Kulturális funkcióbővítés zsidó temető	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> előzetes tervek elkészítése megállapodás a MAZSIHISZ-szel a finanszírozás biztosítása 	a fejlesztés során az önkormányzati együttműködik a MAZSIHISZ-szel
AT1.2	Könyvtár bővítése	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> a bővítéshez szükséges ingatlan megszerzése (megállapodás a jelenlegi tulajdonossal) tervek elkészítése, engedélyek megszerzése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT1.3	Gimnázium bővítése	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> tervek elkészítése, engedélyek megszerzése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT1.4	Hősök tere fejlesztése, kapcsolódó közterületek megújítása	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> tervek elkészítése, engedélyek megszerzése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés

AT2 – Természeti rekreációs központ

Projekt száma	Projekt neve	Megvalósítást befolyásoló tényezők	Együttműködés lehetőségei
AT2.1	Parti sétány rendszerének kialakítása	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> előzetes tervek elkészítése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT2.2	Parkerdő fejlesztése	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT2.3	Hajóállomás	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> tervek elkészítése, engedélyek megszerzése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT2.4	Csónakkikötő	A megvalósításának feltétele:	önkormányzati fejlesztés

		<ul style="list-style-type: none"> tervek elkészítése, engedélyek megszerzése a finanszírozás biztosítása 	
AT2.5	Új rekreációs és turisztikai funkciók beépítése	<ul style="list-style-type: none"> a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT2.6	Meglévő turisztikai funkció fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> fejlesztési terv készítése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT2.7	Sport sziget fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés

AT3 – Csuklópont

Projekt száma	Projekt neve	Megvalósítást befolyásoló tényezők	Együttműködés lehetőségei
AT3.1	Árnyékoló fal telepítése	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati és magán fejlesztés
AT3.2	Úthálózat kiépítése, közlekedési csomópontok kialakítása	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT3.3	Sportközpont kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> ütemezett előkészítés után indulhat meg a tervezett tevékenységek végrehajtása, a megvalósítás feltétele a finanszírozás biztosítása, esetleges pályázati lehetőségek felkutatása 	önkormányzati fejlesztés

AT4 – MÁV Alsó lakóterület

Projekt száma	Projekt neve	Megvalósítást befolyásoló tényezők	Együttműködés lehetőségei
AT4.1	Utcarendszer fejlesztése	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT4.2	Terület rendezése	A megvalósításának feltétele: <ul style="list-style-type: none"> finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT4.3	Infrastruktúra fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> víz, szennyvíz tervek elkészítése, engedélyek beszerzése a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés
AT4.4	Önszerveződő MÁV alsós fejlesztések támogatása	<ul style="list-style-type: none"> a finanszírozás biztosítása 	önkormányzati fejlesztés

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt vázlatos pénzügyi terve és ütemezése

AT1 – VÁROSI ALKÖZPONT FEJLESZTÉSE

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése	Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
AT1	AT1.1	Kulturális funkcióbővítés, zsidó temető	0,03								
	AT1.2	Könyvtár bővítése	0,065								
	AT1.3	Gimnázium bővítése	0,11								
	AT1.4	Hősök tere fejlesztése kapcsolódó közterületek megújítása	0,3								
ÖSSZESEN:		0,505									

AT2 – TERMÉSZETI REKREÁCIÓS KÖZPONT FEJLESZTÉSE

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése	Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
AT2	AT2.1	Parti sétány rendszerének kialakítása	0,2								
	AT2.2	Parkerdő fejlesztése	0,015								
	AT2.3	Hajóállomás	0,025								
	AT2.4	Csónakkikötő	0,2								
	AT2.5	Új rekreációs és turisztikai funkciók beépítése	0,08								
	AT2.6	Meglévő turisztikai funkció fejlesztése	0,055								
	AT2.7	Sport sziget fejlesztés	0,12								
ÖSSZESEN:		0,695									

AT3 – CSUKLÓPONT

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése	Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
AT3	AT3.1	Árnyékoló fal telepítése	0,25								
	AT3.2	Úthálózat kiépítése, közlekedési csomópontok kialakítása	0,8								
	AT3.3	Sportközpont kialakítása	1,5								
ÖSSZESEN:		2,55									

AT4 – MÁV ALSÓ LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉSE

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése	Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
AT4	AT4.1	Utcarendszer fejlesztése	0,32								
	AT4.2	Terület rendezése	0,04								
	AT4.3	Infrastruktúra fejlesztés	0,45								
	AT4.4	Önszerveződő MÁV alsós fejlesztések támogatása	0,03								
ÖSSZESEN:		0,84									

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

2.4.1. Beruházási jellegű pontszerű fejlesztések

A projekt megnevezése		A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	A projekt rövid tartalma	Becsült ktg. (bruttó mFt)
P1	150-es számú Budapest–Kunszentmiklós–Kelebia vasútvonal tervezett fejlesztés kapcsolódó elemei	S1, S2, S13	<ul style="list-style-type: none"> Határ út – Szondi utca külön szintű vasúti kereszteződés építése Némedi út - Dózsa György út külön szintű vasúti kereszteződés bővítése gyalogos forgalom biztosításával Paál László – Temető utca külön szintű vasúti kereszteződés építése MÁV alsó gyalogos aluljáró kiépítése Mindszenty utca - Rákóczi utcai gyalogos aluljáró építése 	jelenleg nem becsülhető, a fejlesztést a NIF hajtja vége
P2	Holtág fejlesztése, kotrása, iszaposodás elkerülése, élőhely rehabilitáció	S1, S3, S4, S5, S9, S12	Az élőhely rehabilitációra előzetes tanulmány készült.	jelenleg nem becsülhető
P3	Gyermekorvosi és háziiorvosi rendelő fejlesztése	S6, S7, S8	A jelenlegi gyermekorvosi rendelő bővítése szükségessé vált. A fejlesztés során új rendelő kerül kialakításra, melyhez ingatlanszerzésre, és belső átalakításra is szükség van.	20

2.4.1. Beruházási jellegű hálózatos projektcsomagok

A projekt megnevezése		A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	A projekt rövid tartalma	Becsült ktg. (bruttó mFt)
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	S1, S2, S6, S9, S13		
H1.1	Utak fejlesztése		Utak továbbépítése, újraaszfaltozása, belterületi utak pormentesítése, burkolása.	400/év

H1.2	Járdaépítések		-	2/év
H1.3	Parkolóhelyek kialakítása		-	15/év
H1.4	Gyalogos és kerékpáros átkelők építése		Gyalogos és kerékpáros átkelők építése	10
H1.5	Kerékpáros közlekedés fejlesztése		Új kerékpáros útvonalak kiépítése	50
H1.6	Helyi közösségi közlekedés fejlesztése		A helyi közösségi közlekedéssel érintett területek bővítése	50
H2	A3 csatorna fejlesztése	S2, S6,	Állapotának felmérése, kapacitásának bővítése	50
H3	Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése	S9	A település további területeinek térfigyelő kamerával való ellátása, figyelőrendszer fejlesztése.	10/év
H4	Belvíz és csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	S1, S2, S6,	Bezerédi kiépítése, Táncsics Mihály utca Erzsébet u. (Arany János utca és Móra Ferenc utca közötti szakasz) vízelvezetés kiépítése úthelyreállítással	100/év
H5	Játszóterek bővítése, fejlesztése	S2, S3, S4, S5, S8, S9, S10, S12	A meglévő játszóterek folyamatos fejlesztése, új játszóterek kialakítása	60
H6	Közvilágítási rendszer fejlesztése az energiatakarékosság jegyében	S1, S6, S9	A közvilágítás fejlesztése a városi területen és az üdülőterületen (Paradicsomsziget, ipari területek közvilágításának fejlesztése)	100
H7	A gyermekétkeztetést ellátó konyhák fejlesztése	S6, S8	A gyermekétkeztetést ellátó konyhák eszközrendszerének, technológiájának továbbfejlesztése	50
H8	Épített környezet értékeinek fejlesztése, helyi értékek védelme, rendeletalkotás	S2, S4	-	10
H9	Intézmények energiahatékonyságának növelése	S6, S8	A településen található közintézmények energiahatékonyságának növelése. Érintett intézmények: <ul style="list-style-type: none"> Dunaharaszti Hunyadi János Német Nemzetiségi Általános Iskola (Alsó 	1.000

			<p>tagozat Fő út 69., Felső tagozat Földvári L. u. 15.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola • Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola • Hétszínvirág óvoda „régii” szárnya • Dunaharaszti Városi Bölcsőde • Dunaharaszti Területi Gondozási Központ • Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálat • József Attila Művelődési ház • Gyermek háziorvosi rendelők • Felnőtt háziorvosi rendelők • Pedagógiai Szakszolgálat • Védőnői szolgálat és Rendőrség épülete 	
H10	Duna-part végigjárhatósága	S2, S3, S4, S5, S13	<ul style="list-style-type: none"> • Sportsziget fölötti gyalogos híd kiépítése • Duna-Tisza csatorna fölött gyalogos és kerékpáros híd építése • Paradicsomszigetre vezető út jogi rendezése • Gazdasági területek gyalogos átjárhatóságának biztosítása • Forgalomtechnikai beavatkozások 	60

2.4.2. Nem beruházási jellegű hálózatos projektsomagok (soft projektek)

A projekt megnevezése		A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	A projekt rövid tartalma	Becsült ktg. (bruttó mFt)
S1	Egységes információs rendszer kiépítése	S1, S7,S8, S10	A városban és a kistérségben, esetleg régióban található oktatási, továbbképzési lehetőségeket összefogó, munkaerő-piaci és aktív foglalkoztatáspolitikai információkat biztosító, egységes információs rendszer kiépítése, munkaerő-piaci igények folyamatos felmérése	5/év
S2	Folyamatos gazdasági párbeszéd, kapcsolattartás	S1, S7	<ul style="list-style-type: none"> • a város gazdasági szereplőivel, • kapcsolattartás a fogyatékosokat tömörítő szervezetekkel, • helyi lovas-klub által ajánlott lehetőségek kihasználása, azok 	3/év

			speciális városi rendezvényekbe való bevonása	
S3	A szociális információs rendszer továbbfejlesztése	S7, S8, S9	A szociális információs rendszer továbbfejlesztése a helyi televízió, a helyi újság és az önkormányzat honlapja segítségével	2/év
S4	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése, megújítása	S2, S7, S8, S10	-	2/év
S5	Városmarketing terv kidolgozása	S1, S2, S3, S4, S5, S12	Sokoldalú és tudatos városmarketing kidolgozása, kiadványok készítése	1
S6	Városi Közművelődési Koncepció elkészítése	S7, S8, S10	-	1
S7	Városi ünnepek, évfordulók megszervezése a civil szervezetek bevonásával	S4, S5, S9	-	3/év
S8	Környezettudatos életforma ösztönzése, szemléletformálás	S1, S2, S3, S4, S9,	-	1/év
S9	Digitális ügyintézés fejlesztése	S1, S8, S11	-	2/év

2.5. Az akcióterületen kívül végrehajtandó beavatkozások vázlatos pénzügyi terve és ütemezése

Beruházási jellegű pontszerű fejlesztések

Pontszerű projekt megnevezése		Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
P1	150-es számú Budapest–Kunszentmiklós–Kelebia vasútvonal tervezett fejlesztés kapcsolódó elemei	*									
P2	Holtág fejlesztése, kotrása, izzaposodás elkerülése, élőhely rehabilitáció	**									
P3	Gyermekorvosi és háziiorvosi rendelő fejlesztése	0,02									
Összesen											

* a fejlesztést a NIF hajtja végre, annak költsége és ütemezése jelenleg nem ismert

** a fejlesztést az önkormányzat hajtja végre, a végleges tervek alapján becsülhető a költség és a megvalósítás ideje

Beruházási jellegű hálózatos projektsomagok

Hálózatos projekt megnevezése		Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése (5év)	2,195									
H2	A3 csatorna fejlesztése	0,05									
H3	Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése (5év)	0,05									
H4	Belvíz és csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése (5év)	0,5									
H5	Játszóterek bővítése, fejlesztése	0,06									
H6	Közvilágítási rendszer fejlesztése az energiatakarékosság jegyében	0,1									
H7	A gyermekétkeztetést ellátó konyhák fejlesztése	0,05									
H8	Épített környezet értékeinek fejlesztése, helyi értékek védelme, rendezetlenség	0,01									
H9	Intézmények energiahatékonyágának növelése	1									
H10	Duna-part végigjárhatósága	0,06									
Összesen		4,075									

Nem beruházási jellegű hálózatos projektcsomagok (soft projektek)

„Soft” projekt megnevezése		Becsült költség (Mrd Ft)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
S1	Egységes információs rendszer kiépítése (5év)	0,025									
S2	Folyamatos gazdasági párbeszéd, kapcsolattartás (5év)	0,015									
S3	A szociális információs rendszer továbbfejlesztése (5év)	0,01									
S4	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése, megújítása (5év)	0,01									
S5	Városmarketing terv kidolgozása	0,001									
S6	Városi Közművelődési Konceptió elkészítése	0,001									
S7	Városi ünnepek, évfordulók megszervezése a civil szervezetek bevonásával (5év)	0,015									
S8	Környezettudatos életforma ösztönzése, szemléletformálás	0,03									
S9	Digitális ügyintézés fejlesztése (5év)	0,01									
Összesen		0,117									

2.6. Az integrált településfejlesztési stratégiákban megfogalmazott fejlesztések indikatív forrásigénye

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a tervezett fejlesztések potenciális forráslehetőségeit. A táblázat indikatív jelleggel került feltöltésre, hiszen jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ arról, hogy az ágazati programok milyen mértékben és milyen tartalommal kívánják finanszírozni KMR fejlesztéseit. Szintén kérdéses, hogy hazai források milyen tartalommal lesznek elérhetőek a 2014-2020-as időszakban. A táblázat utolsó oszlopa az egyéb forrásokat mutatja, amely lehet például magán, civil, MÁV, Volán stb. a fejlesztésekben együttműködő szervezet/társaság is.

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Akciónterületek							
AT1 – Városi alközpont							
AT1.1	Kulturális funkcióbővítés, zsidó temető		x	x			x
AT1.2	Könyvtár bővítése		x	x			x
AT1.3	Gimnázium bővítése			x			x
AT1.4	Hősök tere fejlesztése kapcsolódó közterületek megújítása		x	x			
AT2 – Természeti rekreációs központ							
AT2.1	Parti sétány rendszerének kialakítása		x	x			x
AT2.2	Parkerdő fejlesztése		x	x		x	x
AT2.3	Hajóállomás		x	x	x		x
AT2.4	Csónakkikötő		x	x			x
AT2.5	Új rekreációs és turisztikai funkciók beépítése		x	x			x
AT2.6	Meglévő turisztikai funkció fejlesztése		x	x			x
AT2.7	Sport sziget fejlesztés		x	x			x

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
AT3 – Csuklópont							
AT3.1	Árnyékoló fal telepítése		x	x			x
AT3.2	Úthálózat kiépítése, közlekedési csomópontok kialakítása	x	x	x	x		x
AT3.3	Sportközpont kialakítása		x	x			x
AT4 – MÁV alsó lakóterület							
AT4.1	Utcarendszer fejlesztése	x	x	x	x		x
AT4.2	Terület rendezése	x	x	x			x
AT4.3	Infrastruktúra fejlesztés		x	x			x
AT4.4	Önszerveződő MÁV alsós fejlesztések támogatása		x				x

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Hálózatos projektek							
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	x	x	x	x		x
H1.1	Utak fejlesztése	x	x	x	x		x
H1.2	Járdaépítések	x	x	x			x
H1.3	Parkolóhelyek kialakítása	x	x	x			x
H1.4	Gyalogos és kerékpáros átkelők építése	x	x	x			x
H1.5	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	x	x	x			x
H1.6	Helyi közösségi közlekedés fejlesztése		x	x			x
H2	A3 csatorna fejlesztése		x	x		x	x
H3	Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése		x	x			x
H4	Belvíz és csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése		x	x			x
H5	Játszóterek bővítése, fejlesztése		x	x			x
H6	Közvilágítási rendszer fejlesztése az energiatakarékosság jegyében		x	x		x	x
H7	A gyermekétkeztetést ellátó konyhák fejlesztése		x	x			x
H8	Épített környezet értékeinek fejlesztése, helyi értékek védelme		x	x			x
H9	Intézmények energiahatékonyságának növelése		x	x		x	x
H10	Duna-part végigjárhatósága	x	x	x			x

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Pontszerű fejlesztések							
P1	150-es számú Budapest–Kunszentmiklós–Kelebia vasútvonal tervezett fejlesztés kapcsolódó elemei				x		
P2	Holtág fejlesztése, kotrása, iszaposodás elkerülése, élőhely rehabilitáció		x	x			x
P3	Gyermekorvosi és háziiorvosi rendelő fejlesztése		x	x			x

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Soft projektek							

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
S1	Egységes információs rendszer kiépítése		x	x			x
S2	Folyamatos gazdasági párbeszéd, kapcsolattartás	-	-	-	-	-	-
S3	A szociális információs rendszer továbbfejlesztése		x	x			x
S4	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése, megújítása		x	x			x
S5	Városmarketing terv kidolgozása		x				x
S6	Városi Közművelődési Konceptió elkészítése		x				x
S7	Városi ünnepek, évfordulók megszervezése a civil szervezetek bevonásával		x				x
S8	Környezettudatos életforma ösztönzése, szemléletformálás		x	x		x	x
S9	Digitális ügyintézés fejlesztése		x	x			x

6. táblázat: A tervezett fejlesztések forráslehetőségei

Forrás: Saját szerkesztés

A Közép-magyarországi régió települései 3 intézkedésre pályázhatnak (óvodák, bölcsődék, családi napközök fejlesztése; fenntartható közlekedésfejlesztés; szociális városrehabilitáció) **VEKOP forrásaiból** az un. TKR rendszer keretében. Mivel a tervezés aktuális állása szerint a meghirdetendő pályázati felhívásoknak még a forráskerete sem ismert, így az esetleges forrásbecslés félrevezető lenne. A területi operatív programokhoz képest a rendelkezésre álló ágazati programok forrásainak megbecslése még ezeknél is esetlegesebb.

Mivel a 2014-2020-as programozási időszakban a Közép-Magyarországi Régió már a fejlett régiók közé került besorolásra, a korábbi időszakok „forrásbőségéhez” képest a Közép-Magyarországi Régiót a források szűkössége fogja jellemezni, így jóval kevesebb támogatásra (mind forrás, mind támogatási terület tekintetében) jogosult a Strukturális alapokból.

A fentiekre való tekintettel, és a korlátozottan rendelkezésre álló információk következtében, a beavatkozások forrásainak költségbecslését az ITS első felülvizsgálatakor lehet érdemben és felelősen elvégezni.

2.7. Piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztések összhangja

Az integrált településfejlesztési stratégia nem csak az önkormányzat fejlesztési céljait és feladatait összesíti, hanem iránytűként kíván szolgálni a településen működő vállalkozások és civil szervezetek számára is. Az ITS megvalósításában a hazai és külföldi befektetők is szerepet kaphatnak, ha a beruházások telephelyül Dunaharasztit választják.

Helyi gazdaság fejlesztése

A stratégia alapvetően a helyi gazdaság fejlesztésére kíván támaszkodni. Ennek legfontosabb elemei a helyi gazdaság fejlesztése, az idegenforgalom jövedelemtermelő képességének és munkahelyteremtő hatásának növelése. A helyi termékek, elsősorban a helyi és kistérségi fogyasztópiacot szolgálják ki, nem az export-piacokat. A helyi gazdasághoz kapcsolódó fejlesztéseket a Dunaharaszti szomszédos településein működő piaci szereplők tudják megvalósítani. Az önkormányzat közvetlen – ösztönzők révén – tudja befolyásolni a tevékenységüket. Fontos ezek mellett az új tudásintenzív ágazatokban az új munkahelyek létrejöttének támogatása, a vállalkozások közötti együttműködések elősegítése.

Együttműködések ösztönzése

Az önkormányzat ösztönözni kívánja a településen és a vonzáskörzetében működő vállalkozások együttműködését. Lehetőséget és teret kíván biztosítani a helyi cégek számára, hogy megismerhessék egymás tevékenységét és a kapcsolódási lehetőségeket. Célja, hogy a vállalkozások rendszeres fórumokon mondhassák el elképzeléseiket, és kaphassanak tájékoztatást a fejlesztési lehetőségekről, az őket érintő jogszabályi változásokról.

Vállalkozói kommunikáció

A vállalkozói kommunikáció célja, hogy a környezetbarát ágazatokban tevékenykedő befektetőket vonzzon a városba. Tájékoztatni kell őket a meglévő adottságokról, és a kereskedelmi kapcsolatok kialakításának lehetőségeiről illetve a befektetői környezetről. A gazdasági szereplők véleményét a fontosabb beruházások tekintetében kikéri.

Kiszámítható és átlátható szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. Ez ugyancsak igaz a helyi gazdaság fejlődésére. Elengedhetetlen az önkormányzat átlátható és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató szabályozási környezet biztosítása. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

A helyi vállalkozók, idegenforgalomban tevékenykedők és gazdálkodók aktív részvétele és fejlesztései nélkül a stratégia gazdasági céljai nem lesznek elérhetők.

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1. Az érintett városrészek főbb jellemzői

Az akcióterületek és a szegregátumok lehatárolásának szempontjai

Dunaharaszti Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) a város és az egyes városrészek általános társadalmi helyzetelemzését tartalmazó fejezetében bemutatásra került az a kisebb területegység (telkes lakótömb), amely a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által kijelölt terület és az alkalmazott módszertan alapján szegregációval veszélyeztetett terület. Az Anti-Szegregációs Terv (ASZT) célja és feladata meghatározni, illetve elemezni ezt a veszélyeztetett területet.

Szegregátumnak azon területeket nevezzük, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató esetében magasabb, mint 50% (szegregációs mutató). *(Forrás: Városfejlesztési Kézikönyv)* A KSH a két mérőszám alapján határozta le a városban megtalálható veszélyeztetett területet, az Önkormányzat erre vonatkozóan szolgáltatott további adatokat. A KSH módszertanában kiszámította az érintett területen a szegregációs mutató 30% és 35% feletti értékét. Míg az előbbi a veszélyeztetett területet, addig az utóbbi a szegregátumot jelöli. Az Anti-szegregációs Terv alapvetően a szegregátumok és/vagy a szegregációval veszélyeztetett területek problémáit és megoldási lehetőségeit tartalmazza, ami Dunaharaszti esetében egy utcával körülhatárolt lakótelket jelent mint szegregációval veszélyeztetett terület. Ezen a területen a szegregációs mutató nem haladja meg a 35%-ot.

Az Anti- szegregációs Terv területi dimenzióban, az ITS-ben körülhatárolt városrészek szerint, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét a szegregátumok és a veszélyeztetett területek esetében. Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően két típusa határozható meg:

- A) A városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában telepszerű környezet).
- B) A városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában telepek).

Dunaharaszti nincs a KSH módszertan alapján definiálható szegregátum, ezért a továbbiakban az Anti-Szegregációs Terv a szegregációval veszélyeztetett terület helyzetének feltárására és értékelésére fókuszál. Ebből következőleg a városban nem értelmezhetők a szegregátumok típusai.

Dunaharaszti ITS-ben foglalt városrészei:

1. Óváros
2. Ligetváros
3. Kertváros
4. Újhegyi Dűlő
5. Szigetek (Hókony, Paradicsomsziget, Sportsziget egyéb belterülettel)
6. Tavak (Kiskertek külterülettel)
7. Iparterületek (nem áll rendelkezésre adat)

A KSH által kijelölt veszélyeztetett terület Dunaharaszti Ligetvárosban (Petőfi ligetben) található.

A város és az érintett városrészek helyzetértékelése

A fejezet a fontosabb demográfiai és társadalmi jellemzők segítségével mutatja be Dunaharaszti városrészeinek helyzetét.

Demográfiai jellemzők

Általánosságban megállapítható, hogy Dunaharaszti népesedési és demográfiai helyzete a Szigetszentmiklósi járásban kedvezőnek mondható. Népeség-növekedése folyamatos, amely leginkább a beköltözésekből ered. Természetes fogyás tapasztalható, de ez az elmúlt években mérséklődött. Népeségszáma meghaladja a 20.000 főt. A helyi népesség korösszetétele lassan az idősödés kibontakozását jelzi, főként bizonyos városrészekben. A város kiemelt migrációs célterület a fővárosból kiköltöző elsősorban fiatalabb családok számára. A népesség iskolai végzettsége, így munkaerő-piaci helyzete, részben jövedelme előnyösnek tekinthető a járásban. Az életminőség feltételei (pl. természeti adottságok, lakásállomány, közösségi élet) is inkább kedvezőbb helyzetre utalnak.

A városrészi adatok alapján megfigyelhető, hogy az Óváros, a Ligetváros és a Kertváros koncentrálja a város népességének 95%-át, a többi városrész népessége csak néhány százalékot jelent a teljes népességszámban. (1. táblázat) Legtöbben – majdnem a lakónépesség fele – az Óvárosban él. A 2001. évi népszámláláshoz képest 3.912 fővel növekedett a város lakossága a 2011. évi népszámlálás időpontjára.

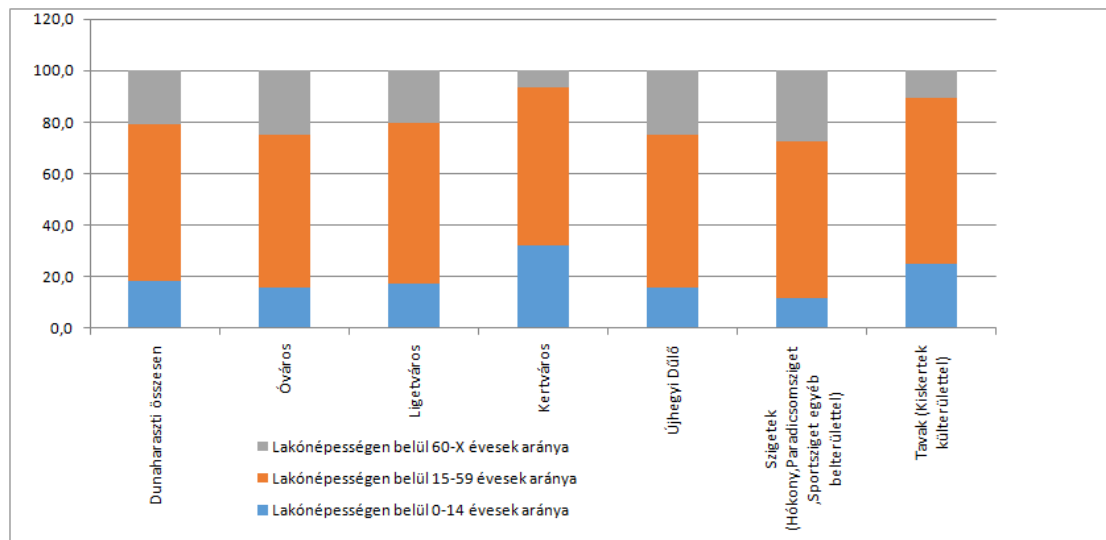
Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen*	Óváros	Ligetváros	Kertváros	Újhegyi Dűlő	Szigetek	Tavak
Lakónépesség száma 2011	20473	9123	7704	2493	506	606	28
	100%	44,6%	37,6%	12,3%	2,5%	3,0%	0,1%

7. táblázat: Lakónépesség száma (fő) és aránya (%) a városrészekben (2011)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

* Dunaharaszti összesen: minden a város egészére vonatkozó statisztikai mutató tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalan (13 fő) adatait.

A lakónépesség korcsoportok szerinti alakulása Dunaharasztiin felhívja a figyelmet a városrészek között tapasztalható különbségekre. (1. ábra) A legtöbb fiatalos (14 év alatti) a Kertvárosban él, míg arányuk a legkisebb, és ezzel a városi átlagot sem éri el Óvárosban. A város lakónépességén belül az időskorúak (60 év feletti) aránya néhány százalékponttal nagyobb a fiatalosok arányánál, viszont városrészi eloszlásukban jellemző különbségek vannak. Legmagasabb az arányuk, ezzel a városi átlagot is meghaladják az Óvárosban és a külső városrészekben, míg legkisebb az arányuk a Kertvárosban. Az aktív korú népesség (15-59 év közötti) arányában csak néhány százalékpontos különbség van az egyes városrészek között, a lakónépesség legalább kétharmada aktív korú.

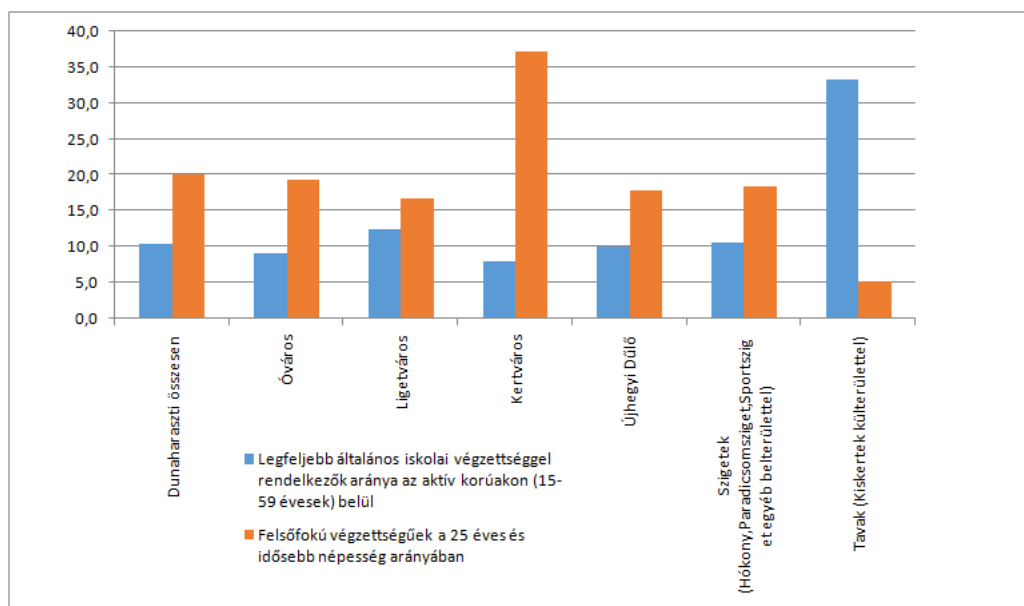
4. ábra: A lakosság korcsoport szerinti alakulása városrészenként, 2011 (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Összességében a város népesedési és demográfiai folyamatai hasonlóan alakulnak az országos tendenciákhoz, bár a járásban kedvezőbbnek tekinthetők. Ugyan szignifikáns eltérések nincs a városrészek között, de bizonyos értelemben tipikus helyi folyamatokra hívják fel a figyelmet a városrészek közötti különbségek: például a gyermekes családok nagyobb arányban élnek a Kertvárosban, vagy az Óvárosban központi városrészben az idősödés folyamata előrehaladott.

Iskolázottság

Dunaharaszti népességének iskolai végzettsége járási viszonylatban kedvezőnek mondható a legalább érettségizettek és a diplomások aránya alapján. Az iskolai végzettség azonban városrészenként változó megoszlású a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya alapján. (2. ábra) A Ligetvárosban és a külterületen legmagasabb a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, míg a felsőfokú végzettségűek közül legtöbben a Kertvárosban élnek (37%), ami jelentősen meghaladja a városi átlagot is (20%).

5. ábra: A népesség iskolai végzettség szerinti megoszlása városrészenként, 2011 (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Az iskolai végzettség alapján egyértelmű a Kertváros legelőnyösebb helyzete a diplomások kiugróan magas aránya miatt. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők magasabb aránya a külterületeken és a Ligetvárosban tapasztalható.

Foglalkoztatottsági jellemzők

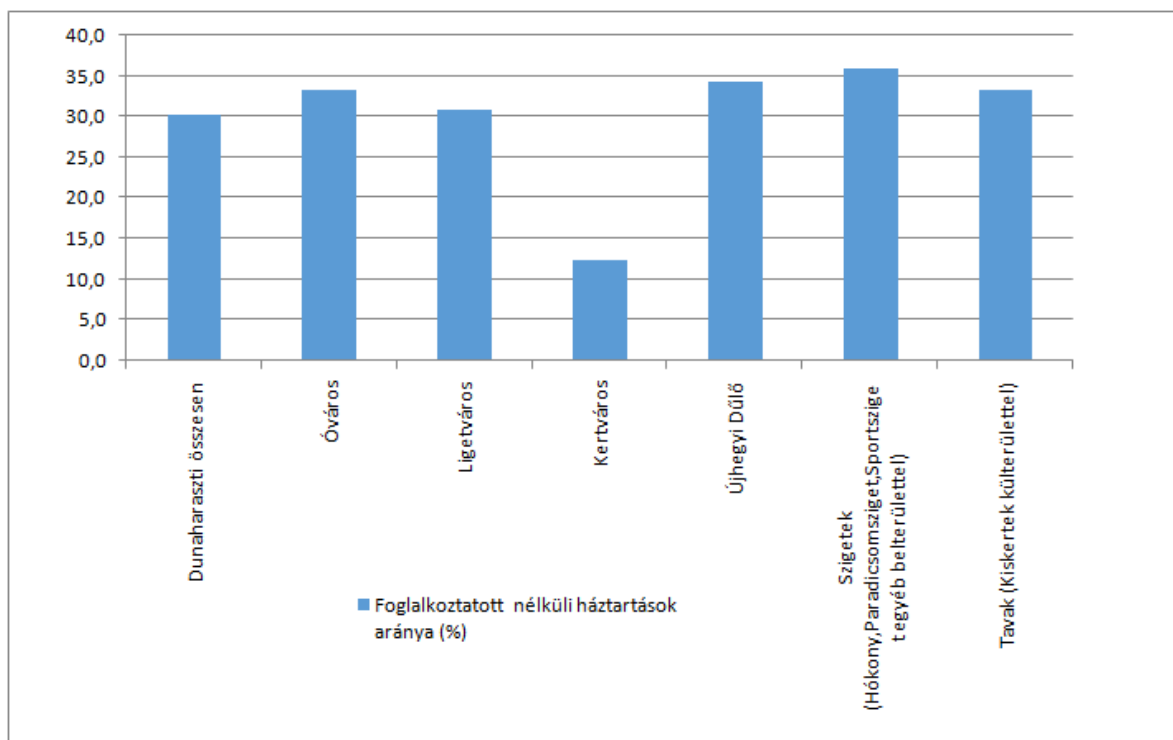
A gazdasági aktivitás (pl. foglalkoztatottság, munkanélküliség) kedvezőbben alakul a városban az országos és a járási átlaghoz képest. A hátrányosabb társadalmi-gazdasági helyzet meghatározása szempontjából viszont fontos megvizsgálni a lakosság aktivitási arányának alakulását városrészenként is. (2. táblázat) Az aktív korúak foglalkoztatottsági arányában általában 3-4 százalékpontos eltérés van városrészenként: legmagasabb az arányuk (68%) a Kertvárosban, míg legalacsonyabb az arányuk (61%) a Ligetvárosban. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező 15-59 év közöttiek legnagyobb aránya (35%) Ligetvárosban él, míg legkisebb az arányuk (30%) a Kertvárosban, amely pedig a városi átlagérték alatt van. A munkanélküliségi ráta 10,5% a városban: a mutató értéke 12,5% a Ligetvárosban, míg 9,6% az Óvárosban, a Tavak külterületen pedig 14,3%. A külterületek kedvezőtlenebb helyzetét jelent is az, hogy a magasabb arányú munkanélküliség egyben tartós - legalább 360 nap óta fennálló – munkanélküliséggel párosul.

Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen	Óváros	Ligetváros	Kertváros	Újhegyi Dűlő	Szigetek	Tavak
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	33,3	32,9	34,8	30,2	32,7	32,5	33,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	62,0	61,7	60,6	67,8	61,8	62,9	63,2

8. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók az városrészenként, 2011 (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A foglalkoztatott nélküli háztartások vizsgálata különösen fontos szempont a veszélyeztetett családok térbeli koncentrációjának értelmezésekor. (3. ábra) A foglalkoztatott nélküli háztartások arányának városi átlaga 30%: ezt kismértékben haladja meg Ligetváros átlaga, míg az összes többi városrészben (kivéve a Kertvárosban) magasabb a mutató értéke. Kertvárosban csak 12% a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya.

6. ábra: Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya városrészenként, 2011

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a városban 31,4%: a legmagasabb érték (41,7%) a Tavak külterületen, a legalacsonyabb érték (24,2%) pedig a Kertvárosban figyelhető meg, míg Ligetvárosban 34,4%-os a mutató értéke. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül Dunaharasztiin 53,1%, és nagyjából ez az átlagérték igaz az összes városrészeire. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 6,3%-os értéket mutat a városban, de ez a Ligetvárosban 7,7%-ot, a Kertvárosban 4,4%-ot éri el. (Forrás: KSH adatközlés)

Az alacsonyabb iskolai végzettség is befolyásolja azt kisebb mértékben a Ligetvárosban, illetve jelentősebb mértékben pedig a külterületeken, hogy az aktív korú népesség kedvezőtlenebb munkaerő-piaci pozíciója tapasztalható.

Lakásállomány, minőségi jellemzői

A dunaharaszti lakásállomány járási szinten kedvező feltételekről tanúskodik. Az összesen 7.866 lakás, illetve lakóingatlan (2011) állapota, minősége inkább kedvezőleg hat a helyi népesség életminőségére. A helyi lakásállomány folyamatosan bővült a 2000-es évek eleje óta, de a válság miatt visszaesett az újépítésű lakások száma az elmúlt években. A fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma állandó a településen 2008 óta (19 db), amely a teljes lakásállomány 0,2%. Vagyis, az önkormányzati tulajdonú lakások száma elhanyagolható Dunaharasztiin. A legtöbb lakás az Óvárosban és a Ligetvárosban koncentrálódik (összesen 83%), míg a Kertvárosban a teljes lakásállomány 11%-a van. (3. táblázat)

Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 17% volt 2001-ben, és ez a járásban egyike volt a legalacsonyabb értékeknek. Ez a szám 2011-re 4,4%-ra csökkent, amely minőségi javulásra hívja fel a figyelmet és továbbra is biztosítja a kedvező helyzetet a járásban. A 2000-es években tehát több szempontból is minőségi átalakuláson ment át a helyi lakásállomány: egyrészt csökkent az alacsony

komfort fokozatú lakások aránya, másrészt a 2008/2009-es válság előtt növekedett az újjépítésű lakások aránya. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 36,4% a Tavak külterületen, míg a belső városrészekben átlag körüli az arányuk, illetve a Kertvárosban ez az arány 6%.

Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen	Óváros	Ligetváros	Kertváros	Újhegyi Dűlő	Szigetek	Tavak
Lakásállomány (db)	7866	3647	2856	861	218	273	11
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	4,4	3,8	4,3	6,0	3,7	6,6	36,4

9. táblázat: Lakások száma és az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (%) városrészenként, 2011(%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 3,5% a városban (2011): ennél nagyobb átlagértékek a külterületeken vannak (főleg tavak külterületen – 36,4%, míg az Óvárosban ez az érték a városi átlagot sem éri el, valamint Ligetvárosban 5,4%-os ez a mutató. Az egyszobás lakások aránya Dunaharasztiin 5,1% (2011): ennél nagyobb átlagértékek tapasztalhatók a külterületeken. *(Forrás: KSH adatközlés)*

Nemcsak a helyi népesség demográfiai helyzete, hanem a lakásállomány összetétele alapján is látható a külterületek kedvezőtlenebb helyzete, míg Ligetvárosban csak néhány mutató alapján tapasztalható a hátrányosabb helyzet.

Szociális ellátás

A szociális alapellátás és a gyermekjóléti ellátások terén az Önkormányzat teljesíti a szociális törvényben előírt kötelezettségeit.

A város önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott, rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket, a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat, az eseti segélyeket, valamint a természetben nyújtott szociális ellátásokat.

A szociális gondoskodás önkormányzati fenntartású intézményei a településen:

- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Területi Gondozási Központ
- Nappali ellátást nyújtó Idősek Klubja

A Családsegítő Szolgálat működéséről az 1993. évi III. törvény 64. § és 65. § rendelkezik. A Családsegítő Szolgálat, mint alapszolgáltatás, a törvényi előírásoknak megfelelően működik Dunaharasztiin 2004 óta. A családsegítés feladata: a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Alapszolgáltatásként a Gyermekjóléti Szolgálat 1998-ban jött létre a városban, 2005 óta a Családsegítő Szolgálattal működik együtt. A gyermekjóléti alapellátások célja: a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családból való kiemelésének megelőzése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezése. Az Önkormányzat a következő gyermekjóléti alapellátásokat biztosítja: gyermekjóléti szolgálat; gyermekek napközbeni ellátása keretében: bölcsőde, óvoda, iskolai napközis foglalkozás; átmeneti gondozás keretében: helyettes szülői hálózat. Mindezek mellett a Dunaharaszti Családsegítő Szolgálat rendszeresen működtet Álláskereső Klubot, Filmklubot, Személyiségfejlesztő Klubot, illetve szerződésben áll a Magyar Élelmiszerbankkal. A Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszeri tagjaként is működik a Családsegítő Szolgálat. A Vöröskereszt Dunaharaszti Szervezetével közösen működtet a használtruha raktárt. *(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)*

Az Önkormányzat aktív szerepet vállal a helyi egészségmegőrzésben és betegségmegelőzésben, önként vállalt feladatként, és 100%-ban finanszírozott szűrővizsgálatok formájában.

Dunaharasztiin 1972-ben megnyílt Öregek Napközi Otthona (jelenleg Területi Gondozási Központ), amely a helyi idős lakosság részére biztosít alap- és nappali szociális ellátást (idősek klubja, étkeztetés, házi segítségnyújtás). Az Önkormányzat anyagi támogatással hozzájárul a helyi nyugdíjasklubok működéséhez. *(Forrás: www.dunaharaszti.hu)*

A szociális ellátásban részben önállóan, részben az Önkormányzattal való szerződéskötéssel egyéb szervezetek, alapítványok is részt vesznek Dunaharasztiin. Például a fogyatékkal élők ellátását segíti a Bárka Otthon; vagy az Evangélikus Pünkösdi Közösség tulajdonaként működik az EPK Hajnalcsillag Rehabilitációs Otthon; vagy az idősek ellátásában is részt vesznek alapítványok (pl. Orchidea Szeretetotthon, Szent Erzsébet Idősek Otthona).

A városban a közoktatási intézmények rendszeres napi kapcsolatban állnak az őket ellátó védőnőkkel, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal és a Nevelési Tanácsadóval. Ez utóbbi 2005-ben vált önálló intézménnyé újonnan átalakított saját épületben. Dunaharaszti városa önként vállalt feladatként tarja fenn az intézményt, amelynek alaptevékenységei a következők: nevelési tanácsadás, beszédjavító tevékenység és fejlesztés, pszichológiai, logopédiai, valamint gyógy- és fejlesztőpedagógiai ellátás (diagnosztika, terápia és tanácsadás), pályaválasztási tanácsadás, óvoda- és iskolapszichológusi ellátás.

Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség helyi szintű biztosításában elsődleges szempont az oktatáshoz való hozzáférés biztosítása, illetve a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok támogatása.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak a lehetőségét, hogy Magyarország esélyegyenlőségi programjában meghatározott célokkal összhangban, helyi közoktatási esélyegyenlőségi programot fogadjon el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 105. §-a értelmében a hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv elfogadása. Ennek megfelelően Dunaharaszti Város 2008-ban készítette el a Közoktatási Esélyegyenlőségi Programot, amelynek felülvizsgálatára és aktualizálására 2012-ben került sor. A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP, 2014-2019) rövid- és középtávon fogalmazza meg a legfontosabb célokat és feladatokat, célcsoportjai pedig a következők: mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők.

Dunaharaszti Város Önkormányzata biztosítja a településen élő családok számára a megfelelő nevelő-oktató tevékenységet. Egyre bővülnek a bölcsődei és az óvodai férőhelyek, javulnak az infrastrukturális feltételek, amelyekhez saját forrásokat és pályázati lehetőségeket is felhasznál az Önkormányzat. Mind a romák oktatási integrációjában, mind pedig a hátrányos helyzetű gyermekek védelmében prioritásként jelenik meg a különböző intézmények együttműködése, másrészt pedig a meglévő ellátási formák és szolgáltatások kibővítése (pl. iskolapszichológusok és gyermekvédelmi felelősök az általános iskolákban). Kiemelendő, hogy ezekben a kérdésekben a HEP és a Közoktatási Esélyegyenlőségi Program összehangoltan kezeli a célokat és a feladatokat.

A településen biztosítottak és elérhetők az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. A közszolgáltatásokat a törvényi változások függvényében az Önkormányzat folyamatosan működteti és fenntartja. Az Önkormányzat a hivatalán, valamint a közoktatási intézményeken keresztül biztosítja a hátrányos helyzetűek jogainak érvényesülését, illetve lehetőségeihez mérten támogatja az intézmények pályázati tevékenységét, figyelemmel kíséri a benyújtott pályázatokat és azok megvalósulását. (Forrás: *Dunaharaszti Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja 2012*)

Az integrált nevelés-oktatás elterjesztése érdekében, a sajátos nevelési igényű gyermekek képzéséhez szükséges feltételeket folyamatosan javulnak a településen. Ennek érdekében Dunaharaszti városa önként vállalt feladatként Nevelési Tanácsadót tart fenn. A városban élő gyermekek, tanulók speciális ismereteket igénylő képzését a Nevelési Tanácsadó szakemberei (gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus stb.) végzik. Ezzel párhuzamosan felkészítik a helyi közoktatási intézmények pedagógusait is az integrációs feladataik ellátására. (Forrás: *IVS 2008*)

A roma népesség esélyegyenlőségének és oktatási integrációjának biztosításához a Roma Nemzetiségi Önkormányzat ösztöndíjpályázatot hirdet meg „Esélyed a tanulás” címmel. Célja az esélyteremtés érdekében a roma fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló roma fiatalok közép- és felsőoktatásban való részvételének támogatása. Az Ösztöndíj pénzügyi fedezeteként a Roma Nemzetiségi Önkormányzat költségvetésében elkülönített forrás szolgál.

A helyi munkanélküliek esélyegyenlőségének biztosításához, ezzel a munkaerő-piaci integrációjuk elősegítéséhez az Önkormányzat teljes mértékben kiaknázza a Közmunkaprogram lehetőségeit. Évről évre nő közfoglalkoztatásban résztvevők száma (2011 – 5 fő; 2012 – 6 fő; 2013 – 39 fő; 2014 – 52 fő), aki elsősorban a közterület tisztántartásában közreműködők. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás) A munkaerő-piaci helyzet javításában cél az oktatási integráció megvalósítása (pl. továbbképzések, jelzőrendszerek).

3.2. A szegregációval veszélyeztetett terület helyzetelemzése

A KSH alkalmazott módszertana alapján a 2011. évi népszámlálási adatokon alapulva egy szegregációval veszélyeztetett terület került kijelölésre Dunaharasztiin. (4. táblázat, 4. és 5. ábra) A veszélyeztetett területen a szegregációs mutató értéke 30-34% közötti. A KSH módszertan alapján nincs szegregátum Dunaharasztiin, tehát olyan terület, ahol a szegregációs mutató értéke 35% felett lenne.

A veszélyeztetett terület határai: Árok utca – Munkácsy Mihály utca – Szent István utca – Dembinszky utca. – Árok utca.

Ez a veszélyeztetett terület sem, és más körülhatárolt szegregátum terület sem jelent meg a korábbi IVS-ben. (Forrás: *IVS 2008*) Ugyanakkor a korábbi IVS tartalmazott Anti-Szegregációs Tervet, mert Dunaharaszti Város fontos feladatának tartotta és tartja az esélyegyenlőség biztosítását.

A szegregációval veszélyeztetett terület kis kiterjedésű, kis népességszámmal: összesen 26 lakásban 90 fő él ebben a lakótömbben. A KSH adatszolgáltatása alapján megállapítható, hogy az itt élők társadalmi-gazdasági helyzete kedvezőtlenebbnek tekinthető a városi átlagokhoz képest, azonban többszörösen hátrányos helyzet kevésbé definiálható. A területen élők közel felének legfeljebb általános iskolai végzettsége van, egyharmaduk munkanélküli, valamint az aktív korúak fele rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezik. (4. táblázat) A fiatalok aránya közel háromszorosa az időskorúak arányának, és az itt élő lakosság 67%-a aktív korú. A diplomások aránya csak 2%. A háztartások közel egyharmada foglalkoztatott nélküli. Az itt található lakásállomány 15%-a alacsony komfortfokozatú. Az Önkormányzat illetékesei (pl. Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Főépítész) is alátámasztották, hogy a városi átlaghoz képest ugyan kedvezőtlenebb helyzet tapasztalható ezen a területen, elsősorban a munkanélküliség alapján, de ez egyáltalán nem tekinthető kimagaslóan rossz helyzetnek. (Forrás: 2015. június 15-i önkormányzati megbeszélés – résztvevők: Főépítész, Aljegyző, Alpolgármester – korábban Szociális és Egészségügyi Bizottság elnöke, Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnök, Szociális és Egészségügyi Bizottság elnök – körzetképviselő, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetője, helyi Rendőrség munkatársa) A körülhatárolt veszélyeztetett terület nem különül el a város többi részétől, szerves egysége a városszerkezetnek. Ugyan korábban is megfigyelhető volt a területen élők hátrányosabb helyzete a munkaerő-piaci pozíció miatt, mégis a 2008/2009-es válság hatására is kisebb mértékben a helyzetük romlása volt tapasztalható az elmúlt években, ami miatt a KSH módszertan alapján szegregációvak veszélyeztetett területként jelent meg.

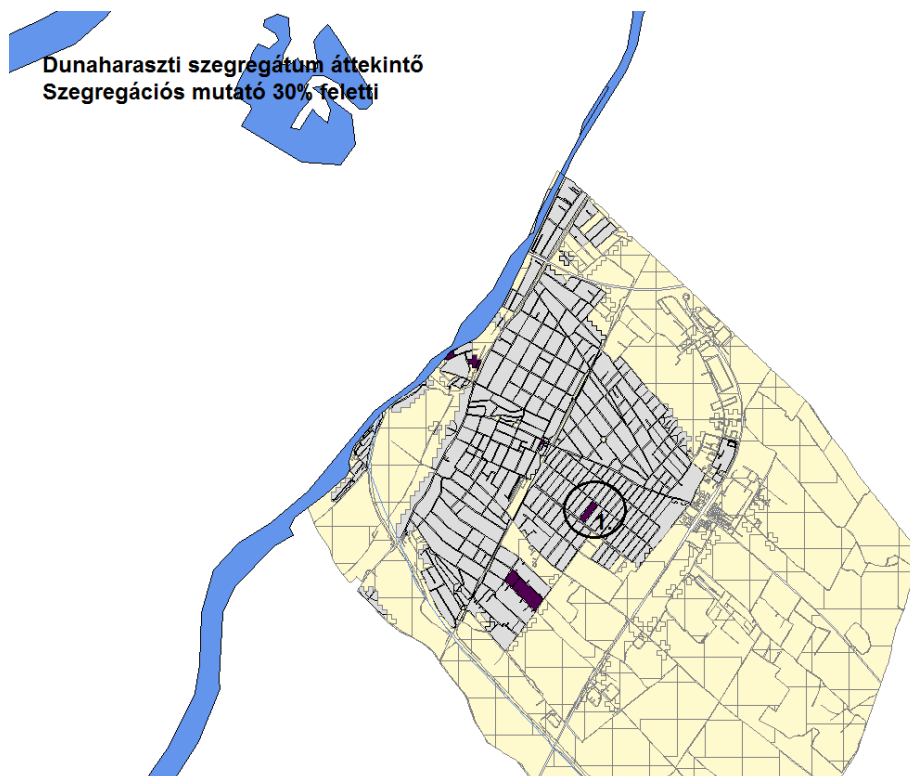
Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen*	Veszélyeztetett terület (Munkácsy M. u. - Szent István u. - Dembinszky u. - Árok u.)
Lakónépesség száma	20473	90
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	18,2	24,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,9	66,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,0	8,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,4	45,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	20,1	2,0
Lakásállomány (db)	7866	26
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,4	15,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	33,3	50,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6,3	31,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	62,0	49,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	30,3	30,8
Állandó népesség száma	19755	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	31,4	71,0

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,1	51,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,5	29,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,2	18,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,5	16,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,1	8,0

10. táblázat: Adatok Dunaharaszti veszélyeztetett területéről (2011)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

7. ábra: Dunaharaszti veszélyeztetett területe

Forrás: KSH adatszolgáltatás

8. ábra: Dunaharaszti veszélyeztetett terület határai

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Veszélyeztetett terület általános bemutatása

A KSH által kijelölt veszélyeztetett terület Ligetvárosban, Petőfi liget területén helyezkedik el. A forgalmas és különböző szolgáltatásokkal sűrűn telepített Némedi úttól pár per gyalogútra található. Az itt lévő utak burkolt felszínűek és jó állapotúak, a házak előtt szűk járda található. A Munkácsy M. utca és az Árok utca találkozásánál mindkét irányban buszmegálló található, vagyis jók a terület közlekedési adottságai. (Forrás: 2015. június 16. terepbejárás) A körülhatárolt terület közvetlen közelében különböző alapszolgáltatások vannak (pl. élelmiszerbolt, étterem, kiskereskedelmi egységek), valamint a Némedi úton (kb. 10-10 perc gyalogútra) szinte minden szolgáltatás igénybe vehető. Szintén a Némedi úton egyéb közszolgáltatások (pl. könyvtár, rendőrség) szintén jelen vannak. A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat központja 5 perc gyalogútra van. A bölcsőde távolabb, a város északnyugati részén van, kb. 1,5 km-es távolságra. A terület a Hétszínvirág Óvodához tartozik, ami pedig kb. 15 perc gyalogútra található. Az itt élő fiatalok a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában tanulnak, ami kb. 15 perc gyalogút távolságra van a területtől. A területen két védőnő tevékenykedik, a háziorvosi rendelő pedig kb. 1,5 km-re helyezkedik el. Összességében tehát a veszélyeztetett terület szolgáltatásokkal való ellátottsága és elérhetősége jónak tekinthető.

Az itt élő családok többsége legalább 20-30 éve költözött erre a területre. A többgenerációs családmodell okozhatja, hogy többen vannak bejelentkezve erre a területre állandó vagy ideiglenes lakosként, mint ahányan életvitelszerűen itt is élnek. A közbiztonság jó, a terület nem szerepel a helyi rendőrség járőr-útvonalán. A komolyabb bűncselekmények száma minimális volt az elmúlt években, néhány szabálysértés regisztrálható (pl. hangoskodás).

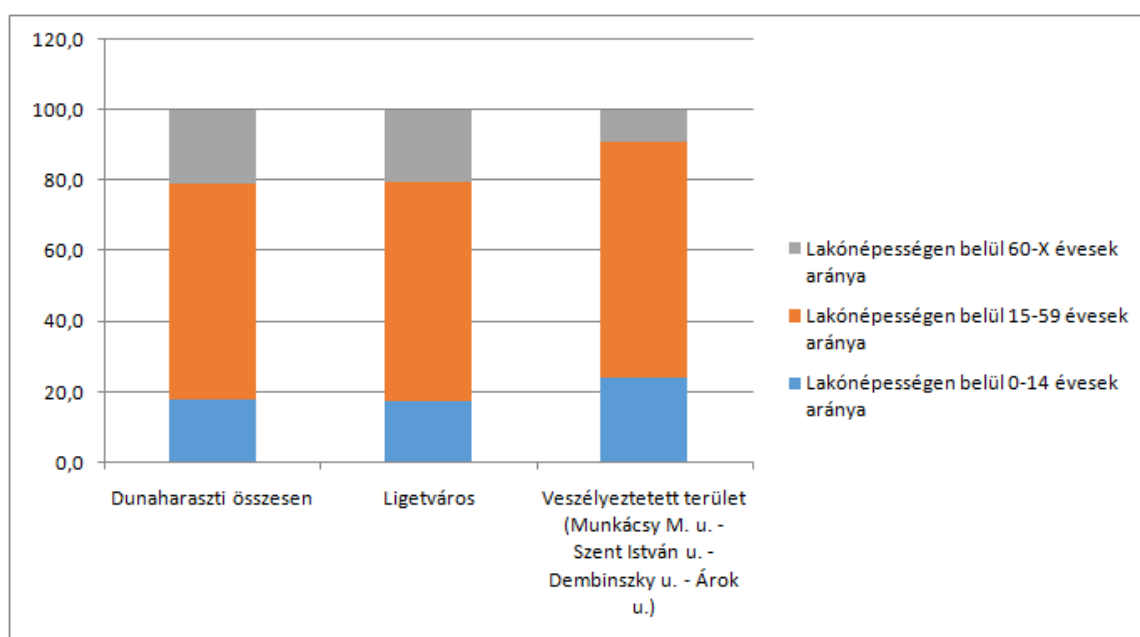
A veszélyeztetett területen található lakóingatlanok többsége földszintes vagy egyemeletes családi ház kerttel. A házak műszaki állapota jónak tekinthető, néhány közülük felújított. Kis számban vannak rosszabb állapotban lévő házak, de ezek sem elhanyagoltak: többségük inkább a Munkácsy M. utca mellett található. Egy-két udvaron nagyobb mennyiségben vasáru felhalmozása figyelhető meg. A kertek rendezettek, és néhol háztáji gazdálkodás folyik (állattartás nincs). Minden ház előtt műanyag lakossági hulladékgyűjtő konténer áll. Több ház előtt vagy udvarában személygépkocsi parkol.

A veszélyeztetett terület részletes helyzetelemzése

A jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján 123 fő él a KSH által körülhatárolt területen, ami 33 fővel több, mint amit a KSH adatai közölnek. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás) A területen kb. 9-10 roma család él, az itt élők kb. 50-60%-a tekinthető roma származásúnak. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás) Nincs a területen önkormányzati tulajdonú lakóingatlan, minden ház magántulajdonban van.

Demográfia és szociális helyzet

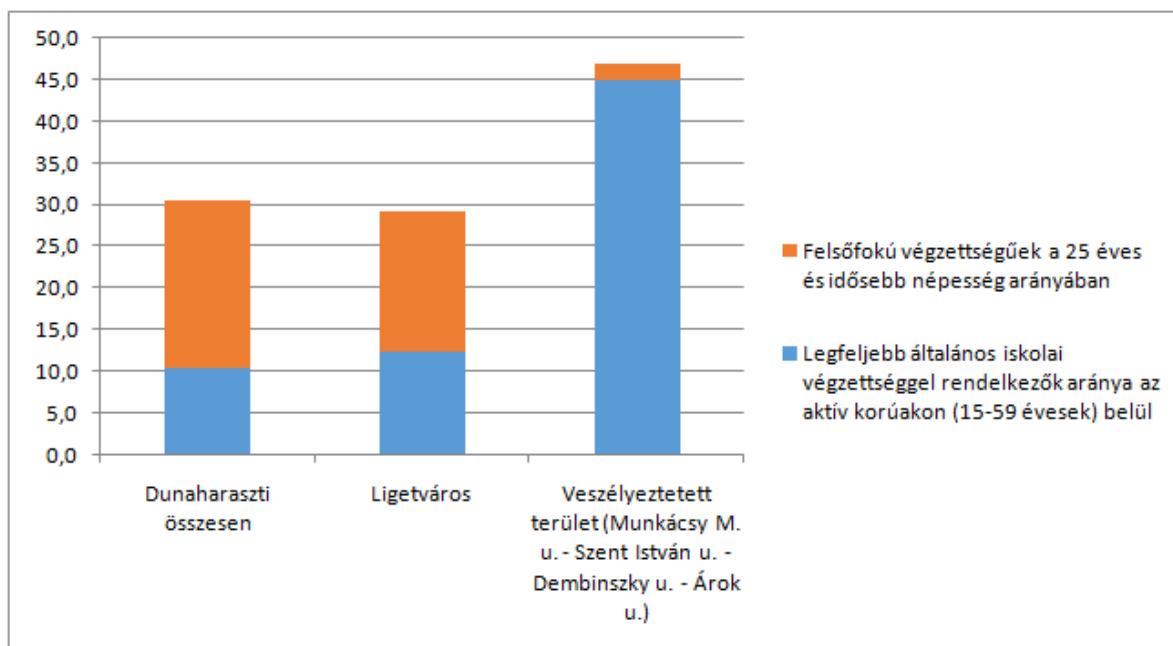
A veszélyeztetett területre a fiatalosabb korösszetétel jellemző. (6. ábra) A fiatal, 14 év alattiak aránya (25%) néhány százalékponttal meghaladja a városrész és a város átlagát. Az aktív korú népesség (15-59 év között) aránya szintén magasabb Ligetváros és Dunaharaszti értékénél. Az időskorú, 60 év feletti népesség aránya a legalacsonyabb a veszélyeztetett területen (9%) a városi szinten, de még a városrész értékének is csak kevesebb mint a felét teszi ki.

9. ábra: A veszélyeztetett terület, az ahhoz tartozó városrész és Dunaharaszti lakónépessége korcsoportos összetétele (2011) (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A veszélyeztetett terület hátrányos helyzetű az ott élő népesség iskolai végzettsége alapján. (7. ábra) A helyi népesség 45%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik a 15-59, míg a diplomások aránya csak 2%. Ehhez képest a városrészben (Ligetváros) a csak általános iskolai végzettségűek aránya 12,5%, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezőké pedig 17%. A városban még jobbak ezek a mutatók (10,4% és 20,1%).

10. ábra: A veszélyeztetett terület, az ahhoz tartozó városrész és Dunaharaszti lakossága iskolai végzettsége (2011) (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Az alacsony iskolai végzettség befolyásolja a munkaerő-piaci pozíciót a veszélyeztetett terület lakosai számára. (5. és 6. táblázat, 8. ábra). A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben a veszélyeztetett területen 49%, vagyis itt élők alig fele jut valamilyen munkalehetőséghez, míg ez mutató átlagosan 60% körüli értéket mutat a városban és a városrészben. Viszont az, aki dolgozik, alacsony presztízsű foglalkoztatási csoporthoz sorolható (71%), és ez az arány több mint a duplája a városban és a városrészben tapasztalhatóknak. A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet okozza a magasabb munkanélküliségi arányt a veszélyeztetett területen, amely közel 30%-os, és ez a háromszorosa a városban és a városrészben regisztráltaknak. Aki a veszélyeztetett területen munkanélküli, legnagyobb valószínűséggel tartós munkanélküli, azaz több mint egy év óta nem talált munkalehetőséget. Mindezekből is következik, hogy a veszélyeztetett területen regisztrálható háztartások 31%-a foglalkoztatott nélküli: összehasonlításképpen ez a mutató a városban és városrészben is hasonlóan alakul. A családfő tartós munkanélkülisége pedig meghatározza az utódok munkaerő-piaci lehetőségeit is.

Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen	Ligetváros	Veszélyeztetett terület
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	62,0	60,6	49,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	31,4	34,4	71,0

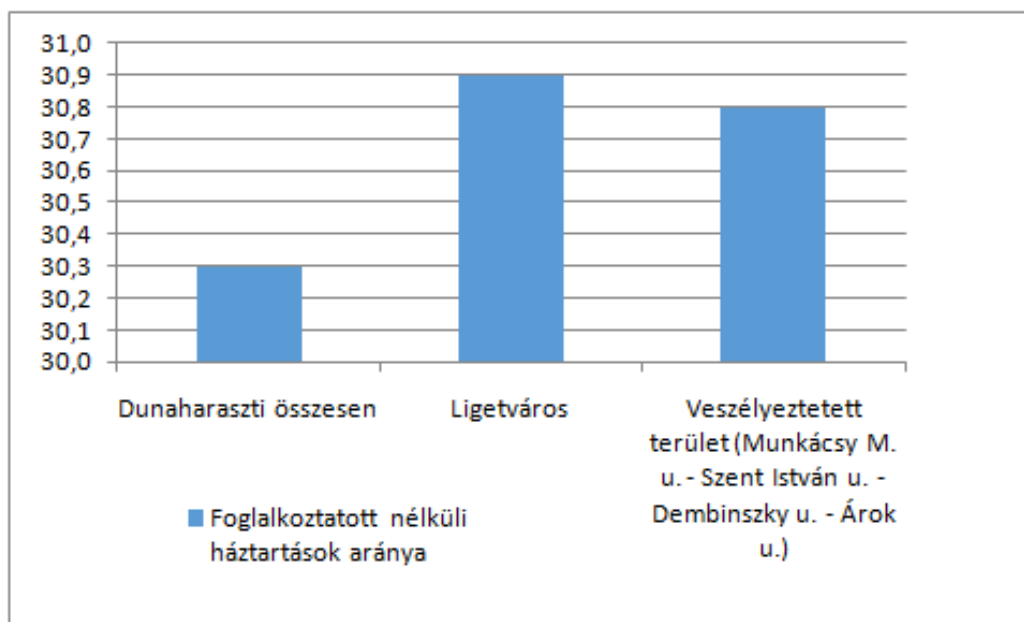
11. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó városrészben és Dunaharaszti (2011) (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen	Ligetváros	Veszélyeztetett terület
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,5	11,9	29,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,2	6,8	18,2

12. táblázat: Munkanélküliségi mutatók a szegregációval veszélyeztetett területen az ahhoz tartozó városrészben és Dunaharasztiiban, 2011

Forrás: KSH adatszolgáltatás

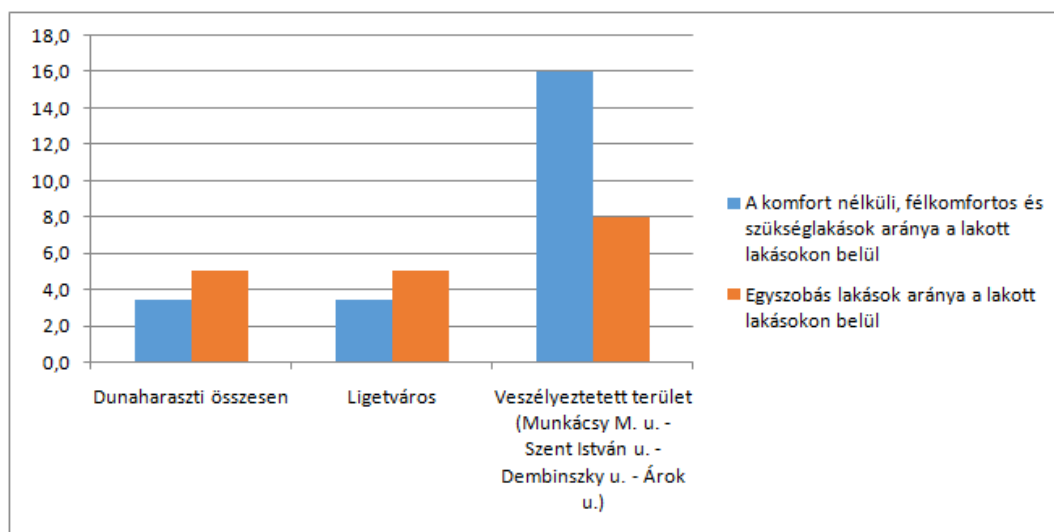

11. ábra: Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó városrészben és Dunaharasztiiban (2011) (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A statisztikai adatok csak részben támasztják alá azokat a helyi tapasztalatokat, hogy a veszélyeztetett területen egyáltalán nem rosszak a lakhatási körülmények. A KSH adatok alapján 26 db, míg az Önkormányzati nyilvántartás alapján 27 db lakás található a területen. Az itt található lakások 16%-a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakás, valamint a lakott lakások 8%a egyszobás. (9. ábra) Ugyan ezek az adatok meghaladják a város és a városrész (Ligetváros) átlagait, de nem utalnak szélsőségesen hátrányos lakáskörülményekre. A terepbejárás és megfigyelés eredményei bizonyítják, hogy a területen vannak kifejezetten jó állapotban lévő, néhány helyen felújított házak, és általában jó az összbenyomás a területről, a lakóingatlanokról és lakhatási feltételekről. 2008-2015 között a területen 1 db lakás bontására került sor a bontási engedélyek száma alapján, míg ugyanebben az időszakban 2 db lakás építése történt a használatba vételi engedélyek szám alapján. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás).

12. ábra: A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó városrészben és Dunaharasztiin (2011) (%)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A veszélyeztetett területen élők eltérő jogcímenek veszik igénybe a különböző segélyeket. (7. táblázat) Az itt lakók legnagyobb arányban (60%) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. A közfoglalkoztatottak aránya a területen a lakások számához viszonyítva 8%: ez viszonylag magas értéknek tekinthető, mert az egész városban kb. 50 fő vesz részt a Közmunkaprogramban. A lakásfenntartási támogatás 2015. március 1-vel megszűnt, ráadásul a területen nincs önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan. A rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva 5% volt a területen, de ez a támogatási forma 2015. március 1-ével a járási kormányhivatal nyilvántartásába került és az is folyósítja a rászorulóknak.

2014-ben az itt található lakások számához viszonyítva a helyi lakosok 20%-a részesült Foglalkoztatást Helyettesítő támogatásban, de ez a segélyezési forma is 2015. március 1-ével a járási kormányhivatal nyilvántartásába került és az is folyósítja a rászorulóknak. *(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)*

	Veszélyeztetett terület
Lakások száma**: 27 db	
LFT-ben* részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2015. március 1-én megszűnt.
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2014-ben 5%
(2015. március 1-ével a járási kormányhivatal folyósítja és tartja nyilván.)	
Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásban részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2014-ben 20%

13. táblázat: Segélyezési adatok a veszélyeztetett területen Dunaharasztiin (2015)

Forrás: KSH adatszolgáltatás

* LFT – Lakásfenntartási Támogatás, amibe beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

** Lakások száma – 2015. évi önkormányzati népesség-nyilvántartási adatok alapján, a lakcímeknek megfelelően.

A veszélyeztetett terület lakosainak élethelyzetét jelentősen befolyásolja az oktatási-nevelési intézetek elérhetősége és hozzáférhetősége.

A Városi Bölcsőde kb. 1,5 km távolságra van a veszélyeztetett területtől, de az itt élők csak kismértékben veszik igénybe. A veszélyeztetett területhez legközelebb a Hétszínvirág Óvoda található, ami 15 perc gyalogutat jelent. A 2014. október 1-i adatok szerint ebben az óvodában (*Forrás: oktatás.hu*):

- a gyermekek száma: 518 fő
- az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek száma: 1 fő
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek száma: 1 fő
- hátrányos helyzetű gyermek száma: 16 fő (köztük nincsen halmozottan hátrányos helyzetű gyermek)

A veszélyeztetett területen élő 14 év alattiak a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában tanulnak, ami kb. 15 perc gyalogút távolságra van a területtől. A 2014. október 1-i adatok szerint ebben az általános iskolában (*Forrás: oktatás.hu*):

- a tanulók száma: 551 fő
- az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma: 12 fő
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók száma: 57 fő
- az évfolyamismétlő tanulók száma: 13 fő
- hátrányos helyzetű tanulók száma: 89 fő (ebből 6 fő halmozottan hátrányos helyzetű tanuló)

A területen két védőnő tevékenykedik, a háziorvosi rendelő pedig kb. 1,5 km-re helyezkedik el. Összességében tehát a veszélyeztetett terület szolgáltatásokkal való ellátottsága és elérhetősége jónak tekinthető.

Infrastrukturális ellátottság

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a veszélyeztetett területen van vezetékes víz, áram, szennyvíz-csatorna, közvilágítás és gáz. (*Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás*) A terepbejárás igazolta ezeket az információkat.

Egészségre káros környezeti tényezők

A veszélyeztetett területen burkoltak a közlekedési utak, ebből eredően nem releváns a porszennyeződés. A közterületen nincs illegális hulladék-lerakó: csak néhány ház udvarán figyelhető meg a fémhulladékok felhalmozása. A kommunális hulladék elszállítása szervezett, minden háznak saját hulladékgyűjtő kukája van. Az Árok utcában folyó vizesárokban sincs szennyeződés, szilárd hulladék-felhalmozás.

A közszolgáltatások elérhetősége

A veszélyeztetett terület szerves része a városszövetnek, kifejezetten jók a közlekedési adottságai (buszmegálló található a területen), és gyalogosan is megközelíthetők az alapvető szolgáltatások és közszolgáltatások. A területtől pár perc gyaloglásra élelmiszerbolt, ételbár, kereskedelmi egységek

vannak. Szintén 10 perc gyalogútra helyezkedik el a Gyermekvédelmi és Családsegítő Szolgálat irodája. A Némedi út mentén kb. 10-15 perc gyalogútra egyéb más szolgáltatások is jelennek vannak.

3.3. A 2008-as Antiszegregációs terv fontosabb megállapításai

Fontos kiemelni, hogy a város korábbi IVS-ében (2008) nem volt a KSH számítási módszertan alapján körülhatárolható szegregációval veszélyeztetett vagy szegregátum terület, mégis a fejlesztési dokumentum tartalmazott Anti-Szegregációs Tervet. A város a korábban elkészített dokumentációk alapján, illetve az IVS-ben meghatározott Anti-szegregációs Tervre vonatkozó előírásoknak megfelelően a stratégia elkészítése során vizsgálta a város szegregációs helyzetét, és a mentori segítségnyújtást igénybe véve elkészítette az Anti-szegregációs Tervet. Ezzel célja volt a helyi esélyegyenlőség feltételeinek értékelése és biztosítása. A 2008-as Anti-Szegregációs Terv a város egészére vonatkozóan elemezte az alacsony státuszú népesség területi koncentrációját, bemutatta a szociális gondoskodás városi lehetőségeit és formáit, vizsgálta a városban élő roma népesség helyzetét és területi koncentrációját, valamint értékelte a városfejlesztési programok szegregációs vonatkozásait. A korábbi IVS Anti-Szegregációs Tervének legfontosabb megállapításai és eredményei a következők *(Forrás: IVS 2008)*:

- A 2001. évi népszámlálási adatokon alapulva, a Városfejlesztési Kézikönyv és a KSH számítási módszertan alapján 2008-ban nem volt a városban szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület.
- A különböző társadalmi-gazdasági mutatót, és segélyezési adatokat elemezve megfigyelhető volt, hogy Ligetváros területén a városi átlagszinthez képest kisebb mértékben kedvezőtlenebb helyzetű lakosság élt 2008-ban.
- A Központi Statisztikai Hivatal a 2001-es népszámlálási adatok alapján két olyan területet (vasútállomás közeli terület, beépítésre szánt külterület) jelölt ki 2008-ban, amelyek szegregációs mutatói megközelítették, de még nem érték el a szegregált területre vonatkozó adatokat. Dunaharaszti városában a 2001 óta ezeken a területeken komoly fejlesztések, területrendezések, és a területekre vonatkozó Szabályozási Tervben módosítások történtek.
- A szociális gondoskodás érdekében az Önkormányzat 2008-ban is teljesítette a törvényi kötelezettségeit, amelyek mellett önként vállalt feladatokkal biztosította – és azóta is folyamatosan biztosítja – a településen az esélyegyenlőség megvalósulását, valamint megteremtette az intézményi és szervezeti együttműködést az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások területén.
- Egy 2008-as szociológiai felmérés szerint a város lakosságának kb. 3-4%-a roma származású, akik elsősorban Petőfi-liget, Rákóczi-liget és MÁV-alsó területen éltek, akikkel állandó kapcsolatot tartott fenn a helyi szociális ellátóhálózat, jól működő jelzőrendszerben.
- A 2008-es helyzetértékelés alapján a városban nem voltak telepszerűen elhelyezkedő szegregált kisebbségeket, vagy alacsony státuszú lakókat tömörítő területek.

(Forrás: IVS Anti-szegregációs Terv 2008)

3.4. A 2008-as Anti-szegregációs Tervben hozott intézkedések megvalósulásának értékelése:

Dunaharaszti Városa a 2008-as Anti-szegregációs Tervben megfogalmazott céljait, feladatait és beavatkozási lehetőségeit megvalósította. Időközben a 2008/2009-es gazdasági válság és annak

elhúzó, késleltetett hatásai miatt a munkaerő-piaci pozíció olyan mértékű rosszabbodása volt tapasztalható az elmúlt években, amely okozta a veszélyeztetett terület körülhatárolását a városban. A szegregációval veszélyeztetett terület megjelenését tehát elsősorban külső tényezők és makrogazdasági feltételek okozták.

A 2008-as Anti-szegregációs Tervben a két fő cél a megelőzés és a kulturális identitás erősítése volt, és az esélyegyenlőség biztosításában közép- és hosszú távon a meglévő szociális háló minőségi és mennyiségi paramétereit vette alapul. A megelőzésben megfogalmazott alapvető feladatok a következők voltak: veszélyeztetett területek folyamatos kiszűrése; rendezetlen területek kiszabályozása Szabályozás Tervben meghatározott irányelvek betartása és a lakhatási szempontok érvényesítése (védőzónás fásítások, területrendezések, terület bevonások); alacsony státuszú lakosok szociális támogatása és azok fokozott, illetve folyamatos ellenőrzése; közvetlen kapcsolat biztosítása a veszélyeztetett lakosok és a szociális intézmények között; megkezdett intézményi akadálymentesítések folytatása. A kulturális identitás erősítésében megfogalmazott alapvető feladatok a következők voltak: kistérségi kapcsolatok erősítése; jelenlévő kisebbségi kultúrák támogatása és integrálása, városi és térségi együttműködés szintjén, illetve városi programok szintjén; közoktatási Intézmények fejlesztése; helyben megtalálható természetvédelmi és táji értékek védelme és kulturális integrálása. *(Forrás: IVS 2008)*

A 2008-as IVS-ben és Anti-szegregációs Tervben foglalt célok, feladatok megvalósulása a következő eszközrendszeren keresztül történt 2008 óta Dunaharasztiin *(Forrás: IVS Anti-szegregációs Terv 2008)*:

- Lakhatási integráció megvalósulása: Az Önkormányzat tulajdonában korábban 2 szociális bérlakás volt, melyek mára magántulajdonba kerültek kiutalás révén. Mindkettőt a roma kisebbséghez tartozó rászorulóknak részére utalta ki az Önkormányzat, akik további önkormányzati segítséggel felújították és belakták az adott ingatlanokat. A város jelenleg 1 db szociális bérlakást tart fenn az esetleges rászorulóknak részére.
- Oktatási integráció megvalósulása: bölcsődei és óvodai férőhelyek számának bővítése; kompetencia alapú óvodai és iskolai nevelési program teljeskörű megvalósítása; közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése; szociális és egészségügyi ellátásban önként vállalt feladatok.
- Foglalkoztatási integráció megvalósulása: az állami szinten 2012-ben bevezetésre került Közmunkaprogram széleskörű biztosítása a rászorulóknak számára; helyi civil szervezetek és nem önkormányzati fenntartású szociális intézmények nagyobb bevonása a helyi foglalkoztatásba.
- Köszolgáltatásokhoz való hozzáférés javításának megvalósulása: közszolgáltatások helyi szintű biztosítása és elérhetősége; egészségügyi alapellátás javítása és fejlesztése; Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat folyamatos kapcsolattartása a rászorulókkal; kisebbségi kultúra integrálása a város életébe.
- Településrendezési, fejlesztési tervben foglalt intézkedések megvalósulása: Településszerkezeti Tervben és a Szabályozási Tervben MÁV alsó területe lakóövezeti minősítést kapott, és megkezdődött a telekkiosztás kiszabályozása.

Mindezek megvalósulását az Önkormányzat részben pályázati forrásból, részben saját forrásból érte el.

3.5. Tervezett beavatkozások a szegregációval veszélyeztetett területen:

1. A város egészében megvalósuló, esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások

1. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak a lehetőségét, hogy Magyarország esélyegyenlőségi programjában meghatározott célokkal összhangban, helyi közoktatási esélyegyenlőségi programot fogadjon el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.
2. A hazai jogrendszerekben az Európai Unióhoz való csatlakozásig nem szerepelt kiemelten az esélyegyenlőségi szempontok figyelembe vétele. Ez a csatlakozással módosult: az esélyegyenlőség érvényesítése - a régi tagállamokhoz hasonlóan - Magyarországon is a fejlesztéspolitika alapvető szempontja.
3. A Helyi Esélyegyenlőségi Programban (2014-2019) az Önkormányzat a következő feltételek és feladatok megvalósítására törekszik (Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2014-2019):
  - munkanélküliek számára helyben biztosítani a szakképzéseket, továbbképzéseket
  - munkanélküliek számára folytatni a helyben meglévő szolgáltatásokat
  - közfoglalkoztatás folytatása, kiterjesztése
  - sikeres romák meghívása életvezetési előadásokra
  - roma ösztöndíj program folytatása
  - munkaadók tájékoztatása a hátrányos helyzetű munkavállalók után járó kedvezményekről
  - folyamatos kommunikációs csatornák fenntartása az Önkormányzat és a lakosság, valamint a különböző intézmények és közszereplők között
  - helyi szolgáltatások kibővítése a hátrányos helyzetű csoportok szükségletei alapján
4. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Programban a következő feladatok megvalósítására törekszik Dunaharaszti város közoktatása (Forrás: Közoktatási Esélyegyenlőségi Program 2012):
  - a halmozottan hátrányos helyzet felvállaltatása az érintett családokkal,
  - a meglévő (H)HH-státuszokról az oktatási intézmények vezetőinek értesítése a jegyző által;
  - teljes körű óvodáztatás, kiemelten a (halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekekre;
  - az általános iskolákban a már bevezetett integrációs (HH/HHH-tanulók), valamint integrált oktatás (SNI-tanulók) fenntartása, a HHH-s tanulók képességkibontakoztató felkészítésének újraindítása, azok szakmai, személyi és tárgyi feltételeinek javítása a mindenkori költségvetési lehetőségek függvényében;
  - a közoktatási törvény 66. §-ában megfogalmazott elvek fokozott figyelembe vétele a hátrányos helyzetű tanulók egyenletesebb elosztásának biztosítása érdekében az általános iskolák között;
  - a (halmozottan) hátrányos helyzetű tanulók számának tanévenként követése a nívócsoportos és emelt szintű oktatásban való részvétel szempontjából;
  - a (halmozottan) hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók számának tanévenkénti követése a lemorzsolódási és továbbtanulási mutatók alakulásában;

- a társadalmi és szakmai környezet jobb megismerése, együttműködése érdekében fórumok szervezése. A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat fokozottabb bevonása az esélyegyenlőséggel összefüggő oktatási ügyekbe. Ennek érdekében együttműködési megállapodások kötése az egyes intézmények és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat között, ahol a két fél határozza meg az együttműködés területeit.
- 5. A foglalkoztatási integráció elősegítése érdekében az Önkormányzat célja a közfoglalkoztatással az alacsony iskolai végzettségű, a munkaerőpiacról tartósan kiszoruló emberek számára munkatapasztalatot adni, valamint a munkába álláshoz és a jövőbeli sikeres munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat fejleszteni.
- 6. Az oktatási esélyegyenlőség területén elért eredmények fenntartása érdekében a városi önkormányzat a jövőben is biztosít anyagi forrásokat minden tanévben két alkalommal roma diákok részére, akik középiskolában (szakképzés vagy gimnázium), vagy a felsőoktatásban tanulnak. A Dunaharaszti Roma Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodik ezzel az ösztöndíjjal, melyet a várostól és az államtól kapott, de saját költségvetési keretéből hirdeti meg az ösztöndíj-pályázatot
- 7. Az Önkormányzat a szolgáltatások elérhetőségének érdekében továbbra is biztosítja a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat önként vállalt feladatait, amelyekkel nagymértékben segítik a veszélyeztetett területen élők ügyintézését, álláskeresését, információkeresését (pl. Álláskereső Klub, internetes bejelentkezés a Dunaharaszti Munkaügyi Központba).

II. A dunaharaszti veszélyeztetett területen koncentráltan megjelenő beavatkozások

A korábbi Anti-szegregációs Terv beavatkozásai és intézkedései részben megvalósultak, és az abban foglalt stratégiai elképzelések továbbra is relevánsak Dunaharaszti. Az anti-szegregációs fejlesztési irányok jövőbeli követése már középtávon kedvező hatásokkal járhat együtt. A megelőzésre és a kulturális identitás erősítésére helyezett hangsúly mellett az elkövetkezendő években még inkább előtérbe kell helyezni az oktatási integráció eredményes megvalósításának tervezetét. Ezzel a helyi esélyegyenlőség biztosításának feltételei is javíthatók. A fejlesztési célok eléréséhez optimális eszközrendszer lehet az intézményi és szervezeti együttműködés erősítése a városban. Mindezek gyakorlati kivitelezéséhez a következő javaslatok segíthetik a veszélyeztetett területen élők hatékony oktatási és foglalkoztatási integrációját:

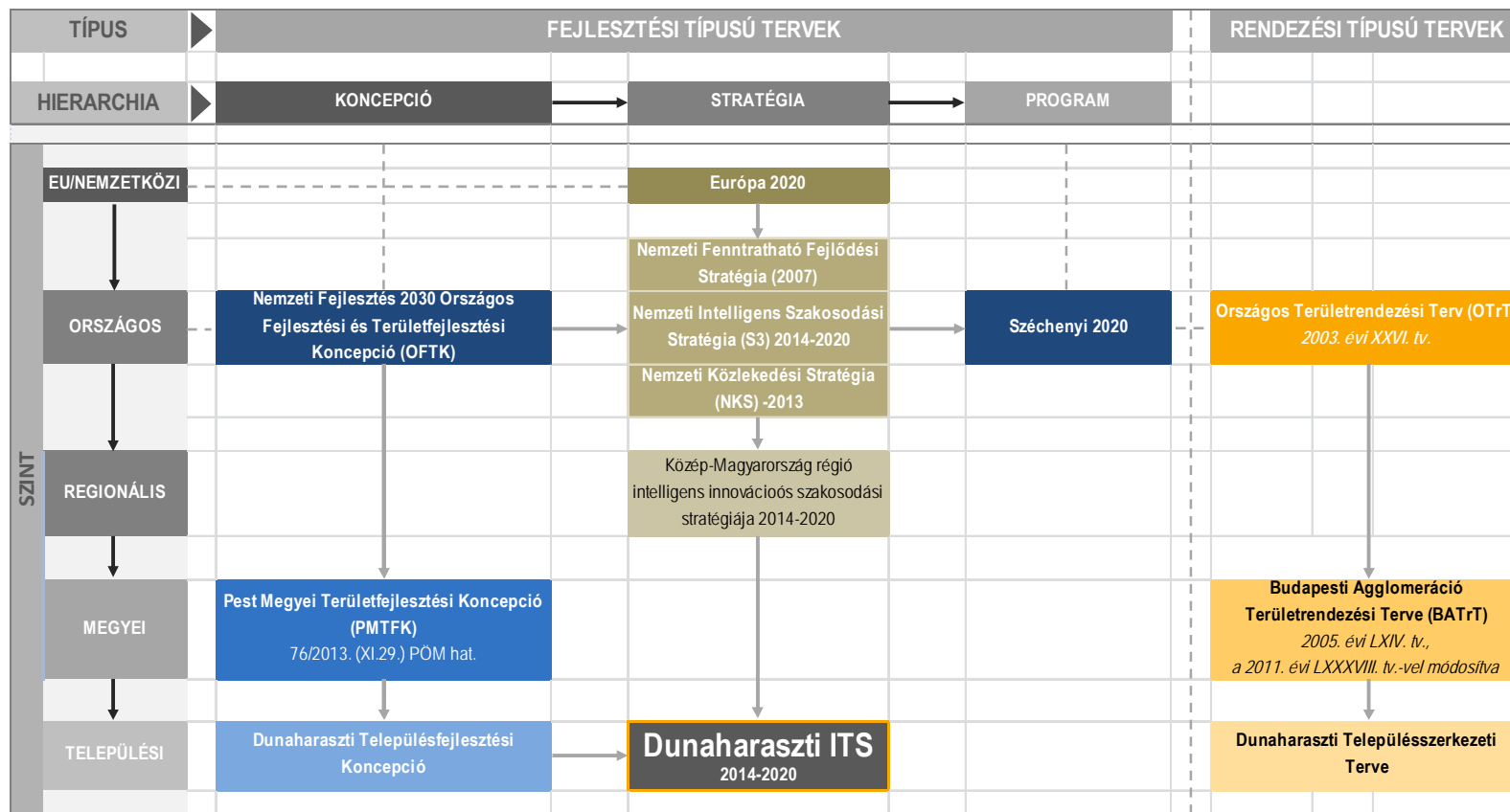
1. Oktatási integráció biztosítása: A hátrányos helyzetű tanulók oktatási-nevelési integrációját támogathatja a tanoda, amely tanórán kívüli délutáni foglalkozások keretében szolgáltat infrastrukturális és human erőforrás feltételeket a korrepetáláshoz, tanulószoba jellegű egyéni és közösségi tanuláshoz stb. A tanoda fenntartása, működtetése intézményközi és szervezetközi együttműködésben is megvalósítható (pl. helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal). A tanoda oktatási-nevelési tevékenységére építhetők hosszú távon a felnőttoktatás különböző formái (pl. tanfolyamok, képzések), amelyek bizonyos kompetenciák fejlesztésén túl (pl. életvezetési, idegen nyelvi, informatikai) lehetőséget nyújtanak a szakképzéshez és/vagy továbbképzéshez is.
2. Folyamatos kapcsolattartás biztosítása: A veszélyeztetett terület közelében található Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat szakértői csoport létrehozásával (pl. házi orvos, védőnő, szociális munkás, roma referens, körzeti megbízott stb.) szolgálhatja a folyamatos kapcsolattartást a veszélyeztetett területen élőkkel, egyrészt rendszeres környezettanulmányok készítésével, másrészt a Helyi Esélyegyenlőségi Fórummal való

- együttműködéssel pedig elősegítheti a célorientált és területspecifikus esélyegyenlőség biztosítását.
3. Hozzáférés és elérhetőség biztosítása: A legfontosabb közszolgáltatások jelenleg is elérhetőek, illetve könnyen és gyorsan hozzáférhetőek a veszélyeztetett területen élők számára, azonban a jelentős helyi munkanélküliség miatt elsődleges szempont lehetne a Dunaharaszti Munkaügyi Központ kihelyezett ügyfélfogadását biztosítani a terület közelében.
  4. Lakhatási integráció: Elsődleges cél a szociális gondoskodás keretében meggátolni a veszélyeztetett területen élők köztartozásainak felhalmozódását.
  5. Szociális jelzőrendszer erősítése: A helyi tapasztalatokon alapulva az intézményi együttműködés (pl. szociális és egészségügyi) és a meglévő jelzőrendszer további fejlesztése (pl. szűrőprogramok) szintén elősegítheti az esélyegyenlőség feltételeinek javulását.
  6. Foglalkoztatási integráció biztosítása: Egyik lehetséges eszköze a közfoglalkoztatás kiterjesztése, kifejezetten a veszélyeztetett területen élők számára.
  7. Kulturális identitás erősítése: A közösségfejlesztés eszköze egyrészt a helyi kezdeményezések támogatása (pl. városban működő civil szervezetek munkájának kiterjesztése a veszélyeztetett területre), másrészt a veszélyeztetett területen élők nagyobb arányú bevonása a helyi kulturális életbe.

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. A stratégia külső összefüggései

A fejezet célja annak bemutatása, hogy a stratégia (a stratégiai tematikus célok) hogyan illeszkedik a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákhoz és a területfejlesztési tervdokumentumokhoz. Ez az egyes tervdokumentumok tételes vizsgálatával történik, dokumentumonként.

13 ábra: Az Integrált Településfejlesztési Stratégia helye a tervrendszerben

4.1.1. Magasabb szintű tervek és a stratégia összefüggéseinek bemutatása

Széchenyi 2020

2014. január 1-jével új uniós költségvetési időszak indult, ezzel egy időben új fejezet kezdődött Magyarországon az uniós források pályáztatása, kifizetése és felhasználása terén. Az Új Széchenyi Terv sikereinek folytatásaként a következő 7 évben az elmúlt költségvetési ciklus jó gyakorlatait megőrizve, de az esetleges hibákat kiküszöbölve még hatékonyabb pályázati rendszer jön létre, melynek következményeként – remények szerint – felpörögnek a fejlesztések. A korábbi időszakhoz hasonló intenzitással kívánja a kormány lehívni, de még nagyobb hatékonysággal felhasználni a 2014-2020-as időszakban is az ország számára rendelkezésre álló keretösszeget.

A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a **11 tematikus célhoz** kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább:

- 1) A kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése.
- 2) Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának minőségének javítása.
- 3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági, a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének javítása.
- 4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.
- 5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és –kezelés előmozdítása.
- 6) A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
- 7) A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban.
- 8) A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése.
- 9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.
- 10) Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás.
- 11) Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.

Az **ITS** a Széchenyi 2020 tematikus célkitűzéseire igazodva határozza meg lokálisan a középtávú célok eléréséhez szükséges beavatkozásokat.

Széchenyi 2020 Tematikus célok	ITS középtávú célok												
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
A kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése.	+++	+	++								+		
Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának minőségének javítása.	++	+	+	++			+	+	++	+			
A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági, a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének javítása.	+++	+	++	+	+								
Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.	+	++	+	+	+	++					+	+	+++
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítása.		+			+	++						+	+
A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.		+++		+	+	++					+	+	+
A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban.	+	+	+	++	+				+		++	+	+++
A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése.	+++	+	+	++	++		+	+	++	+			++
A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.			+		+		+	++	+	+++	+		
Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás.	+							+++	+	++			
Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.	+		+				+	++	+	+			

14. táblázat: A Széchenyi 2020 tematikus célok és az ITS középtávú célok kapcsolata

- +++ - Erős kapcsolat
- ++ - Közepes kapcsolat
- + - Gyenge kapcsolat

Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiája 2014-2020

A régiók intelligens szakosodás alapú regionális innovációs stratégiája (a továbbiakban: RIS3 stratégia) szerinti ex ante feltétel kikötésével az EU tagállamainak és régióinak eszközeik és képességeik alapján meg kell határozniuk azokat a tudásspecializációkat, amelyek a leginkább illenek innovációs potenciáljukhoz. Ehhez egy „vállalkozói tényfeltárás” jellegű folyamatot kell megvalósítani, azaz be kell vonni az innovációban érintett feleket és a vállalkozásokat is. Az intelligens szakosodás így nem csupán egy felülről vezényelt (top-down) stratégiát jelent, hanem vállalkozások, kutatóközpontok és egyetemek együttműködését a tagállam vagy régió legígéretesebb specializációs területeinek, illetve az innovációt esetleg hátráltató gyenge tényezőknek a feltárását is.

A RIS3 stratégia a 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési időszak tervezési időszakához igazodva készült, időtávja megegyezik az EU 2020 stratégiának, az EU 2014-2020 közötti kohéziós politikájának, valamint a hazai Befektetés a jövőbe, Nemzeti Kutatás-fejlesztési Stratégia 2020 időtávjával. A stratégiában meghatározott prioritások a következők:

Ágazati prioritások

1. fejlesztési prioritás: Gyógyszeripari innováció támogatása

1.1 A gyógyszeripar területén működő nagyvállalatok támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

1.2. A gyógyszeripar területén működő innovatív induló vállalatok és KKV-k támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

1.3. A gyógyszeripari fejlesztési források esetében az iparág sajátosságait figyelembe vevő szabályozás alkalmazása (hosszabb megtérülési idő, magasabb támogatási intenzitás, stb.)

2. fejlesztési prioritás: Innováció támogatása az információs technológiák területén

2.1 Az információs technológiák területén működő KKV-k és nagyvállalatok támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

2.2 Az információs technológiák területén működő innovatív induló vállalatok támogatása elsősorban kockázati tőke-programokkal és visszatérítendő támogatások alkalmazásával, valamint részükre megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

2.3 A KMR-ben tapasztalható támogatási forráshiány megoldása célzott, a régióban az információs technológiák területén működő vállalkozások működésének, a termékek és szolgáltatások piacra vitelének, valamint az akadémiai és vállalati együttműködések, technológiatranszfer támogatása révén

Horizontális prioritások

3. fejlesztési prioritás: Innovációs együttműködés erősítése

3.1 Stratégiai jelentőségű, jelentős nemzetgazdasági innovációkat megalapozó K+F+I együttműködések létrehozása és fejlesztése.

3.2 Felsőoktatási és kutatói alpinfrastruktúra fejlesztése – az innovatív tudásbázis kiválóság alapú erősítése, bővítése (pl. nemzetközi együttműködések) és megtartása

3.3 Akadémiai és vállalati szféra közötti hálózatok építése, tudástranszfer előmozdítása.

3.4 Az innovatív vállalkozások közötti hálózatosodás további erősítése

4. fejlesztési prioritás: Zöld innováció ösztönzése

4.1 Energiahatékonyság növelése innovatív megoldások révén

4.2 Hulladéktermelés csökkentése, hulladékfeldolgozás innovatív megoldásainak támogatása.

4.3 A levegőbe, vízbe, talajba jutó szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentése innovatív megoldások révén

4.4. Innovatív zöld vállalkozások versenyképességének növelése, a zöld vállalati megoldások támogatása

4.5 Működő ipari tevékenységek zöldítése.

5. fejlesztési prioritás: Innovatív vállalkozások tevékenységének támogatása

5.1 Piacképes innovatív termékek és szolgáltatások kifejlesztésére képes, innovatív tevékenységet folytató KKV-k és nagyvállalatok régióba vonzása és támogatása, melyek hozzájárulnak a hazai képzett K+F+I munkaerő elhelyezéséhez és megtartásához.

5.2 Innovatív kezdő vállalkozások támogatása, elsősorban kockázatitőke-programokkal és visszatérítendő támogatások alkalmazásával.

5.3 A kreatív ipar területén működő vállalkozások támogatása.

5.4 A bionika területén működő induló vállalkozások és KKV-k K+F+I tevékenységének támogatása

A fenti prioritásokhoz Dunaharaszti Integrált Településfejlesztési Stratégiájának S1, S3, S4 és S6 stratégiai céljai kapcsolódnak.

Ezen felül az összes tervezett gazdaságösztönző beavatkozás gyakorlati megvalósítása során hangsúlyt kapnak az együttműködést mutató, innovatív és zöld megoldások.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

Az Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK) hazánk társadalmi, gazdasági és területi fejlődése, valamint környezetminőségének javítása érdekében. Az OFTK egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg, időtávja 2030-ig szól. A Koncepció a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg. Az alábbiakban ezeket vetettük össze Dunaharaszti Integrált Településfejlesztési Stratégiájának stratégiai céljaival.

A Koncepció megfogalmaz területpolitikai irányokat is, mint például makroregionális térkapcsolatok feltárása, többközpontú fejlődés, természeti erőforrásainkat védő térszerkezet, melyekkel összhangban vannak a Dunaharaszti ITS specifikus céljai a makro-kapcsolati súlypontosság kihasználásával, a területfelhasználási hierarchia fejlesztésével.

OFTK Prioritásai	Dunaharaszti ITS célrendszeréhez illeszkedése
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	S1, S3, S4
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	S7, S8, S9, S10
Útban az erőforrás- és energiahatékonyság illetve az energiafüggetlenség felé	S1, S6, S10
Népesedési és közösségi fordulat	S8, S9, S10
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	S1, S3, S4, S6, S7, S11, S12

OFTK Specifikus Céljai	Dunaharaszti ITS célrendszeréhez illeszkedése
Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	S1, S3
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	S5, S12
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	S5, S8
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	S1, S7
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció	S9, S10
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	S8, S9
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	S3, S6, S12
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	S12, S7
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	S3, S11, S13
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	S1, S3, S9
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	S2, S4, S12
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	S1, S2, S3, S11
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	S11, S13

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció megyei bontásban határozza meg a fejlesztési irányokat. Pest megye az ország egyik legnépesebb és legnagyobb gazdasági teljesítményű megyéje. A Koncepció az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg Pest megyére vonatkozóan:

- gazdaság dinamizálása, befektetés-ösztönzés, innováció és versenyképesség javítása, KKV szektor támogatása
- társadalmi megújulás, közösség és bizalom erősítése, családi értékek előtérbe helyezése, a lakosság egészségi állapotának javítása, az oktatás intézményi- és tartalmi megújítása, területi és társadalmi kohézió, esélyegyenlőség javítása
- térszerkezet fejlesztése, metropolisz térség, belső közlekedési kapcsolatrendszer fejlesztése kiemelten az elővárosi közlekedés, valamint a térségi központok és vonzaskörzeteik tekintetében, vonzó, kiemelkedő környezeti feltételek és életminőséget biztosító tér kialakítása.

Összességében megállapítható, hogy a Dunaharaszti ITS célrendszere és beavatkozási területei, prioritásai összhangban vannak az OFTK-ban rögzített prioritásokkal és fejlesztési irányokkal.

Pest Megye Területfejlesztési Koncepciója 2014-2030

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló *1996. évi XXI. törvény* 2012. január 1. napján hatályba lépett módosítása következtében a megye vált a területfejlesztés egyik legfontosabb területi szintjévé.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló *2011. évi CLXXXIX. törvény* 27. § (1) bekezdése szerint a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

A törvény alapján a területfejlesztés vált a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladatává. Fenti törvényi változások eredményeként a területfejlesztés terén a korábbi öt területi szint helyett (kistérség, megye, régió, kiemelt térség, országos szint) alapvetően két területi szint került meghatározásra, a megyei és az országos. Ennek megfelelően a korábban a térségben működő Pest Megyei Területfejlesztési Tanács, a Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács és Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács megszűntek, jogutódjuk Pest Megye Önkormányzata illetve a két utóbbi esetében Budapest Főváros Önkormányzata és Pest Megye Önkormányzata közösen lettek. Ezzel a megye hosszú- és középtávú fejlesztését megalapozó és meghatározó dokumentumok kidolgozása is a megyei önkormányzat feladatává vált. A megújított területfejlesztési szabályozások szerint tehát a megyéknek két tervi műfajban kell területfejlesztési tervezést végezni: koncepciót kell készíteniük, majd ezt követően programozniuk kell.

A megyei területfejlesztési program a koncepcióban meghatározott célrendszerre építve fogalmaz meg prioritásokat és szükséges intézkedéseket, ezért jelen ITS illeszkedését a megyei fejlesztési elképzeléshez a pest megyei fejlesztési koncepcióban megfogalmazott stratégiai célokhoz való illeszkedésen keresztül vizsgáljuk.

Pest Megye Területfejlesztési Koncepció stratégiai célok	ITS középtávú célok												
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
A szociális és közbiztonság megerősítés, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése		+		+	++		+	+	+++	++			
Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső kapcsolati hálójának fejlesztése, menedzsment szervezetének felállítása				+		+	++	+					
Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítás, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra				+	+++			+				++	+
Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének erősítése							+	+++	+	+			
A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése, több lábon álló gazdaság, a technológia és tudásintenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése	+++		++	+		+			+				
Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése	++			++	+							+	
A fejlődésben elmarad Szobi és Nagykátai illetve lemaradó Aszódi, Ceglédi és Ráckevei térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása													
Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében	+	++	++	+			++					+	++
A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést		+	+	++			++		+		+	+	+++
Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése		+++	++	+		+			+		+++	++	+
Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában			+	+		+++					+	++	

15. táblázat: Pest Megye Területfejlesztési Koncepció stratégiai célok és az ITS középtávú célok kapcsolata

- +++ - Erős kapcsolat
- ++ - Közepes kapcsolat
- + - Gyenge kapcsolat

Dunaharaszti Településfejlesztési Konceptiója

A város településfejlesztési koncepciója párhuzamosan készül a stratégiával, az illeszkedésük így maximálisan biztosított.

Dunaharaszti Településfejlesztési Konceptió Részcélok	Dunaharaszti ITS célrendszeréhez illeszkedése
Helyi identitástudat erősítése, népesség megtartása	S5, S8, S9, S10
Kettős térségi szerepkör fejlesztése	S7
Átalakuló városrészek tervszerű, ütemezett fejlesztése	S2, S3, S11
Turisztikai infrastruktúra fejlesztése	S4, S12
Differenciált központhálózat	S11
Humán infrastruktúra fejlesztése	S7, S8
Fenntartható mobilitás, biztonságos közlekedés	S3, S5, S11, S13
Energiahatékonyság, klímavédelem és korszerű vízgazdálkodás	S6
Változatos rekreációs igényeket szolgáló zöldfelületi rendszer	S5, S12
Természeti és épített értékek megóvása és fejlesztése	S2, S3, S4, S12
Magas hozzáadott értékű tevékenységek letelepedésének támogatása	S1, S3
Duna-parti területek fejlesztése	S12

Rendezési típusú tervekhez való illeszkedés

Országos Területrendezési Terv

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségeinek területhasználati feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. Felsorolja a nemzetközi és országos szintű közlekedési hálózatokat, melyek egy része Dunaharaszti területét is érintik.

Az ITS specifikus céljai és beavatkozásai figyelembe veszik ezen országos jelentőségű területeket és fejlesztésükre kiemelt figyelmet fordít.

Egyéb Nemzeti fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

Magyar Növekedési Terv

A hazánkkal szembeni befektetői bizalom erősítése és a gazdasági környezet kiszámíthatóságának érdekében elkészült a Magyar Növekedési Terv a Nemzetgazdasági Minisztérium megbízásából 2011-ben. A

Terv célja a hazai gazdaság nettó exportjának maximalizálása, emellett a külföldi közvetlen tőkebefektetések ösztönzése.

Magyar Növekedési Terv Célrendszere	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Hozzáadott érték növekedés	S1, S3, S7
Foglalkoztatás bővítés	S1,
Import kiváltás	S1, S3
Határon átnyúló gazdasági kapcsolatok kiépítése	S1, S4
Fenntartható	S2, S4, S11, S12, S13

Jelen ITS célrendszere, stratégiai alapfelvetései összhangban vannak a Növekedési Terv céljaival.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia

Az Országgyűlés 2013. március 25-i ülésnapján elfogadta a 2012-2024 közötti időszakra szóló Keretstratégiát. A Stratégia célja, hogy hozzájáruljon a nemzeti egyetértés kialakulásához a fenntarthatóságról.

„A fenntartható fejlődés az ember boldog és értelmes életvitelének előmozdítását és a közjó kiteljesedését célozza úgy, hogy az emberi tevékenységek a Föld környezeti eltartó-képessége szabta határokon belül maradnak, és a gyarapítható, fejleszthető emberi, társadalmi és gazdasági erőforrások terén gondoskodunk ezek megfelelő mennyiségi és minőségi állapotának fenntartásáról, bővítéséről, illetve javításáról.”

A Keretstratégia szerint biztosítani kell az emberi, társadalmi, természeti és gazdasági erőforrások fejlesztéseit. Ennek eszköze az egyéni, családi, vállalkozói, civil és kormányzati felelősség egyensúlyban tartása.

NFFK stratégia céljainak rendszere	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Emberi erőforrások: demográfia, egészség, tudás, társadalmi kohézió	S5, S8, S9, S10
Társadalmi erőforrások: bizalom infrastruktúrájának erősítése, a munka társadalmi körülményei, családi értékek erősítése, múlt örökségének ápolása, kulturális fejlesztések	S4, S5, S9
Természeti erőforrások: biodiverzitás, megújuló természeti erőforrások, környezeti terhelések csökkentése, nem megújuló természeti erőforrások	S2, S3, S4, S6, S12
Gazdasági erőforrások: a vállalkozói tőke és az innováció erősítése, a foglalkoztatás bővítése, költségvetési politika, életpálya-finanszírozás	S1, S3, S7

Jelen ITS stratégiai céljai és az NFFK stratégiai céljainak rendszere közötti összhang biztosított.

Nemzeti Környezetvédelmi Program

A Program a stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Kormányrendelet előírásai szerint szakpolitikai stratégia, az átfogó környezetügyi szakpolitikai területre vonatkozó jövőkép elérésének stratégiai tervdokumentuma. A környezetvédelmi törvénnyel összhangban az emberi egészség védelmét, a természeti erőforrások és értékek megőrzését, fenntartását tartja fontosnak és a környezettel, annak védelmével, veszélyeztető tényezőkkel foglalkozik. A Program 2014-2019 közötti időszakra szól, kitekintve 2020-ra.

Nemzeti Környezetvédelmi Program stratégiai céljai	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	S2, S5, S8, S9, S10, S12
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	S2, S3, S5, S6, S12
Az erőforrás-takarékosság és a – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése	S6, S12

A Nemzeti Környezetvédelmi Program céljai megjelennek a Dunaharaszti ITS stratégiai céljai között.

Nemzeti Energiastratégia

A globális környezeti hatások következtében az energia területén szemléletváltásra van szükség az energiaellátás hosszú távú biztosítása érdekében. A célok elérése érdekében öt fontos törekvést fogalmazott meg a Stratégia: az energiatakarékosság és energiahatékonyság fokozása, a megújuló energiák részarányának növelése, a közép-európai vezetékhálózat integrálása és az ehhez szükséges határkeresztező kapacitások kiépítése, az atomenergia jelenlegi kapacitásainak megőrzése, valamint a hazai szén- és lignitvagyon környezetbarát módon való felhasználása a villamosenergia-termelésben.

Nemzeti Energiastratégia céljai	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Energiaellátás biztosítása, energiahatékonyság	S3, S6
Versenyképesség növelése	S1, S3, S4, S7
Fenntarthatóság	S2, S6, S12

Az energiahatékonyság, a versenyképesség és fenntarthatóság megjelennek az Dunaharaszti ITS specifikus céljai között, tehát az illeszkedés teljes mértékben teljesül a Nemzeti Energiastratégia dokumentummal.

Nemzeti Közlekedési Stratégia

A Nemzeti Közlekedési Stratégia a magyar közlekedés hosszú távú nemzeti fejlesztési terve. Meghatározza a stratégiai irányt 2030-ig, távlati kitekintéssel 2050-ig, egy első ütemmel 2020-ig.

Nemzeti Közlekedési Stratégia céljai	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Környezetre gyakorolt hatások javulása	S2, S5, S12
Egészség- és vagyonbiztonság javulása	S5, S8, S9, S10
Gazdasági növekedés elősegítése	S1, S3, S4

Foglalkoztatás javulása	S1	
Lakosság jólétének javulása	S5, S6, S8, S9, S10, S12	
Területi egyenlőtlenségek mérséklése	S2, S6, S11	
Társadalmi igazságosság, méltányosság javulása	S9, S10	
Nemzetközi kapcsolatok erősítése	S1, S4	
Társadalmi szinten hasznosabb közlekedési szerkezet kialakítása	Hasznosabb közlekedési módok erősítése	S3, S11, S13
	Hasznosabb személy- és áruszállítás erősítése	S3, S11, S13
Szolgáltatások színvonalának és hatékonyságának növelése	Szállítási szolgáltatások nyújtásának javítása	S3, S7, S13
	Közlekedés fizikai rendszerelemeinek javítása	S3, S13

A Nemzeti Közlekedésfejlesztési Stratégia és Dunaharaszti 2014-2020 időszakra szóló jelen ITS közötti összhang biztosított.

4.1.2. A stratégia és a város ágazati dokumentumai közötti összefüggések bemutatása

Gazdasági Program 2015-2019

A 2015-2019 közötti időszakra szóló legutóbbi ciklustervet a képviselő-testület 2015. április végén fogadta el, amely a prioritások meghatározása mellett (hat specifikus cél kijelölése) 11 tematikus területen veszi sorra a legfontosabb városi célkitűzéseket:

1. Vagyongazdálkodás
2. Pénzügyi gazdálkodás
3. A gazdaság fejlesztése
4. Az infrastruktúra fejlesztése
5. Oktatás
6. Szociális feladatok
7. Egészségügyi feladatok
8. Sport, turisztika, idegenforgalom, kultúra
9. Környezetvédelem és energiagazdálkodás
10. Közbiztonság
11. Informatika

Dunaharaszti 2014-2019 időszakra szóló gazdasági programjának tematikus célkitűzései valamint a 2014-2020 időszakra szóló jelen ITS stratégiai céljai között az összhang teljes mértékben biztosított.

A gazdasági program specifikus céljai és a stratégiai célok közti összefüggést a következő táblázat mutatja be:

Gazdasági Program specifikus céljai	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Gazdasági társaságok Dunaharasztiába vonzása kedvező gazdasági feltételek biztosításával; illetve a településen jelenlévő gazdasági résztvevők megtartása	S1, S3

A költségvetési egyensúly fenntartása: a saját bevételek lehetőség szerinti növelése a működési kiadások csökkentése mellett	S1, S4, S7
A városi környezet tudatos és igényes fejlesztése, városmarketing	S2, S4, S5, S9, S11, S12, S13
A még fejleszhető területek további fejlesztésének elősegítése	S2, S3, S12
A gyermekorvosi rendelő további fejlesztése	S7, S8
A Dunaharaszti II. Rákóczi F. Ált. iskola felújítása	S6, S8

Helyi Esélyegyenlőségi Program 2014-2019

A program alapvető struktúrája az, hogy konkrét célcsoportok helyzetének javítására törekszik, így az alábbi táblázatban, ebben a csoportosításban vizsgáljuk a program összhangját a stratégia célokkal.

Helyi Esélyegyenlőségi Program célkitűzései	ITS célrendszeréhez illeszkedés
<p>Mélyszegénységben élők és romák</p> <ul style="list-style-type: none"> Munkaközvetítő szolgáltatás nyújtása a családsegítő szolgálatnál Továbbképzések, szakképzések helyben való megszervezése a munkaügyi központtal együttműködve A közfoglalkoztatás folytatása Sikeres romák meghívása, életvezetési, családtervezési előadások a családsegítő szolgálatnál Ösztöndíjrendszer kidolgozása hátrányos helyzetű roma diákok támogatására Cégek, vállalkozások tájékoztatása a hátrányos helyzetű álláskereső foglalkoztatásával elérhető előnyökről, kedvezményekről a városi honlapon 	S6, S8, S10
<p>Gyermekek</p> <ul style="list-style-type: none"> Az intézményekkel együttműködve fel kell mérni a hátrányos helyzetű gyermekeket Iskolapszichológusok kinevezése az általános iskolákban Gyermekvédelmi felelősök kinevezése az általános iskolákban Tájékoztató előadások az iskolákban az internet veszélyeiről, a drogokról, a szexuális erőszakról; jóváételi eljárás bemutatása Két helyettes szülő kiválasztása és képzése 	S5, S8, S9
<p>Nők</p> <ul style="list-style-type: none"> Tájékoztató kampány indítása civil szervezetek és a rendőrség részvételével a családon belüli erőszakkal kapcsolatos kérdésekről Szűrővizsgálatok szervezése rászoruló nők számára Részmunkaidős, rugalmas álláshelyek nyilvántartása a családsegítő szolgálatnál Tájékoztató anyagok elhelyezése a krízisotthonokról, anyaotthonokról a helyi újságban, tévében, honlapon Folyamatos kapcsolattartás az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozó, gyesen lévő anyákkal, segítségnyújtás a munkahelyre való visszatéréshez 	S8, S9, S13
<p>Idősek</p> <ul style="list-style-type: none"> Rendszeres tájékoztató anyagok elhelyezése a helyi újságban, tévében és a városi honlapon a szociális támogatásokról és az ügyintézés módjairól Bűnmegelőzési előadások szervezése a nyugdíjas klubokban a rendőrség részvételével Internetes oktatás indítása idős emberek részére 	S5, S8, S10

<ul style="list-style-type: none"> Szűrővizsgálatok szervezése Életvezetési-, életmód tanácsadás idős emberek részére 	
<p>Fogyatékkal élők</p> <ul style="list-style-type: none"> A fogyatékkal élő emberek felkutatása, megkeresése Információval kell ellátni a fogyatékkal élőket és segítséget kell nyújtani nekik az ügyintézésben Elfogadáskampány indítása és megszervezése, fogyatékkal élők részvétele a városi rendezvényeken, rendszeres megjelenés az újságban, tévében, honlapon Támogató Szolgálat megszervezése a Bárka Alapítvány keretein belül Munkahelyek, álláslehetőségek nyilvántartása a családsegítő szolgálatnál és az MKE-nél Kommunikációs kampány a vállalkozások törvényi kötelezettségeiről és az igénybe vehető kedvezményekről a fogyatékkal élők foglalkoztatása esetén 	S8, S10, S13

Dunaharaszti Környezetvédelmi Programja 2015-2019

Dunaharaszti Város Önkormányzata 2008. évben készítette el a város első Környezetvédelmi Programját. A településszerkezeti, településfejlesztési helyi tervek, az RSD vízminőségét javító rehabilitációs projektek, valamint a zajcsökkentés érvényesítésére vonatkozó regionális jellegű tervek alapvetően meghatározták a jövőben elvégzendő környezetvédelmi feladatokat.

A 2015-2020 időtartamra vonatkozó második környezetvédelmi programot az első programperiódus alapos kiértékelésével és a 2020-ig jelenleg számításba vehető új feladatok meghatározásával állították össze.

Az alábbi táblázat mutatja be a Környezetvédelmi Program és ITS célkitűzéseinek szinergiáját:

Dunaharaszti Környezetvédelmi Program	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Belterületi utak pormentesítése, burkolása, környezeti hatások nyomon követése (monitoring rendszer üzemeltetése, por és zajmérések)	S2, S13
Kavicsbányák rekultivációja nyomán üdülőterületek környezetbarát kialakítása	S2, S3, S5, S9, S11
Turisztikai fejlesztések	S3, S4, S12
Új bányászati területeteken a környezetvédelmi érdekek érvényesítése	S2
Belterületi Zöldfelületi rendszer fejlesztése, közparkok kialakítása	S2, S3, S5, S9, S11
Csapadék elvezető rendszer optimális kiépítése, meglévők folyamatos karbantartása	S6
Illegális hulladéklerakás megszüntetése	S2, S3
A környezetállapot általános fejlesztése, településokológia javítása	S2, S12
Szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése, háztartási veszélyes hulladékok gyűjtésének fejlesztése, új hulladékgazdálkodási terv készítése	S6, S8, S9
Allergiát okozó anyagok csökkentése	S2
Helyi értékek védelme	S4, S5, S11, S12
Hatékony energiagazdálkodás	S6
Környezettudatos életforma ösztönzése, szemléletformálás	S5, S8, S10

Környezeti információs rendszer	S7, S8
Szennyvíztisztító bővítése, tisztított víz elvezetési lehetőségek	S6
Kerékpárutak építése	S2, S12, S13
Zajvédelmi intézkedési terv alapján feladatok végrehajtása	S13

4.2. A stratégia belső összefüggései

Jelen fejezet célja, hogy a stratégiai célkijelölés belső összefüggéseit vizsgálja. Az alábbi táblázat azt mutatja be, hogy a stratégiai fejezetben meghatározott célok mely - a helyzetértékelésben feltárt - problémák megoldására fókuszálnak.

Helyzetértékelésben feltárt problémák (SWOT-Gyengeségek)	ITS célrendszeréhez illeszkedés
<p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Természetes fogyás jellemző jelensége, amely az alacsony gyermekvállalási kedvből ered. • Bizonyos közszolgáltatások csak a járásközpontban vagy Budapesten hozzáférhetők. • Közösségi helyek hiánya. Zöldfelületek aránya alacsony a városban. • A helyi kulturális és közélet lassabban épül be a közösségszervezésbe. • Szegregációval veszélyeztetett területek kialakulása. • A veszélyeztetett területen élő népesség kedvezőtlenebb életkörülményei és a hátrányos társadalmi-gazdasági helyzete. • Nemzetiségi nyelvoktatás visszaszorulása. • Intézmények (iskolák, bölcsőde) műszaki állapota leromlott. 	S2, S5, S8, S9, S10
<p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokális igényeknek nem megfelelő dunai átkelési lehetőségek. • Városmarketing hiányosságai. • Turizmus elsődleges infrastruktúrája leépült. • Sport- és rekreációs intézményi struktúra hiányos. • Gyenge városias jelleg. • Városi arculat hiánya. • Erőteljes kitettség a külső gazdasági folyamatokkal szemben. • Szálláshelyek hiánya. • Ingatlanárak viszonylag magasak. 	S1, S3, S4, S5, S7, S12
<p>Természeti környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ráckevei (Soroksári)–Duna vízminősége nem éri el a kívánt szintet. • A forgalmasabb útvonalak és a vasútvonal mentén jelentős az átmenő forgalomból eredő zajterhelés. • A bányászattal érintett területek roncsolt felszíne tájsebként jelentkezik. • Eredeti, tájba illő ökoszisztéma fokozatos eltűnése. • Kavicsbányászat során kialakult tavak megfelelő utóhasznosításának, infrastruktúrájának hiánya. 	S2, S3, S12
<p>Épített környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • M0 gyorsforgalmi út elvágja az Újhegyi-dűlőt a város központjától. • A Duna-parton, értékes területen használaton kívüli gazdasági telephelyek vannak. 	S2, S3, S9, S11, S12, S13

<ul style="list-style-type: none"> • Lakóterületek által körbevéve alulhasznosított gazdasági területek vannak a temető környezetében. • Az 51. sz. főút menti gazdasági területek és a lakóterületek túlzottan közel helyezkednek el egymáshoz. • A kiskertes területek épületeinek állapota vegyes. Szabálytalan beépítések jellemzőek. • A nagyméretű kijelölt lakóterületeken az új házak nem alkotnak városszövetet, nem alakulnak ki utcaképek. • Az Óváros déli része, a Kertváros és a Petőfi-telep intézmény és szolgáltatás hiányos, homogén lakóterület. • Nem megoldott a helyi épített értékek védelme. • Egyes helyeken túlzottan sűrű beépítések alakulnak ki. 	
<p>Közlekedés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ráckevei (Soroksári)–Duna hidak hiánya. • Belső úthálózat kiépítettsége nem megfelelő. • Jelentős átmenő forgalom az 510. sz. főút mentén. • HÉV és vasút elvágó szerepe a kevés keresztezési lehetőség miatt. • HÉV és vasút leromlott műszaki állapota. • Városrészek elszigeteltsége a nem megfelelő közlekedési ellátottság miatt. • Ráckevei (Soroksári)–Duna hajózási lehetőségeinek hiánya. 	S2, S3, S11, S13
<p>Közművek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapacitáshiányos belvízcsatorna. 	S6

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégia megvalósításának kockázatait három nagy csoportba soroltuk: előkészítéshez, végrehajtáshoz, valamint fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok.

Előkészítési, tervezési, kockázatok

Engedélyeztetések, szabályozási terv-módosítás folyamatának csúszása

Az építési beruházások megvalósításához építési engedély megszerzésére van szükség, amelynek beszerzése jelentős időráfordítást igényel. Az engedélyeztetés elhúzódása jelentősen késleltetheti a nagyobb beruházásokat. Össze kell állítani azon projektelemek listáját, amelyek engedély kötelesek. Valamennyi projekthez engedélyezési és megvalósítási ütemtervet kell készíteni, amelynek alapján a beruházás terv szerinti ütemezése biztosítottnak tekinthető.

Közbeszerzési eljárások sikertelensége, elhúzódása

A közbeszerzési eljárások jelentős mértékű elhúzódása különösen az építési beruházásokat érintheti érzékenyen. Az elhúzódó procedúra következtében felborulhat az előre eltervezett ütemezés, a kivitelezés ezáltal átcsúszhat téli időszakokra. A téli munkakezdés műszaki szempontból nagyon kedvezőtlen lehet, a vállalkozói szerződésben rögzített szerződéses árhoz képest jelentős többletköltségeket okozhat (pl. fűtési többletköltség), illetve jelentősen megnövelheti a kivitelezés időszükségletét.

A kockázat nagyban csökkenthető azzal, hogy az önkormányzat közbeszerzési eljárásainak bírálati szempontjai közé beépít meghírusulási valamint késedelmi kötbért. Szintén kockázat csökkentő tényező az ún. „feltételes közbeszerzési eljárás lefolytatása”. A közösségi támogatással megvalósuló beszerzések esetében, ugyanis a törvényi szabályozás lehetővé teszi a feltételes közbeszerzési eljárás lefolytatását. Ennek lényege, hogy az ajánlatkérő az ajánlati felhívás közzététele időpontjában még nem rendelkezik az eljárás megindításához szükséges anyagi fedezettel, de támogatásra irányuló pályázatot nyújtott be, vagy fog benyújtani.

Európai uniós forrásokhoz való hozzájutás sikertelensége

A szűkösön rendelkezésre álló uniós pályázati források rákényszerítik az Önkormányzatokat a minél hatékonyabb pályázásra (a nyerési esélyek maximalizálására). A minőségi pályázatok elkészítése érdekében az Önkormányzat szükség esetén akár külső szakértőt is bevonhat a pályázat és a kapcsolódó dokumentumok elkészítésébe.

Lakossági elégedetlenség a tervezett beruházásokkal szemben, különböző célcsoportok érdekellentétei

Mindegyik akcióterület esetében cél, hogy megvalósuló beruházások minél szélesebb társadalmi rétegek számára eredményezzenek életminőség-javulást. Ennek ellenére is a különböző célcsoportok között érdekellentétek keletkezhetnek. Megfelelő tájékoztatással, konzultációs lehetőséggel (lakossági fórumok, civil fórumok, vállalkozási fórumok, stb.) biztosítani lehet, hogy az esetlegesen adódó problémák, érdekellentétek már a beruházások megkezdésekor felszínre kerüljenek. Dunaharaszti Város Önkormányzata az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítése során, partnerségi tervében foglaltaknak megfelelően folyamatosan biztosította ezeket a lehetőségeket: a véleménynyilvánításba bevonta a város civil és vállalkozói rétegeit, valamint az egész lakosság számára lehetővé tette, hogy beleszólhassanak a városfejlesztési elképzeléseibe.

Az Önkormányzat a továbbiakban (stratégia végrehajtásának időszaka) is elkötelezett a széles körű partnerség iránt. Az elkészülő tervek és látványtervek minden Dunaharaszti lakos számára hozzáférhetőek lesznek.

Végrehajtáshoz kapcsolódó kockázatok

Kivitelezések időbeli csúszása, ütemezés elhúzódik, a projekt költségvetése megnő

A tervezéshez hasonlóan a beruházás során is előfordulhatnak olyan nem várt nehézségek, melyek megnövelik a projektek megvalósítási idejét, illetve költségvetését. A kockázat bekövetkezte alapos tervezéssel jelentősen csökkenthető. Ennek érdekében kellő időben és megfelelő ütemezéssel meg kell kezdeni a tervdokumentációk kidolgozását. Ugyanakkor mind a költségvetés, mind az ütemezés tervezésénél számolni kell a legrosszabb verzióval is. A kockázat jelentősen csökkenthető a megfelelő kivitelezők kiválasztásával, garanciák beépítésével, kötbérezéssel.

Lakossági elégedetlenség a kivitelezési munkálatok okozta kellemetlenségek miatt

Az infrastrukturális beavatkozások mindegyike átmenetileg kellemetlenségeket (zaj- és légszennyezettség növekedése, közlekedési fennakadások stb.) okozhat a beruházások közvetlen környezetében lakóknak. Megfelelő kommunikáció és folyamatos tájékoztatás segítségével biztosítható, hogy az átmeneti fennakadásokat a helyi lakosok türelemmel viseljék.

Kifizetéshez kapcsolódó problémák: az igényelt támogatási részletek átutalása időben csúszik

Előfordulhat, hogy az igényelt támogatási részlet nem érkezik meg időben az Önkormányzat számlájára. A probléma kiküszöbölésének három fontos biztosítéka van:

- Megfelelő projektmenedzsment struktúra kiépítése, településfejlesztésben jártas, jól felkészült szakértői állománnyal;
- A projekt-előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek szakszerű elkészítése;
- Folyamatos együttműködés az irányító hatósággal és közreműködő szervezettel.

Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok

Alultervezett fenntartási, üzemeltetési költségek

Az új beruházások által létrehozandó kapacitások sok esetben együtt járnak megnövekedett üzemeltetési, fenntartási költségekkel. Az Önkormányzat már a projekttervezési időszakban hangsúlyt fektet a fenntartáshoz kapcsolódó költségek meghatározására, és szakértői becslésekre támaszkodik. Ezen intézkedések sem lehetnek azonban elegendőek, hogy minden kockázatot kizárjunk. Új jogszabályi kötelezettségek valamint a gazdaság stagnálása vagy esetleges recessziója elindíthat olyan folyamatokat, amelyek megnövelhetik az üzemeltetési költségeket.

Az indikátorok teljesítése nem lehetséges

A 2014-2020-as VEKOP-hoz kapcsolódó indikátorok jelentős része csak súlyos erőfeszítések árán teljesíthető. Az indikátorértékek meghatározásában jelentős szerepe volt az Európai Unió Bizottságának. Várható, hogy az OP indikátorok teljesítése érdekében, már a kedvezményezettekkel szemben is nehezen teljesíthető feltételeket fog támasztani az irányító hatóság. Probléma kezelése:

- az Önkormányzat számára teljesíthetetlen indikátorok vállalását még a forrásokhoz való hozzájutás lehetősége sem legitimálja. A forrásvesztés / forrás visszafizetés elkerülése érdekében kizárólag olyan pályázati forrásokból megvalósuló projektek végrehajtásában vesz részt, ahol az indikátorok reálisak és teljesíthetőek;
- minden projekt esetében teljesíthető indikátorok meghatározása;
- rendszeres visszacsatolások a monitoring adatok alapján.

A megújított közterek állapota a gyakori rongálások miatt gyors ütemben romlik

Vandalizmus, rongálás következtében előfordulhat, hogy a frissen felújított közterek gyors ütemben romlásnak indulnak. A probléma kiküszöbölése érdekében az önkormányzatnak a rendvédelmi szervekkel és bűnmegelőzési civil szervezetekkel folyamatos, hatékony együttműködésre kell törekednie.

Kihaszánlatlan kapacitások

A létrehozandó kapacitások (közterületek, parkok, közösségi terek, stb.) esetében kiemelt cél, hogy használatba vegyék azokat, élettel teljenek meg. Minden új beruházás során fennáll a veszélye annak, hogy nem sikerül aktivizálni a helyi lakosságot, civil és kulturális valamint gazdasági szereplőket a létrehozott kapacitások valamint új szolgáltatások igénybevételére. A probléma kezelésére az Önkormányzat az alábbi megelőző lépéseket teheti:

- Megfelelő kommunikáció a projekt teljes életciklusa során;
- A helyi lakosság aktivizálása és bevonása a projekt előkészítésébe;
- A célcsoport igényeinek és elvárásainak pontos felmérése.

Kockázatok értékelése és kezelése a stratégia megvalósítása során

Kockázatok	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás mértéke	Kockázat kezelési stratégia
Előkészítés, tervezés			
Projekt kidolgozás, engedélyeztetések, szabályozási terv-módosítás folyamatának csúszása	+	++	Valamennyi projekthez engedélyezési és megvalósítási ütemterv készül
Közbeszerzési eljárások sikertelensége, elhúzódnása	++	+++	Az Önkormányzat a közbeszerzési eljárásait jól előkészíti, előzetes piacfelmérésre alapozza. A feltételes közbeszerzési eljárás alkalmazása, amennyiben releváns
Európai uniós forrásokhoz való hozzájárulás sikertelensége	+++	+++	Szükség esetén külső szakértő bevonása a pályázat és a kapcsolódó dokumentumok elkészítésére
Lakossági elégedetlenség a tervezett beruházásokkal szemben, különböző célcsoportok érdeklentétei	++	++	Megfelelő kommunikáció és folyamatos tájékoztatás
Végrehajtás			
Kivitelezések időbeli csúszása, a projekt költségvetése megnő	+++	++	Alapos tervezés; A megfelelő kivitelezők kiválasztása; A garanciák beépítése, kötbérezés
Lakossági elégedetlenség a kivitelezési munkálatok okozta kellemetlenségek miatt	+	+	Megfelelő kommunikáció és folyamatos tájékoztatás
Fenntartás			
Alultervezett fenntartási, üzemeltetési költségek	++	+++	Üzemeltetési költségek előtt szakértői becslése már a projekttervezés időszakában
A megújított közterek állapota a gyakori rongálások miatt gyors ütemben romlik	+	+	A rendvédelmi szervekkel és bűnmegelőzési civil szervezetekkel folyamatos hatékony együttműködés; térfigyelő kamerahálózat bővítése
Kihaszánlatlan kapacitások	+	+	Megfelelő kommunikáció a projekt teljes életciklusa során; A helyi lakosság aktivizálása és bevonása a projekt előkészítésébe; A célcsoport igényeinek és elvárásainak pontos felmérése

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A fejezet azon önkormányzat által végzett tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják az integrált településfejlesztési stratégiában, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valami szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak. Az alábbiakban a lehetséges tevékenységeket promóció, szabályozó, gazdasági partnerség, társadalmi partnerség és hatékonyságnövelés csoportosításban mutatjuk be.

Városmarketing

A város az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközrendszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja.

Szabályozó tevékenységek, eszközök

A megalapozó vizsgálatban bemutatásra kerül az önkormányzat gazdálkodása, ezen belül döntési jogkörénél fogva kialakítja:

- Az önkormányzat településfejlesztési tevékenységét és intézményrendszerét
- Gazdaságfejlesztési tevékenységét
- Foglalkoztatáspolitikát
- Lakás- és helyiséggazdálkodást
- Intézményfenntartást
- Energiagazdálkodást

A helyzetelemzésben leírt tevékenységek, mechanizmusokat az önkormányzat gazdaságfejlesztési kulcsprojektjéhez kapcsolódó koordinációs és marketing tevékenysége egészíti ki, amely a következő évek nem beruházási jellegű, de hangsúlyos területfejlesztési tevékenysége lesz.

Emellett, a településfejlesztési döntések megvalósítását az alábbi intézményrendszerek biztosítják, segítik:

- Az önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása területek kivásárlásakor
- Az önkormányzat állami vagy állami vállalatok tulajdonában nem használt területek ingyenes átvétele a városfejlesztési célok megvalósítására
- Helyi adó- illetékkedvezmények
- Helyi vállalkozások támogatása

Gazdasági partnerség eszközei

Az aktív városfejlesztési stratégia elsődleges eszköze az önkormányzat számára a városfejlesztési akcióterületeken tervezett beruházások végrehajtása a közsféra és a magánsféra együttműködésében. A köz- és a magánsféra együttműködésének formájára nincs kötelező, meghatározott szabály. A projekt nagyságától, komplexitásától és sajátosságaitól függően különböző szintjei valósulhatnak meg:

- informális, szerződéses szabályozás nélküli („kézfogásos”)
- hosszú távú „stratégiai szövetség”, szerződés helyett szándéknyilatkozat

- településrendezési szerződés – közfeladatok átvállalása a fejlesztésben érdekelt szereplők által a folyamat gyorsítása érdekében
- projektársaság – a harmonizált, gördülékeny folyamat érdekében
- közös fejlesztési társaság alapítása, az együttműködés intézményesítése, tulajdoni és gazdasági érdekek egyesítésével

Az első kettő jogi kötöttséget, kapcsolatot nem jelent, így azokra az ITS nem tér ki.

Településfejlesztési Megállapodás/Településrendezési Szerződés

A településrendezési szerződés lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a település területén zajlik le, a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés kössen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír.

A településrendezési szerződés fogalmát 1997. évi LXXVIII. törvényt (Építési törvény vagy Étv.) módosító 2006. évi I. törvény vezette be. A jogintézmény 2006. május 1-től alkalmazható. Közvetlen előzménye az ún. hatósági szerződés volt. Ezt a hatósági eljárásokban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól. szóló 2004. évi CXL. törvény vezetett be azzal a jogalkotói szándékkal, hogy megteremtse a hatósági eljárásokban az ügyfél és a hatósági alá-, és fölérendeltségi kapcsolat helyett egy mellérendeltségen alapuló, polgári jogi jogviszonyokhoz hasonló ügyvitel lehetőségét.

A településrendezési szerződés lényege, hogy az önkormányzatok szabályozási tevékenységében a magántőke olyan módon vállal részt, hogy a településrendezés közhatalmi, önkormányzati feladatait részben a beruházni, fejleszteni szándékozó befektetők végzik el az Építési törvényben foglalt feltételek szerint. Ilyen módon az egyébként az önkormányzatokat – és egyébként az önkormányzati költségvetést – terhelő településrendezési feladatok előkészítését nem az önkormányzat, hanem az egyes érdekelt résztvevők végzik el.

A hatósági szerződésektől abban különbözik a településrendezési szerződés, hogy a településrendezési szerződés nem az ügyfelek jogait és kötelezettségeit közvetlenül szabályozó, hanem a hatósági ügy megindulását megelőző helyi jogszabályi környezet megteremtésére irányul. Erre tekintettel a településrendezési szerződés feltételei tágak, a jogszabály a szerződés feltételeit, tartalmát rendkívül megengedően szabályozza.

A szerződés alapját a cél megvalósítója által készített tanulmányterv képezi. Az önkormányzat a szerződésben arra vállal kötelezettséget, hogy a cél megvalósítójának kezdeményezésére az általa készített tanulmányterv alapján a szükséges településrendezési eljárást a szerződésben megállapított határidőn belül megindítja. A szerződésben kikötött, illetőleg vállalt kötelezettségek, és a megvalósuló településrendezési cél között közvetlen összefüggésnek kell lennie.

A településrendezési szerződés megkötésének lehetősége számottevő előnnyel járt mind a közsféra mind a magánsféra számára. Lehetővé válik, hogy az önkormányzatok tőke bevonásával rövidebb időn belül megalkothassák, átalakíthassák a vonatkozó szabályrendszert lehetővé teszi továbbá, hogy a várostervezéshez elengedhetetlenül szükséges és költséges szakértői vizsgálatok közpénzek igénybevétele nélkül elkészülhessenek. Másrészt viszont a településrendezési szerződés intézménye lehetőséget nyújt a beruházni kívánó fejlesztőknek, hogy kezdeményezhessék az ingatlanukra vonatkozó szabályozás megteremtését, illetve szükség esetén annak módosítását fejlesztési céljaik megvalósítása érdekében.

A településrendezési szerződés jogintézményét a szabályozási tervek előkészítési feladatainak finanszírozására találta ki a jogalkotó, azonban annak keretein belül komplex városfejlesztési elképzelések is megvalósíthatóak.

Megfelelően kidolgozható a jogok és kötelezettségek rendszere beleértve a finanszírozás szabályrendszerét is.

Projekttársaság

Egy cél megvalósítására, ahol szoros koordinációra és együttműködésre van szükség, javasolt projekttársaságot létrehozni a beruházást megvalósító – praktikusán a településrendezési szerződést megkötő – Felek között.

A projekttársaság feladata a fejlesztési programban szereplő infrastrukturális projektelemek megvalósításának koordinálása, lebonyolítása. Hatáskörébe tartozik az infrastrukturális fejlesztési program kommunikálása, megismertetése az érintettekkel (befektetők, lakosság, közműszolgáltatók stb.), a fejlesztési program monitoringja és rendszeres tájékoztatás a program állásáról, valamint a szükséges településrendezési szerződések előkészítése.

Projektfejlesztő társaság

A projekttársaság kibővített változata ennél többet jelent, komplexebb beruházások előrehaladásának és megoldásának lehetőségét kínálja, különösen olyan területen, ahol az önkormányzat tulajdonnal és hiányos forráslehetőségekkel, a magánfejlesztő pedig tőkével (tulajdonnal és tőkével) venne részt egy fejlesztés megvalósításában.

A projekttársaság aktív résztvevője a fejlesztési folyamatnak, a program koordinátora, szervezői és lebonyolítói feladatokat is ellát. Végzi az előkészítést, közreműködik a szerződések megkötésében, a kivitelezők közbeszerzés útján történő kiválasztásában, valamint ellenőrzi és elszámoltatja a kivitelezőket, szállítókat. A társaság a terület tulajdonosainak tulajdonközössége, így a közösségi érdekkörbe tartozó infrastrukturális projektelemek mellett a kapcsolódó üzleti funkciók, azok kutatásfejlesztési irányba való elmozdulása is.

A projektfejlesztő társaság társasági szerződéssel hozható létre, a szerződésben ki kell térni különösen:

- a tulajdonostársak tulajdoni részarányára a pénzben vagy apportként bevitt ingatlanok piaci és jövőbeli piaci értékeinek arányában, számolva a fejlesztés és működés feltételét képező infrastruktúrafejlesztési elemek megvalósításának ill. ezekhez való hozzájárulásának értékével,
- a településrendezési tervek, a telekviszonyok rendezésére vagy megváltoztatására irányuló tervek megvalósításának feltételeire,
- a fejlesztést követő tulajdonjogi rendezés (közlekedésüzemi területek, közutak és közterületek, közintézményi területek, magántulajdonú területek, közművek) részleteire,

A projektfejlesztő társaság társasági szerződésében valamint a társasági szerződésben meghatározott jogokat és kötelezettségeket meghaladó többletvállalásokat tartalmazó kiegészítő megállapodásban valamennyi szükséges kérdés rendezhető.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

A településfejlesztési feladatok a Műszaki Irodához tartoznak, az érintett más szervezeti egységek bevonásával. A településfejlesztési feladatokban a stratégiaalkotástól kezdve a beruházások előkészítésén keresztül a projektek fizikai megvalósításig közvetve vagy közvetlenül a polgármesteri hivatal szinte valamennyi szervezeti egysége érintett. A feladatok azonban a megvalósítással nem érnek véget, a fenntartás során is a hivatal különböző szerveinek együttműködése szükséges. A polgármesteri hivatal szervezeti egységeinek településfejlesztéshez kapcsolódó feladatai:

Településfejlesztési feladatok a döntéshozatal során: A legfontosabb településfejlesztési kérdésekben a képviselőtestület hoz döntést. A testületi ülést megelőzően a bizottságokban történik a döntés-előkészítés. A településfejlesztési kérdésekben leginkább releváns Bizottság: Városfejlesztési, Közbiztonsági és Környezetvédelmi Bizottság, Pénzügyi Bizottság.

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet Dunaharaszti Képviselő-testülete jelenti. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS megvalósításának nyomon követése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntés előkészítő feladatokat a Polgármesteri Hivatal végzi. Fontosabb feladatok:

- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete.
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció előkészítése.

Humán erőforrás elemzés a korábbi évek tapasztalatai alapján:

A projekt menedzsment a korábbi években a hivatal műszaki osztályán dolgozók bevonásával történt. A pályázati adminisztrációra, pénzügyi feladatok, nyilvánosság, műszaki ellenőrzés ellátására külsős projektmenedzsment, erőforrás került bevonására.

A jelenlegi pályázati időszakban szükségesnek látszik legalább egy fő projektmenedzser alkalmazása, aki mellé a projektek bonyolultságától függően külön pénzügyi menedzser foglalkoztatása is indokolt lehet. Amennyiben a projektek bonyolultsága indokoltá teszi, az önkormányzat esetenként meg kívánja bízni a projektmenedzsmenti tevékenységek ellátására a területi szereplőt, Dunaharaszti esetében Pest Megye Önkormányzatát.

6.3. Település közti koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során fontos szempont a széleskörű partnerség megteremtése, valamennyi a településen érdekelt gazdasági, társadalmi szervezet, közigazgatási, civil szerv, illetve a lakosság irányában.

A partnerségi egyeztetési folyamatok felelőse: Dunaharaszti Polgármesteri Hivatal Műszaki Iroda, Főépítész.

A készülő tervek társadalmasításának legfontosabb kereteit a Dunaharaszti képviselőtestület által megalkotott partnerségi szabályzat és a kapcsolódó jogszabályok adták (314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet).

A partnerségi terv intézményi kerete

Döntéshozói szint

- Képviselőtestület
- Bizottságok

Operatív szint

- Stratégiai Munkacsoport (SMCS)
- Önkormányzati Hivatalon belüli projekt menedzsment (PM)
- Dunaharaszti és térsége munkacsoport

A partnerségi egyeztetés időbeli ütemezése

A tervezési folyamatban a partnerekkel folytatott egyeztetések, fórumok, munkacsoportok megbeszéléseinek időpontját, fontosabb mérföldköveket a partnerségi terv időbeli ütemezését, a Partnerségi Terv 2.4 pontja tartalmazta, melynek kisebb korrekciójára a tervezési folyamat közben szükség lehet.

Fenntartási időszak

Kitűzött cél, hogy az ITS felülvizsgálata során létrejött partnerségi egyeztetések, élő kapcsolatok megmaradjanak hosszú távon is. Elsősorban a helyi szereplők folyamatos kommunikációja a cél (SMCS), mely az Önkormányzat számára folyamatos visszacsatolást ad az eredmények nyomán követéséről.

Dunaharaszti településfejlesztésével és településrendezésével összefüggő egyeztetés folyamata, rendje

A jogszabályi egyeztetés folyamatáról Dunaharaszti képviselő-testülete szabályzatot fogadott el, amelynek pontos tartalma a tervezés elején készített Partnerségi Tervben is megtalálható. Ebben a szabályzatban az önkormányzat meghatározta:

- Az egyeztetésben részt vevők (továbbiakban: partnerek) körét,
- Tájékoztatás módját és eszközeit
- Vélemények kezelésének módját

A partnerség célcsoportjainak meghatározása során a lehető legszélesebb kör megszólítására törekedtünk, azonban tekintettel kellett lenni a szűk határidő mellett a folyamat hatékonyságának biztosítására és a beérkező vélemények kezelhetőségére.

A bevont célcsoport

Stratégiai munkacsoport (SMCS)

A Munkacsoport tagjai a települési közélet fontosabb szereplői, véleményformálói. Összehívása során elsősorban olyan helyi civil és szakmai szervezetek, fontosabb intézmények vezetőire számítottunk, akik helyismeretükkel, sajátos nézőpontjukkal segítették a tervezői munkát. A testület nem politikai grémium. Létszámát az operatív működés megtartása érdekében 15-20 főben korlátoztuk.

Tagjai:

1. polgármester (1 fő)
2. alpolgármester(ek), (2 fő)
3. főépítész, (1 fő)
4. önkormányzati bizottság 1-1 delegáltja, (3 fő)
5. nagyfoglalkoztató 1-1 delegáltja, vagy helyi ipartestület, kamara képviselője (1-2 fő)
6. KLIK vagy tankerület vezetője, (oktatási intézmény vezető) (1 fő)
7. fontosabb, aktívan működő civil szervezetek vezetői, delegáltjai, (3 fő)
8. polgármesteri hivatal irodavezetői (2 fő)
9. kisebbség önkormányzat delegáltja (1 fő)
10. szociális, kulturális területéről (1 fő)
11. egyházak

6.4. Monitoring rendszer kialakítása

6.4.1. A monitoring rendszer feladata és módszertana

A monitoring rendszer egy folyamatos adatgyűjtésen alapuló ellenőrző tevékenység annak érdekében, hogy az Önkormányzat információkhoz jusson az adott tevékenységek – jelen esetben az integrált településfejlesztési stratégiában foglalt célkitűzések, és projektek megvalósításával – kapcsolatban, és szükség esetén, akár menet közben is befolyásolhassa azok alakulását. A monitoring lényege az információk folyamatos visszacsatolása, és beépítése az éppen aktuális elemek, projektek, programok végrehajtásába.

A monitoring működéséhez először alapadatokat, kiinduló értékeket tartalmazó adatbázis felépítése szükséges. Az ITS egy integrált szemléletmódú dokumentum, amely nem csak a projekteket, hanem az egyes ágazati célokat és azok összefüggéseit is figyelembe veszi. Ezért a monitoring rendszer mérési alapja nem kizárólag a projektek megvalósulása, hanem az egyes célok teljesülése. A rendszer hatékony működéséhez elengedhetetlen egy szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. A hosszú távú célok – projektekben realizálódó – megvalósulását hatás és eredmény indikátorok, az egyes projektek fizikai megvalósulását output indikátorok megadásával mérjük. A mérés alapja a kiinduló évben meghatározott bázis érték, melyhez a program végére elérendő célértéket kell meghatározni. A bázisérték meghatározására elsősorban szükséges az adatbázis kiépítése, az alapadatok beszerzése majd az évenkénti (indokolt esetben több évi) felülvizsgálatokhoz szükséges adatszolgáltatási rendszer kiépítése. A célértékek és az indikátorok pontosan csak akkor azonosíthatók és számszerűsíthetők, amennyiben az operatív programcsomagok véglegesen elfogadásra kerülnek, illetve a projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut arra a szintre, hogy a hozzájuk kapcsolódó indikátorok mérhetőek legyenek. Amíg ezen feltételek nem teljesülnek, addig elsősorban az alapelvek tisztázására és javasolt monitoring mutatók meghatározására kerülhet sor jelen dokumentum készítése során.

6.4.2. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusainak meghatározása

A monitoring rendszer működtetési mechanizmusa az EU-s társfinanszírozású projektek esetében a közösségi és a hazai jogszabályoknak megfelelően történik, az érintett Közreműködő Szervezet felelős a megvalósulás és a fenntartás során vállalt célértékek kezeléséért. A projekt szinteken vállalt célértékeket nagyobb célok mentén egyszerűsíteni és összegezni kell, ennek figyelemmel kísérése a helyi városfejlesztési szereplők feladata. Az ITS megvalósulását a képviselőtestület fogadja el, megvalósulását a szakosztályokon (illetve a városfejlesztési társaságon) keresztül folyamatosan figyelemmel kíséri. Rendszerbe épített módon a stratégia felülvizsgálatára évi gyakorisággal kerülhet sor. Az indikátorok célértékeinek időarányos teljesülését a képviselőtestület folyamatosan értékeli.

Az ITS keretében megfogalmazott és kitűzött célok megvalósulásának nyomon követése, az eredmények visszacsatolása, és az azokból levonható következtetések leszűrése érdekében monitoring rendszer kialakítására van szükség.

A monitoring rendszer működését két feladatra lehet lebontani:

1. Megvalósulást mérő indikátor rendszer kidolgozása és az adatok időközi összegyűjtése
2. ITS időszakos felülvizsgálata, a kitűzött célok megvalósulásának időközi értékelése

A stratégiában megfogalmazott célkitűzések teljesülése a fejlesztésekkel kapcsolatban meghatározott monitoring mutatókkal (indikátor) válik mérhetővé. Az eredményes megvalósítás érdekében szükség van az indikátorok éves vizsgálatára.

A monitoring tevékenység rendszeres elvégzése elsősorban az Önkormányzat hatáskörébe és feladatai közé tartozik. Az ITS-ben szereplő projektek megvalósítója nem kizárólag Dunaharaszti Város Önkormányzata, hanem az állami, gazdasági és non profit szektor szervezetei is. Az adatszolgáltatás ennek következtében

több helyről érkezik a városhoz. A megfelelő szintű adatok hozzáférése fontos a folyamatos kapcsolattartás a fejlesztéseket megvalósító összes szervezettel.

Az ITS felülvizsgálata támaszkodik a monitoring mutatók éves értékelésére, de a fejlesztések teljességét bemutató jelentésekre is. A 3-5 évente történő felülvizsgálat lehetőséget biztosít a kijelölt akcióterületek határainak módosítására, a meghatározott célkitűzések módosítására, a megvalósulást mérő indikátor rendszer bővítésére és esetleges átdolgozására.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

6.4.3. A stratégiai célok teljesülését mérő javasolt eredmény és hatásindikátorok

Stratégiai cél													Indikátor	mértékegység	Bázis érték	Bázisév	Célérték	Célérték elérésének éve	Forrás
S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13							
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A fejlesztések nyomán megerősített városi funkciók	db	0	2015	5	2023	Önkormányzati adatszolgáltatás
					x	x	x						A fejlesztések eredményeként megtakarított energia aránya az önkormányzati épületekben	%	-	2015	növekedés	2023	Önkormányzati adatszolgáltatás
x		x											Regisztrált társas vállalkozások száma	db	3216	2013	növekedés	2023	KSH
				x					x				Közösségi programokban, akciókban, résztvevők száma	fő	0	2015	2000	2023	Önkormányzati adatszolgáltatás
	x		x	x				x	x		x		Lakossági elégedettség	%	-	2015	növekedés	2023	primer lakossági felmérés
x	x		x	x			x	x	x		x		Népességmegtartás	fő	20473	2011	enyhe növekedés	2023	KSH Népszámlálás
x			x										Idegenforgalmi adóbevétel	ezer Ft	208	2013	növekedés	2023	Önkormányzati adatszolgáltatás

16. táblázat: A stratégia célokhoz rendelt indikátorok

Forrás: saját szerkesztés

6.4.4. Az ITS projektjeinek megvalósulásának mérésére javasolt output indikátorok

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a stratégia output indikátorait akcióterületenkénti bontásban.

Projektek	indikátor	mérték-egység	bázis-érték	Cél-érték	Célérték elérésének éve	Forrás	
AT1: Városi alközpont							
ATP1.1	Kulturális funkcióbővítés, zsidó temető	Funkcióváltással érintett terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP1.2	Könyvtár bővítése	Fejlesztéssel érintett összapterület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP1.3	Gimnázium bővítése	Fejlesztéssel érintett összapterület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP1.4	Hősök tere fejlesztése kapcsolódó közterületek megújítása	Rehabilitált terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
AT2: Természeti rekreációs központ							
ATP2.1	Parti sétány rendszerének kialakítása	Rehabilitált terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP2.2	Parkerdő fejlesztése	Fejlesztéssel érintett zöldfelület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP2.3	Hajóállomás	Fejlesztéssel érintett hajóállomások száma	db	1	1	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP2.4	Csónakkikötő	Fejlesztéssel érintett csónakkikötők száma	db	1	1	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP2.5	Új rekreációs és turisztikai funkciók beépítése	Funkcióváltással érintett terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP2.6	Meglévő turisztikai funkció fejlesztése	Rehabilitált terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP2.7	Sport sziget fejlesztés	Rehabilitált terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
AT3: Csuklópont							
ATP3.1	Árnyékoló fal telepítése	Újonnan telepített árnyékoló fal hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP3.2	Úthálózat kiépítése, közlekedési csomópontok kialakítása	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP3.3	Sportközpont kialakítása	Funkcióváltással érintett terület nagysága	m2	0	*	2020	
AT4: MÁV alsó lakóterület							
ATP4.1	Utcarendszer fejlesztése	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP4.2	Terület rendezése	Rehabilitált terület nagysága	m2	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP4.3	Infrastruktúra fejlesztés	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
ATP4.4	Önszerveződő MÁV alsós	Projekt előkészítő dokumentumok	db	0	3	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás

Projektek		indikátor	mérték-egység	bázis-érték	Cél-érték	Célérték elérésének éve	Forrás
	fejlesztések támogatása	és/vagy tervek száma					
Hálózatos projektek							
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H1.1	Utak fejlesztése	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H1.2	Járdaépítések	Fejlesztéssel érintett gyalogos infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H1.3	Parkolóhelyek kialakítása	Újonnan kialakított parkolóhelyek száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H1.4	Gyalogos és kerékpáros átkelők építése	Újonnan kialakított gyalogos és kerékpáros átkelők száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H1.5	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Fejlesztéssel érintett kerékpáros infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H1.6	Helyi közösségi közlekedés fejlesztése	Újonnan létesített buszmegállók száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H2	A3 csatorna fejlesztése	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H3	Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése	Térfigyelő rendszerrel érintett terület nagysága (a tervezett fejlesztések hatására)	m ²	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H4	Belvíz és csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	Fejlesztéssel érintett vonalas környezetvédelmi infrastruktúra hossza	m ²	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H5	Játszóterek bővítése, fejlesztése	Fejlesztéssel érintett játszóterek száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H6	Közvilágítási rendszer fejlesztése az energiatakarékosság jegyében	Újonnan kihelyezett energiatakarékos lámpatestek száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H7	A gyermekétkeztetés ellátó konyhák fejlesztése	Fejlesztéssel érintett konyhák száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H8	Épített környezet értékeinek fejlesztése, helyi értékek védelme	Helyi értékvédelem körébe újonnan bevont épületek száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H9	Intézmények energiahatékonyságának növelése	Energiahatékonyságot célzó fejlesztéssel érintett épületek száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
H10	Duna-part végigjárhatósága	Újonnan létrehozott gyalogos és kerékpáros infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
Pontszerű fejlesztések							

Projektek		indikátor	mérték-egység	bázis-érték	Cél-érték	Célérték elérésének éve	Forrás
P1	150-es számú Budapest–Kunszentmiklós–Kelebia vasútvonal tervezett fejlesztés kapcsolódó elemei	Fejlesztéssel érintett vonalas infrastruktúra hossza	m	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
P2	Holtág fejlesztése, kotrása, izsaposodás elkerülése, élőhely rehabilitáció	Rehabilitált terület nagysága	m ²	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
P3	Gyermekorvosi és házi orvosi rendelő fejlesztése	Fejlesztéssel érintett járó beteg ellátási helyszínek száma	db	1	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
Soft projektek							
S1	Egységes információs rendszer kiépítése	Összekapcsolt adatbázisok száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S2	Folyamatos gazdasági párbeszéd, kapcsolattartás	Megrendezett vállalkozói fórumok száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S3	A szociális információs rendszer továbbfejlesztése	Összekapcsolt adatbázisok száma	db	0	*	2020	
S4	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése, megújítása	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásba bevont személyek száma	fő	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S5	Városmarketing terv kidolgozása	Városmarketing terv	db	0	1	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S6	Városi Közművelődési Konceptió elkészítése	Közművelődési Konceptió	db	0	1	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S7	Városi ünnepek, évfordulók megszervezése a civil szervezetek bevonásával	Civil szervezetek bevonásával megszervezett események száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S8	Környezettudatos életforma ösztönzése, szemléletformálás	Környezettudatosságot ösztönző programok, akciók száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás
S9	Digitális ügyintézés fejlesztése	Digitális ügyintézésel elérhető ügytípusok száma	db	0	*	2020	Önkormányzati adatszolgáltatás

* Az indikátor célérték meghatározása az ITS első felülvizsgálatakor esedékes

17. táblázat: Az ITS projektjeinek megvalósulásának mérésére javasolt output indikátorok

Forrás: saját szerkesztés

MELLÉKLETEK

Határozat

K I V O N A T

Dunaharaszti Önkormányzat Képviselő-testületének
2015. szeptember 28-i ülésének jegyzőkönyvéből

103/2015. (IX. 28.) sz. Kt. határozat

Dunaharaszti Önkormányzat Képviselő-testülete a város településfejlesztési koncepciója tervezésének alapjául szolgáló, a határozat mellékletébe foglalt koncepció fejlesztési irányt és megalapozó vizsgálatot elfogadja.

Felelős: Dr. Szalay László polgármester

Határidő: 2015. szeptember 30.

Dunaharaszti, 2015. szeptember 29.

Dr. Szalay László sk.
polgármester

Pethő Zoltán sk.
jegyző

A kivonat hitelével:

Papp Zoltánné
jegyzőkönyvvezető

Partnerségi jelenléti ívek

JELENLÉTI ÍV

Dunaharaszti Településfejlesztési Konceptiójának, és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának elkészítése

Antiszegregációs terv elkészítésével kapcsolatos egyeztetés

Időpont: 2015-06-16

Helyszín: Dunaharaszti, Polgármesteri Hivatal

Név	Aláírás
BARABÁS LILIED Képviselő	[Handwritten signature]
KISS REAGELY aljegyző	[Handwritten signature]
JAKAB ISTVÁN Románok	[Handwritten signature]
HORVÁTH JENŐ ÖNK. Szoc. Ell. Biz	[Handwritten signature]
Dr. Berencsi S. Péter alpolgármester	[Handwritten signature]
MAGYAR TANÁSNÉ DUNAHARASZTI RENDŐRSÉG PARÉZ JOZSEFNE GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT	Magyar Tamara
Dr. Uzzoni Annamária (ASZT)	[Handwritten signature]

JELENLÉTI ÍV

Dunaharaszti Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési
Stratégiájának elkészítése

I. Stratégiai Munkacsoport ülés

Dunaharaszti, 2015-07-15

Név	Szervezet	Elérhetőség
Szécsi Gyula	Nádor apátság	szecsi.gyula@pr.hu
GALT SÁNDOR	DH. ÖNK. LÁTTÉRTEL	laffert@dunaharaszti.hu
Dv. Szabó László	Polg. master	
Karl József	alpolg. master	
Gerber Ferenc	DMS	
HORVÁTH ZENO	Seec. Él. Biz.	
Papj László	CyberCast	
Uhl Endre	alpolg. master	enelendre@gmail.com
Kücső Sándor	Petőfi-úti lakóközösségi Kör	lucson.sandor@pr.hu
Fenyves István	Városfejlesztés biz	fenyvesistvan1@gmail.com
GÁRAI PÉTRA	KLK SZIGETSZÉNTMILÓSI TK.	garni.petra.25105@klk.gov.hu
GORDOS TAMÁS	PRO REGIO	gordos.tamas@proregio.hu
Petőfi Endre	Településfejlesztési Biz.	petofi@dunaharaszti.hu
BARTHA LÁSZLÓ	DH PÉP/TEL	barthalen@dunaharaszti.hu
GURAI BERKA	PRO REGIO	
GORDOS TAMÁS	—	

Városrészenkénti adatok a 2011-es népszámlálás alapján (forrás: KSH adatszolgáltatás)

Mutató megnevezése	Dunaharaszti összesen*	Óváros	Ligetváros	Kertváros	Újhegyi Dűlő	Szigetek (Hókony, Paradicso msziget, Sportsziget egyéb belterülettel)	Tavak (Kiskertek külterülettel)	Iparter.
Lakónépesség száma	20473	9123	7704	2493	506	606	28	A kiválasztott területre nem áll rendelkezésre adat
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	18,2	15,6	17,4	32,2	15,6	11,7	25,0	
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,9	59,6	62,3	61,5	59,3	60,9	64,3	
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,0	24,8	20,4	6,3	25,1	27,4	10,7	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,4	9,1	12,5	8,0	10,0	10,6	33,3	
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	20,1	19,4	16,7	37,2	17,8	18,5	5,3	
Lakásállomány (db)	7866	3647	2856	861	218	273	11	
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,4	3,8	4,3	6,0	3,7	6,6	36,4	
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	33,3	32,9	34,8	30,2	32,7	32,5	33,3	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6,3	5,5	7,7	4,4	6,3	5,4	16,7	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	62,0	61,7	60,6	67,8	61,8	62,9	63,2	
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	30,3	33,2	30,9	12,3	34,3	36,0	33,3	
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	19755							
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	31,4	30,7	34,4	24,2	30,9	32,4	41,7	
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,1	53,8	52,8	52,3	51,0	52,0	50,0	
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,5	9,6	11,9	8,5	12,5	10,0	14,3	
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,2	5,7	6,8	5,0	8,5	8,2	0,0	
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,5	2,7	3,5	5,4	3,0	5,1	36,4	
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,1	4,6	5,1	5,1	7,0	10,6	18,2	